

Talousarvio 2021

Taloussuunnitelma 2022-2023

Kaupunginjohtajan esitys 23.11.2020

raisiO

Kannen kuva: Susse Määttänen

raisio

SISÄLLYSLUETTELO

1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS VUOTEEN 2021	1
2. TALOUSARVION YLEISET LÄHTÖKOHDAT	2
2.1. Yleinen taloudellinen tilanne	2
2.2. Kuntien verotulot	3
2.3. Kuntien valtionosuudet	4
2.4. Raisen kaupungin talouden ja toiminnan lähtökohdat	5
2.5. Raisen kaupungin strategia	11
3. RISKIENARVIOINTI- JA HALLINTA	12
3.1. Säädösperusta	12
3.2. Käsitteet	12
3.3. Raisen kaupungin riskiluokitus	13
3.4. Riskienhallinta osana taloussuunnittelu- ja seurantaprosessia	14
3.5. Varautuminen ja jatkuvuuden hallinta	14
3.6. Tytäryhteisöjen varautuminen	14
4. TALOUSARVION SITOVIUS	15
4.1. Kuntalain säännökset talousarviota koskien	15
4.2. Talousarvion noudattamista koskevat ohjeet	15
4.2.1. Talousarvion sitovuus	15
4.2.2. Käyttösuunnitelmat	15
4.2.3. Raportointi	15
4.2.4. Virkojen ja työsuhteisten vakanssien perustaminen	15
4.2.5. Strategiset tavoitteet	16
4.2.6. Talousarvion ja sen määräysten noudattaminen	16
4.2.7. Muut ohjeet	16
4.2.8. Kohderahoitteiset yksiköt eli nettoyksiköt	16
4.3. Raisen kaupungin tilivelvolliset	16
4.4. Talousarviolainat ja lainanottovaltuus	17
5. TAVOITTEET KUNTAKONSERNIN TYTÄRYHTEISÖILLE JA OSAKKUUSYHTEISÖILLE	18
5.1. Yleiset periaatteet	18
5.2. Tytäryhteisöille (Raisio Vesi Oy, Raisio Vuokra-asunnot Oy, Koy Kerttulan Jäähalli) yhteiset tavoitteet	18
5.3. Muihin osakkuusyhtiöihin ja seudullisiin toimintoihin liittyviä tavoitteita	19
5.4. Raisen kaupungin konserni jäsenyhteisöineen	19
5.5. Raisio Vesi Oy	20
5.6. Raisio Vuokra-asunnot Oy	22
5.7. Kiinteistö Oy Kerttulan Jäähalli	24
6. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TAVOITTEET JA PAINOPISTEALUEET VUODELLE 2021	25
7. TALOUSARVION TULOJEN JA MENOJEN MUODOSTUMINEN	26
7.1. Yhteenveto lautakuntien luvuista	26
7.2. Raisen kaupungin verotulot	26
7.3. Raisen kaupungin valtionosuudet	28

7.4. Henkilöstö ja henkilöstökulut.....	29
7.5. Tuloslaskelma 2021-2023	32
7.5.1. Tuloslaskelma, ulkoiset	33
7.5.2. Tuloslaskelma, ulkoiset ja sisäiset	34
7.5.3. Sisäiset ostot ja myynnit	35
7.6. Rahoituslaskelma 2021-2023.....	36
7.7. Investoinnit	37
7.7.1. Yhteenveto investoinneista 2021-2023	37
7.7.2. Investointihankkeet 2021-2025	38
7.7.3. Käyttöomaisuusirtaimistojen hankintaesitykset	42
7.7.4. Kaupungin ja vesihuollon investointiohjelma 2021-2023	47
7.7.5. Kunnallisteknisten investointien hankekohtaiset perustelut 2021	48
7.7.6. Talonrakentamishjelma 2021-2025	52
7.7.7. Talonrakentamishjelman 2021-2025 hankekohtaiset perustelut	53
8. KÄYTTÖTALOUS JA SITOVAT TAVOITTEET LAUTAKUNNITTAIN	55
8.1. Kaupunginhallitus	55
8.1.1. Strategiset ja sitovat tavoitteet	55
8.1.2. Konsernihallinto: Budjettiyhteenveto, ulkoiset	62
8.1.3. Konsernihallinto: Budjettiyhteenveto, ulkoiset ja sisäiset	62
8.1.4. Kaupunginhallitus / muu rahoitus	63
8.2. Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta	66
8.2.1. Strategiset ja sitovat tavoitteet	66
8.2.2. Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta: Budjettiyhteenveto, ulkoiset	72
8.2.3. Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta: Budjettiyhteenveto, ulkoiset ja sisäiset	72
8.3. Sivistyslautakunta	79
8.3.1. Strategiset ja sitovat tavoitteet	79
8.3.2. Sivistyslautakunta: Budjettiyhteenveto, ulkoiset	89
8.3.3. Sivistyslautakunta: Budjettiyhteenveto, ulkoiset ja sisäiset	89
8.4. Vapaa-aikalautakunta	90
8.4.1. Strategiset ja sitovat tavoitteet	90
8.4.2. Vapaa-aikalautakunta: Budjettiyhteenveto, ulkoiset	95
8.4.3. Vapaa-aikalautakunta: Budjettiyhteenveto, ulkoiset ja sisäiset	95
8.5. Ympäristölautakunta	96
8.5.1. Strategiset ja sitovat tavoitteet	96
8.5.2. Ympäristölautakunta: Budjettiyhteenveto, ulkoiset	99
8.5.3. Ympäristölautakunta: Budjettiyhteenveto, ulkoiset ja sisäiset	99
8.6. Tekninen lautakunta	100
8.6.1. Strategiset ja sitovat tavoitteet	100
8.6.2. Tekninen lautakunta: Budjettiyhteenveto, ulkoiset	108
8.6.3. Tekninen lautakunta: Budjettiyhteenveto, ulkoiset ja sisäiset	108

1. Kaupunginjohtajan katsaus vuoteen 2021

Vuoden 2021 talousarvio on laadittu koronakriisin keskellä harvinaisen haasteellisessa tilanteessa. Raision osalta vuoden 2020 kehitys on ollut kaksijakoista kaupungin väkiluvun kasvaessa mutta työllisyystilanteen heikentyessä. Tieto Nesteen jalostamon lakkaamisesta on ikävä koko kaupunkiseudulle ja tragedia monelle raisiolaiselle mutta samalla jalostamoalueen uudiskäytössä on mahdollisuuksia. Globaali talous on turbulenssissa, mutta koronarokotusta odotellessa on hyvät perusteet olettaa, että Raision väkiluku, rakentaminen ja yritysvetovoima jatkavat ensi vuonna positiivisen kehityksen tiellä.

Vuosi 2021 tulee olemaan Raisiossa monin tavoin uudistumisen ja uusien linjausten aikaa. Keväällä on edessä poliittinen päätöksenteko koskien taloussuunnitelmavuosien kuntatalouden tasapainottamista ja huhtikuussa valitaan uusi kaupunginvaltuusto. Uuden valtuuston voimin laaditaan kaupunkistrategia tulevan valtuustokauden ajalle. Strategiaprosessin yhteydessä valitaan kaupungin kehittämisen painopisteet ja otetaan kantaa niin elinvoiman ja kaupunkiympäristön kehittämiseen kuin kestävän kehityksen toimenpiteisiin.

Kaupunkiorganisaation johtamisen osalta vuonna 2021 uudistetaan prosesseja, rakenteita ja johtamiskulttuuria. Toimenpiteiden tavoitteena on erityisesti lisätä ennakkoluulottomin keinoin organisaation tehokkuutta, poikkihallinnollista yhteistyötä, parantaa tiedonkulkua ja kehittää niin esimiesosaamista kuin työntekijäkokemusta.

Sosiaali- ja terveystaloudessa panostetaan vuonna 2021 erityisesti ikäihmisten palveluihin. Vanhuspalvelulakiin kirjatun henkilöstömitoituksen myötä vahvistetaan hoitoresursseja ja lisäksi akuuttiosastolle palkataan yksi uusi sairaanhoitaja saattohoidon kehittämiseksi. Koronapandemian hoitamiseksi panostetaan lisäresursseja hoito-, jäljitys- ja testaustoimintaan. Työllisyyspalveluissa vakiinnutetaan etäkuntouttavan työtoiminnan malli ja Valo-valmennustoiminta.

Sivistyskeskuksessa vuosi 2021 on muutosten vuosi, sillä sekä uusi sivistysjohtaja sekä nuoriso- ja liikuntatoimenjohtaja aloittavat vuoden vaihteessa. Palveluverkkoselvitys etenee vuoden 2021 aikana päätöksentekoon koulu- ja päiväkotiverkon osalta. Vaisaaren yläkoulun korvaava uusi rakennus on etenemässä hankesuunnitteluvaiheeseen ja ensi vuoden aikana on selvillä, millainen Raision kampusalue tulee olemaan muutamien vuosien kuluttua. Uuden koulurakennuksen aitona vaihtoehtona on puurakentaminen.

Asuntorakentamisen osalta tuleva vuosi näyttää valoisalta. Kuanlaakson suositun omakotialueen kunnallistekniikka valmistuu kokonaisuudessaan ja sieltä päästään jatkamaan tonttien luovuttamista uusille ja vanhoille raisiolaisille. Raision ja Turun rajalla, joukkoliikenneakselin varressa, sijaitseva Kuloistenniityn asemakaava-alue valmistuu ja mahdollistaa kerrostalorakentamisen nopean käynnistymisen. Nämä hankkeet vaikuttavat omalta osaltaan siihen, että Raision väkiluvun kasvaminen tulee jatkumaan.

Vapaa-ajan investointien osalta muun muassa perusparannetaan Tikanmaan ja Petäsmäen kuntosalat sekä rakennetaan kaksi uutta pienempää tekonurmikenttää hyödyntäen Kerttulan vanhaa tekonurmea ja samalla Kerttulan jalkapallonurmikenttä uusitaan.

Raision keskustassa maankäytön suunnittelua jatketaan ottamalla työn alle E18-tien viereiset keskusta-alueet. Tämän työn yhteydessä määritetään hyvin pitkälle, millaisia toimintoja Raision keskustassa tulevaisuudessa on. Raisionlahdella puolestaan käynnistyy E18-tien tiesuunnitelman tekeminen yhdessä valtion ja Naantalien kaupungin kanssa. Vuosikymmenen lopulla niin Raision keskusta kuin E18-tiejärjestelyt keskustasta länteen ovat todennäköisesti valmiita ja Raisio aivan uudessa asennossa.

kaupunginjohtaja Eero Vainio

2. Talousarvion yleiset lähtökohdat

2.1. Yleinen taloudellinen tilanne

Valtiovarainministeriö julkaisi lokakuussa 2020 Taloudellisen katsauksen sekä Kuntatalousohjelman 2021-2024. Tuoreen taloudellisen katsauksen mukaan talouden näkymät ovat hyvin epävarmoja sekä Suomessa että maailmantaloudessa.

Suomen talous on supistunut peräkkäin jo kolme vuosineljännestä. Tällä hetkellä merkittävin syy talouden alamäkeen on keväällä 2020 alkanut covid-19-pandemia. Suomi on selvinnyt tässä vaiheessa vielä hieman muuta Eurooppaa paremmin. Kuitenkin, koska Suomen talous oli ajautunut taantumaan ennen pandemiaa, pandemian etenemiseen liittyvä epävarmuus ja sulkutoimet vaikuttivat voimakkaasti yritysten toimintaan, niiden investointeihin, työllisyystilanteeseen ja kotitalouksien kulutukseen. Kesän aikana epidemia rauhoittui ja se vaikutti myönteisesti muun muassa kulutukseen. Syksyllä epidemia kuitenkin alkoi levitä uudelleen. Valtiovarainministeriön analyysin mukaan talous on uudelleen taitekohdassa. Talouden toipuminen vuoden 2020 loppupuolelta alkaen on hidasta, mikä on seurausta taloudenpitäjien alhaisesta luottamuksesta ja epävarmuuden kasvusta.

Julkinen talous heikkenee voimakkaasti kuluvana vuonna. Julkisen talouden alijäämä kasvaa vuonna 2020 18 miljardiin euroon. Julkisyhteisöjen velan arvioidaan kasvavan noin 70 prosenttiin suhteessa bruttokansantuotteeseen. Tulevina vuosina epätasapaino talouden tulojen ja menojen välillä pienenee talouden elpyessä ja hallituksen koronatukitoimenpiteiden päättyessä. Julkinen talous on kuitenkin lähivuosina alijäämäinen. Myös velkasuhde jatkaa kasvuaan.

Suomen julkisen talouden rahoitus on valtiovarainministeriön arvion mukaan pitkällä aikavälillä epätasapainossa. Suurin syy rahoituksen epätasapainoon on väestön ikääntyminen. Se lisää sosiaali- ja terveystalouden tarvetta ja kasvattaa julkisia menoja vuosi vuodelta. Väestön ikääntyminen ja ikääntyneiden määrä on vaikuttanut julkisen talouden heikentymiseen jo kymmenen vuoden ajan. Samaan aikaan työikäinen väestö on alkanut supistua.

Julkinen talous on pandemian vaikutuksen vuoksi selkeästi velkaisempi. Rahoituksen pitkän aikavälin epätasapaino tarkoittaa, että julkinen velka jatkaa kasvuaan pian kiihtyvällä vauhdilla, mikäli korjaavia toimia ei tehdä.

Talouden näkymät sekä Suomessa että maailmantaloudessa ovat edelleen erittäin epävarmoja. Talouskasvuennusteen merkittävin riski on covid-19-pandemian uudelleen puhkeaminen. Vaikutusten suuruus riippuu julkisen vallan toimista epidemian hillitsemiseksi ja talouden tukemiseksi sekä siitä, miten nämä toimet vaikuttavat taloudenpitäjien päätöksiin.

Valtiovarainministeriön mukaan Suomen bruttokansantuotteen arvioidaan supistuvan vuonna 2020 4,5 prosenttia. Sekä vienti, yksityinen kulutus että yksityiset investoinnit supistuvat. Vuoden 2021 bruttokansantuotteen kasvuarvio on 2,6 prosenttia ja vuoden 2021 1,7 prosenttia.

Koko julkisen talouden tilaan peilaten, myös kuntatalouden näkymät ovat tällä hetkellä poikkeuksellisen haastavat. Kuntien tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalous heikkeni edelleen vuonna 2019. Kuntatalouteen koronapandemialla on ollut vaikutusta muun muassa rajoitustoimien myötä ja kuntatalouden tukipakettien myötä. Keväällä koronakriisin alettua tilanne vaikutti voimakkaasti kuntien tehtäviin, palvelutarpeeseen ja palveluiden tuottamiseen. Kuntien verotulot putosivat ja myynti- ja maksutuotot vähenivät. Sosiaali- ja terveydenhuollon kulut kasvoivat, kun varauduttiin koronapotilaiden hoitoon. Samalla kiireetöntä hoitoa lykättiin.

Hallitus on tukenut kuntia vuoden 2020 aikana useilla toimilla akuutista kriisistä selviämiseksi. Tukitoimet ovat parantaneet kuntatalouden tilaa merkittävästi vuonna 2020. Tukitoimilla on pyritty turvaamaan työllisyyden, taloudellisen toimeliaisuuden ja peruspalvelujen järjestämisen edellytykset kunnissa. Tukitoimien ansiosta kuntatalous vahvistuu vuonna 2020 verrattuna poikkeuksellisen heikkoon vuoteen 2019. Tukitoimista huolimatta toiminnan ja investointien

rahavirta pysyy negatiivisena (-0,8 mrd eur). Kuntatalouden haasteena on sopeutuminen kohti koronapandemian jälkeistä aikaa sekä kohti normaalia rahoitusuraa.

Valtio turvaa tukitoimin peruspalvelujen järjestämistä myös vuonna 2021. Peruspalvelujen valtionosuuksiin osoitetaan 300 miljoonan euron lisäys, josta 20 miljoonaa euroa kohdistuu harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen. Myös yhteisöveron jako-osuuden korotusta jatketaan vuonna 2021. Koronavirustilanteeseen välittömästi liittyvät kustannukset, kuten testaus-, jäljitys- ja hoitokustannukset, korvataan kunnille täysimääräisesti. Tähän varataan yhteensä 1,66 miljardia euroa.

Suomen valtion hallituksen hallitusohjelman mukaisesti jatketaan myös peruspalveluiden kehittämistä. Oppivelvollisuusikää korotetaan 18 vuoteen, mikä laajentaa oikeutta saada maksutonta opetusta; vanhuspalveluiden hoitohenkilöstön vähimmäismitoitusta nostetaan; sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulakia uudistetaan, minkä arvioidaan vähentävän maksutuloja; varhaiskasvatusta kehitetään; varhaiskasvatusmaksuja alennetaan, mikä vähentää kuntien maksutuloja (maksutulojen menetys kompensoidaan korottamalla kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta pysyvästi kahdella prosenttiyksiköllä). Uusiin tai laajeneviin tehtäviin ja velvoitteisiin osoitetaan täysimääräinen rahoitus, eli uudistusten toteutus ei heikennä kuntataloutta.

Valtion tukitoimenpiteet vahvistavat kuntataloutta 865 miljoonalla eurolla vuonna 2021 verrattuna vuoden 2020 varsinaiseen talousarvioon. Erityisesti kuntataloutta vahvistavat määräaikainen valtionosuuden korotus (300 milj. eur) ja yhteisöveron jako-osuuden korotuksen jatkaminen vuodelle 2021.

Suurin osa kuntataloutta vahvistavista tukitoimista on määräaikaisia. Kuntatalousohjelman mukaan valtion toimet vahvistavat kuntataloutta vuonna 2021, mutta keskipitkällä aikavälillä kuntatalous uhkaa heikentyä. Talouden hidas toipuminen koronan jälkeisenä aikana yhdessä väestön ikääntymisen ja kuntia kohtaavien tulevien rakennuskannan iästä ja muuttoliikkeestä aiheutuvien investointipaineiden kanssa pitävät kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapainon mittavana koko ennustejakson. Kuntasektorin kestävyyttä parantavat rakenteelliset uudistukset tulevat entisestään korostumaan. Niiden lisäksi kuntatalouden vakauden turvaaminen edellyttää myös kuntien omia tuottavuus- ja sopeutustoimia.

Sopeutus paine on kuntakohtaisten painelaskelmien mukaan lähivuosina suuri kaikissa kuntakokoryhmissä. Toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan heikkenevän voimakkaasti kaikissa kuntakokoryhmissä, kun valtion tukitoimet pienentyvät. Kuntatalousohjelman mukaan heikoin tilanne on alle 2000 asukkaan kunnissa sekä 20 000 – 40 000 asukkaan kunnissa. Keskisuurten 20 000 – 40 000 asukkaan kuntien tilannetta selittää ennakoitu korkea investointitaso. Heikkenevä toiminnan ja investointien rahavirta vaikuttaa myös lainakannan kasvuun. Kuntatalouden yhteydessä laadittujen kuntakohtaisten painelaskelmien perusteella negatiivisen vuosikatteen ja alijäämäisten kuntien lukumäärän arvioidaan kasvavan lähivuosina.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta valmistellaan. Uudistus siirtäisi sosiaali- ja terveystoimen tehtävät kunnilta perustettaville sote-maakunnille. Sote-uudistuksen vaikutukset kuntatalouteen huomioidaan siinä vaiheessa, kun hallituksen esitys on annettu eduskunnalle.

(Lähteet: Valtiovarainministeriö, Taloudellinen katsaus, Syksy 2020 (5.10.2020); Valtiovarainministeriö, Kuntatalousohjelma vuodelle 2021)

2.2. Kuntien verotulot

Valtiovarainministeriön kuntatalousohjelman painelaskelman mukaan vuonna 2021 kuntien verotulojen määrän arvioidaan olevan 24,5 miljardia euroa, mikä on noin 4,2 prosenttia vuoden 2020 verotuloja enemmän. Kunnallisveron tuottoarvio on 20,0 miljardia euroa, kiinteistöveron tuottoarvio on 2,0 miljardia euroa ja yhteisöveron tuottoarvio on 2,5 miljardia euroa.

Kunnallisvero

Vuonna 2021 ansiotuloveroperusteisiin tehdään hallitusohjelman mukaisesti indeksitarkistus ansiotasoindeksiin muutosta vastaavasti. Indeksitarkistus pienentää kunnallisverotuloja -172 miljoonaa euroa, joista muutokset aiheutuvat progressiivisen tuloveroasteikon euromääräisten rajojen korotuksesta (-60 milj. eur), työtulovähennyksen korotuksesta (-72 milj. euroa) ja perusvähennyksen korotuksesta (-40 milj. euroa). Muita pienempiä veroperustemuutoksia ovat muun muassa asuntolainan korkovähennyksen rajaaminen (+5 milj. euroa) ja liikenteen työsuhte-etujen kasvattaminen (-7 milj. euroa).

Yhteisövero

Kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta korotettiin 10 prosenttiyksiköllä vuodelle 2020 osana hallituksen koronaviruspandemiaan liittyvää koronatukikokonaisuutta. Yhteisöverokertymän jaksotuksesta johtuen muutos kasvattaa kuntien yhteisöveron tilityksiä vuonna 2021 edelleen arviolta noin 60 miljoonalla eurolla. Kuntien jako-osuuteen tehdään 10 prosenttiyksikön määräaikainen korotus edelleen vuodelle 2021. Korotuksen arvioitu lisäys yhteisöveron kertymään on tästä johtuen vuonna 2021 noin 510 miljoonaa euroa ja vuonna 2022 noin 40 miljoonaa euroa.

Osana hallituksen työllisyystoimia varhaiskasvatusmaksuja alennetaan nettomääräisesti vuositasolla 70 miljoonaa euroa elokuusta 2021 alkaen. Vuodelle 2021 arvioitu maksutulojen vähennys on noin 30 miljoonaa euroa. Tämä kompensoidaan kunnille korottamalla yhteisöveron jako-osuutta pysyvästi kahdella prosenttiyksiköllä. Arvioitu yhteisöveron lisäys tästä johtuen vuodelle 2021 on noin 102 miljoonaa euroa.

Kiinteistövero

Käynnissä olevaa kiinteistöverouudistusta jatketaan, ja uudistus tulee pääosaltaan voimaan vuoden 2023 verotuksessa. Kiinteistöverotusta on tarkoitus uudistaa siten, että verotusarvot vastaisivat paremmin alueen hintatasoa ja rakentamiskustannuksia. Uudistuksella ei tavoitella kiinteistöveron nostoa tai laskua, mutta verorasitus jakautuisi osin uudella tavalla eri kiinteistöjen kesken.

Vuonna 2020 verotuksen maksujärjestelyjen ehtoja huojennettiin. Sen seurauksena kiinteistöverotulojen kertymää siirtyy vuodelta 2020 yhdeksän miljoonaa euroa vuosille 2021 ja 2022.

(Lähde: Valtiovarainministeriö, Kuntatalousohjelma vuodelle 2021)

2.3. Kuntien valtionosuudet

Kunnan valtionosuus koostuu kahdesta osasta: kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (VM) ja opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituksesta (OKM).

Vuoden 2021 talousarvioesityksessä valtionavut ovat yhteensä 12,4 miljardia euroa. Se on noin 0,8 miljardia euroa enemmän kuin vuoden 2020 varsinaisessa talousarviossa.

Vuoden 2020 aikana on annettu useita lisätalousarvioita. Niissä on tuettu kuntia ja sairaanhoitopiirejä koronavaikeuksista aiheutuvien taloudellisten haasteiden vuoksi. Vuoden 2020 lisätalousarvioissa kuntien peruspalvelujen valtionosuuksiin myönnettiin 828 miljoonan euron lisäys, josta koronavaikeuksien hoitoon liittyi 806 miljoonaa euroa. Muihin valtionapuihin myönnettiin reilun 660 miljoonan euron lisäys. Verotulomenetyksen kompensatiota kohdennettiin kunnille 114 miljoonaa euroa varsinaista talousarviota enemmän. Kuntien valtionapujen kokonaissumma vuonna 2020 lisätalousarviot I-IV huomioiden on noin 13,2 miljardia euroa. Vuonna 2021 valtionavut laskevat noin 0,8 miljardia euroa vuoden 2020 kokonaissummaan verrattuna.

Laskennalliset valtionavut ovat vuonna 2021 yhteensä 8,7 miljardia euroa, eli noin 0,6 miljardia euroa vuoden 2020 varsinaista talousarviota enemmän. Vuoden 2020 lisätalousarviot huomioiden vuoden 2020 laskennallinen valtionosuus on noin 9,0 miljardia euroa, joten siihen verrattuna vuoden 2021 valtionosuudet ovat noin 250 miljoonaa euroa pienemmät. Valtio korvaa vuonna 2021 kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä 2,36

miljardia euroa. Lisäksi kunnille ja sairaanhoitopiireille korvataan täysimääräisesti koronavirukseen liittyvät välittömät kustannukset niin kauan, kuin tautitilanne sitä edellyttää. Näihin toimiin ehdotetaan vuoden 2021 talousarvioesityksessä 1,66 miljardia euroa.

(Lähde: Valtiovarainministeriö, Kuntatalousohjelma vuodelle 2021)

2.4. Raision kaupungin talouden ja toiminnan lähtökohdat

Raision kaupunki lähti vuoteen 2020 periaatteella ”säästöjen avulla tasapainoon”. Periaatetta on pystytty noudattamaan kaupungin oman toiminnan osalta verrattain hyvin, vaikka keväällä 2020 alkanut koronapandemia onkin tuonut haasteita kaupungin eri toimintoihin. Koronapandemian vuoksi yleinen taloudellinen tilanne on huomattavasti erilainen, kuin minkä perusteella vuoden 2020 toiminnan ja talouden arvioita valmisteltiin. Koronapandemia jatkuu edelleen ja sen vaikutukset kuntien ja Raision kaupungin talouteen ovat edelleen epävarmoja. Epävarmuus heijastuu sekä toimintojen järjestämisen mahdollisuuksiin pandemian jatkuessa että talouden ennustamiseen. Huoli on koko kuntakentällä yhteinen.

Koronapandemian aiheuttamista toiminnallisista muutoksista huolimatta kaupungin tavoitteita on edistetty vuoden 2020 aikana, ja muun muassa organisaatiouudistusta on viety eteenpäin ja kaupungin toimialoilla on valmisteltu palveluverkkoselvityksiä. Kaupungin vetovoimaan tehdyt panostukset ovat olleet toimivia ja kaupunkikuvassa näkykin lukuisia rakennusprojekteja, mikä indikoi edelleen Raision kaupungin väkiluvun kasvua.

Raision kaupungin taloudellinen tilanne on ollut verrattain hyvä vuoteen 2017 saakka. Vuoden 2017 tilikausi oli vielä 2,2 miljoonaa euroa ylijäämäinen, mutta vuosien 2018 (-3,7 M€) ja 2019 (-5,7 M€) tilinpäätökset olivat alijäämäisiä. Vuoden 2019 tilinpäätöksessä kaupungin kertynyt ylijäämä on 9,9 miljoonaa euroa. Kaupungin lainakanta kasvoi vuonna 2019 2,1 miljoonaa euroa. Lainakannan kasvusta huolimatta lainakanta/asukas (TP2019 2640 €/asukas) ei ole huolestuttava. Vuoden 2020 tämänhetkinen tulosennuste on koronapandemiasta huolimatta positiivinen. Vuoden 2020 alkuperäinen talousarvio oli -3,4 miljoonaa euroa alijäämäinen ja koronapandemian alkukuukausina arvio talouden toteutumisesta oli jopa talousarviota negatiivisempi. Ennuste on vaihdellut pandemian alettua -5,6 miljoonan alijäämän ja tämänhetkisen noin miljoonan euron ylijäämän välillä. Ennuste voi muuttua vielä loppuvuoden osalta, ja lopullinen tilanne nähdään vasta vuoden lopussa.

Merkittävin vuoden 2020 tuloksen positiiviseen vireeseen vaikuttava tekijä on Suomen valtion vuoden 2020 aikana toteuttamat tukitoimet koronapandemian aiheuttamien koronavaikutusten kompensoimiseksi. Talouden ennustaminen on ollut koko vuoden 2020 ajan haastavaa koko kuntakentällä, ja koronatilanteen jatkuessa loppuvuoden sekä vuoden 2021 ennustamiseen liittyy myös kunnista itsestään riippumattomia epävarmuustekijöitä. Kaupungin oma toiminta on ollut kustannustehokasta, ja toimialojen tekemät arviot talouden toteutumasta noudattelevat talousarviossa suunniteltua. Kaupungin henkilöstökuluihin vaikuttaa vuoden aikana toteutetut lomautukset.

Raision kaupungissa on vuoden 2020 aikana aloitettu talouden sopeuttamistyö. Sopeuttamistavoitteeksi on asetettu kolmen vuoden ajalle yhteensä neljä miljoonaa euroa. Sopeuttamistyö kestää arviolta vuoden 2021 alkupuolelle. Koska sopeuttamistyö on vielä kesken, sopeuttamiskeinovalikoiman ja lopullisen sopeuttamisen määrää ei ole tässä vaiheessa tarkoituksenmukaista kohdistaa lautakunnille ja tuotto-/kululajeille. Sopeuttamisen lopullinen määrä ja keinot tullaan kohdistamaan, kun niistä on tehty asianmukaiset toimielinpäätökset. Kaupunginhallituksen kehyspäätöksen mukaisesti sopeuttamisen kokonaismäärä on jaettu taloussuunnitelmavuosille seuraavasti: 2021: 0,4 M€, 2022: 2,0 M€, 2023: 1,6 M€). Edellisen neljän miljoonan euron kokonaissäätötavoitteen lisäksi talousarvioprosessin aikana kehysvaiheessa lautakunnille on kohdistettu yhteensä miljoonan euron säästötavoite vuodelle 2021.

Raision kaupungin talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma vuosille 2022-2023 on laadittu kaupunginvaltuuston marraskuussa 2020 päättämien veroprosenttien mukaan kunnallisveroprosentin ollessa 20,25 prosenttia. Verotulojen osalta tarkempi selostus on verotuloja käsittelevässä luvussa. Henkilöstökulujen osalta kehyspäätöksessä linjattiin palkkojen korotuksen suuruudeksi 2,07 prosenttia. Taloussuunnitelmavuosien laskemisessa lähtökohtana on käytetty tulojen osalta pääosin kahden prosentin kasvua ja menojen osalta pääosin 1,5 prosentin kasvua.

Strategia, johtaminen ja organisaatio

Vuosi 2021 tulee olemaan Raisiossa monin tavoin uudistumisen ja uusien linjausten aikaa. Keväällä on edessä poliittinen päätöksenteko koskien taloussuunnitelmavuosien kuntatalouden tasapainottamista ja huhtikuussa valitaan uusi kaupunginvaltuusto. Uuden valtuuston voimin laaditaan kaupunkistrategia tulevan valtuustokauden ajalle. Strategiaprosessin yhteydessä valitaan kaupungin kehittämisen painopisteet ja otetaan kantaa niin elinvoiman ja kaupunkiympäristön kehittämiseen kuin kestävän kehityksen toimenpiteisiin.

Kaupunginhallitus teki vuonna 2019 päätöksen, että Raisiossa käynnistetään portaittain organisaation toimintatapojen tehostamisen konsulttivetoinen tarkastelutyö. Vuoden 2020 aikana tarkasteltiin kaupunkiorganisaation tukipalveluiden olemassa olevaa tilaa ja tulevaisuuden mahdollisuuksia. Konsernin tukipalveluiden organisaatiomuutoksen tarkastelua ja mahdollista eteenpäin viemistä sekä koko kaupunkiorganisaatiota koskevaa organisaatiomuutostyötä jatketaan. Organisaatiomuutos on tarkoitus jalkauttaa vuoden 2021 aikana.

Kaupunkiorganisaation johtamisen osalta vuonna 2021 uudistetaan prosesseja, rakenteita ja johtamiskulttuuria tulevaisuuden toimintaympäristöä paremmin vastaavaksi. Toimenpiteiden tavoitteena on erityisesti lisätä ennakkoluulottomin keinoin organisaation tehokkuutta, poikkihallinnollista yhteistyötä, parantaa tiedonkulkua ja kehittää esimiesosaamista, työhyvinvointia, viestintää sekä asiakaspalvelua.

Elinvoima

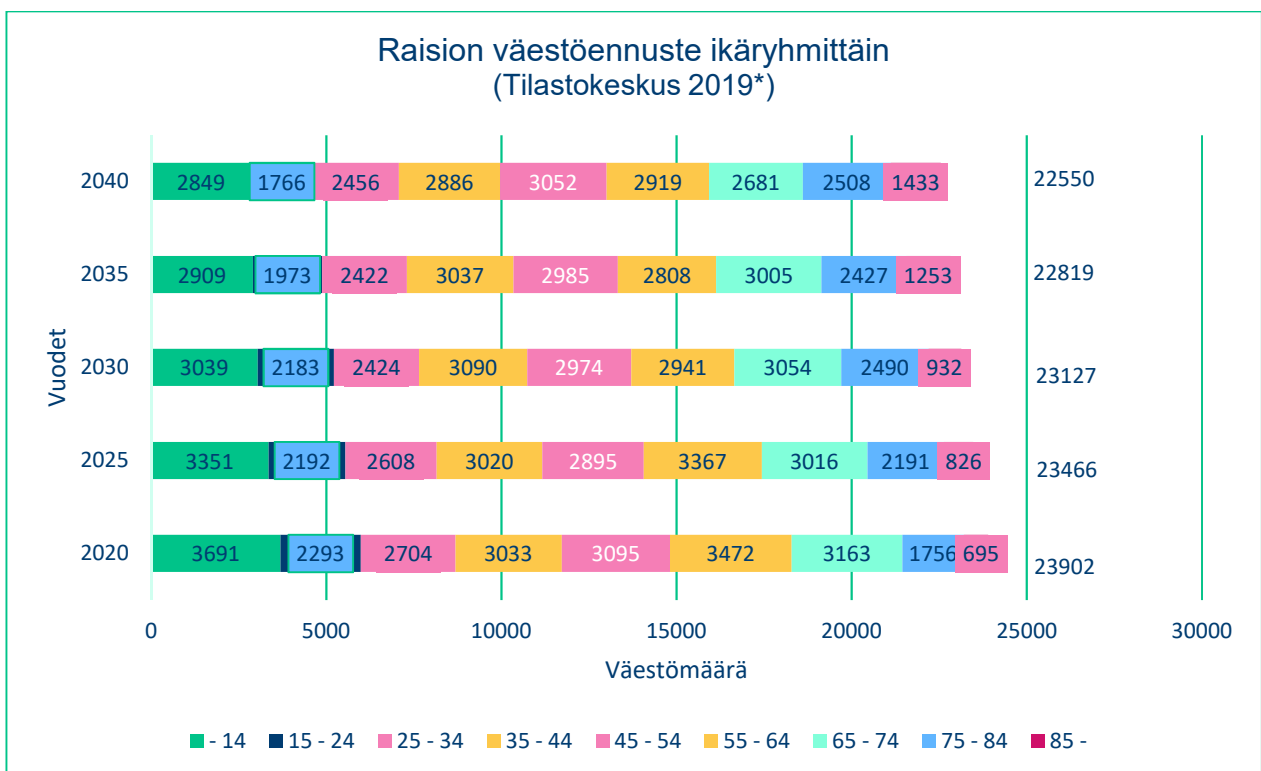
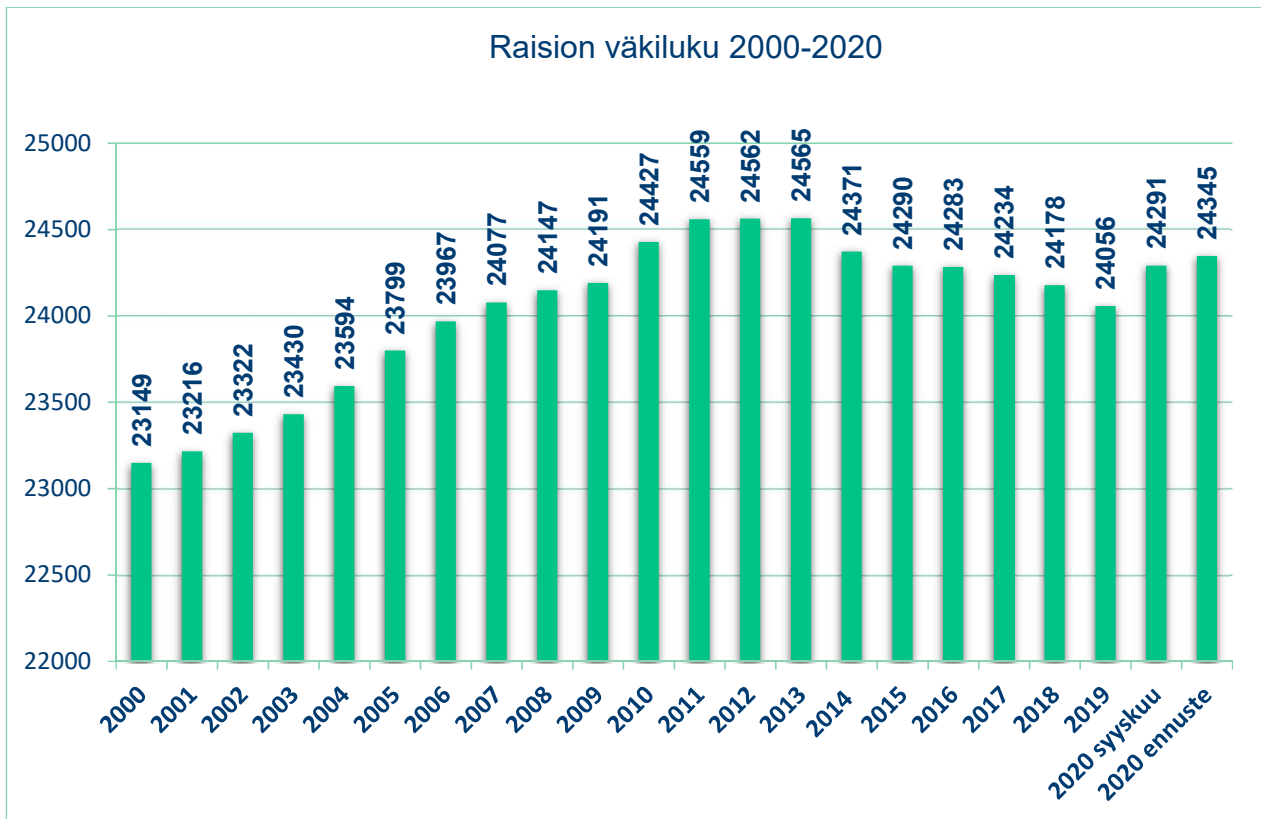
Raision tilanne elinvoiman näkökulmasta on kehittynyt vuoden 2020 aikana epävarmempaan suuntaan. Tammi-helmikuu jatkoi edellisvuosien positiivista työllisyyskehitystä, työttömyysprosentin ollessa alle seitsemän prosenttia. Maaliskuussa alkanut koronapandemia ja sen johdosta seudulla toteutetut lomautukset ja irtisanomiset nostivat Raisionkin työttömyystilanteen reilusti totuttua korkeammaksi. Näin tapahtui koko Varsinais-Suomen alueella. Työllisyyskehityksen heikkenemisestä huolimatta yritysten tilanteet poikkeavat toisistaan suuresti. Irtisanomisten ja lomautusten ohella osa yrityksistä kasvaa edelleen voimakkaasti ja kärsii osaavan työvoiman pulasta. Useita yritysinvestointeja tehdään Raisiossa parhaillaan, joiden euromääräiset investoinnit sekä työllistävät vaikutukset ovat merkittäviä.

Raision asuntorakentaminen on edelleen vilkasta. Kerrostalo-, rivitalo- ja omakotitalokohteiden rakentamista on käynnissä edellisvuosia enemmän. Tonttien kysyntä on jatkunut vallitsevasta tilanteesta huolimatta hyvänä. Vilkas rakennuttaminen on alkanut näkyä myös väkiluvun kasvuna; tammi-syyskuun väestönkasvu on 235 henkilön nettomääräisenä kasvuna kansallisesti huippuluokkaa ja Turun seudun kolmanneksi korkeinta. Prosentuaalisesti arvioiden kasvu on Turun seudun toiseksi korkeinta. Aikaisemmista vuosista poiketen niin syntyvyys kuin nettomuutto kunnista ovat kääntyneet kasvuun. Tämä osaltaan kertoo Raision vetovoimatekijöiden ja elinvoiman vahvistumisesta.

Väestö

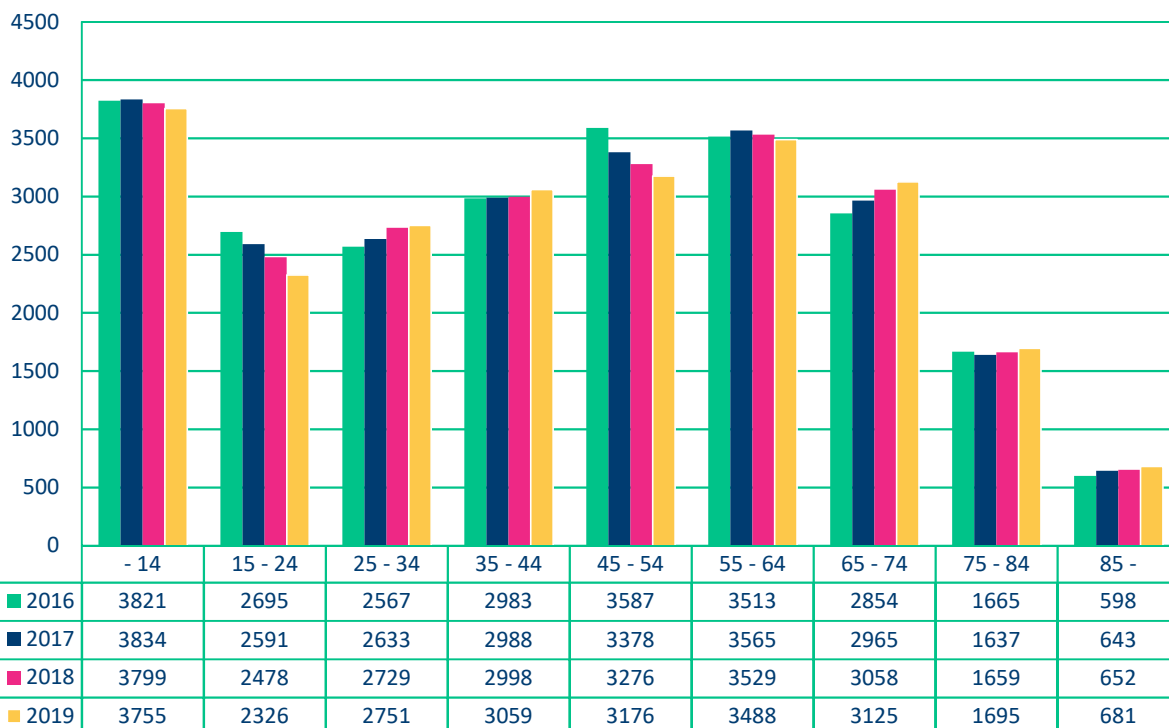
Raision kaupungin väkiluku on vuonna 2020 ollut ja tulee olemaan pirteässä kasvusuunnassa kaupungissa valmistuneiden ja käynnissä olevien rakennushankkeiden myötä. Vaikka Raision väkiluku on laskenut vuosina 2014-2019, kaupungin väkiluku on ollut koko vuoden 2020 ajan kasvussa. Syyskuun 2020 lopussa ennakkotieto väkiluvusta on 24 291. Asukkaita on siis 235 enemmän kuin vuoden alkaessa. Kaupungin strategian mukainen tavoite väestönkasvulle on 120 asukasta vuosittain. Kasvun todennäköisesti jatkuessa myös loppuvuoden, vuoden 2020 aikana saatu väkiluvun kasvu täyttää noin kahden vuoden väestönkasvutavoitteemme. Vuoden 2020 lopun väestöennuste on 24 345 asukasta.

Tilastokeskuksen väestöennuste on ennustanut Raision väkiluvuksi vuonna 2020 vain 23 902 ja seuraavaksi vuodeksi 23 796. Sekä vireillä olevat rakentamattomat rakennusluvut että vilkas tonttikysyntä indikoivat väkiluvun kuitenkin jatkavan voimakkaalla kasvu-uralla. Vuoden 2020 lopun ennuste ja kaupungissa käynnissä oleva positiivinen rakennusvire huomioiden kaupungin väkiluvun arvioidaan kasvavan noin yhden prosentin kasvuvauhdilla taloussuunnittelukaudella. Vuoden 2021 väkiluvun määräksi arvioidaan 24 588 asukasta.

*Ennuste päivittyi 30.9.2021

Raision väestörakenne 2016-2019

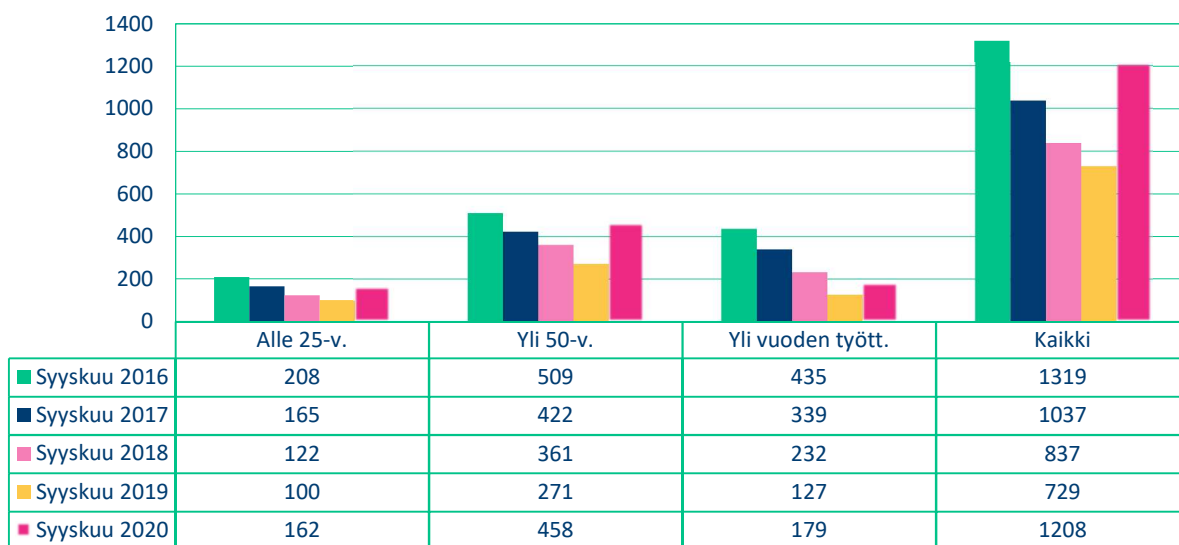

Työttömyys

Syyskuussa 2020 Raisiossa oli työttömiä työnhakijoita yhteensä 1208 ja työttömyysprosentti oli 10,4 prosenttia. Vuosi 2019 oli työttömyystilastoissa koko vuosikymmenen parhaimpia. Vielä tammi-helmikuussa 2020 työttömyysluvut jatkoivat positiivista trendiä, mutta maaliskuussa alkanut pandemia heikensi työllisyytilannetta merkittävästi. Vuoden 2019 syyskuusta vuoden 2020 syyskuuhun työttömyysaste on noussut 4,2 prosenttiyksiköllä ja työttömien kokonaismäärä on samalla kasvanut 479 henkilöllä. Työttömyys on vallitsevasta tilanteesta johtuen vielä varsin lyhytaikaista, joka näkyy yli vuoden työttömänä olleiden maltillisessa määrässä.

Pitkäaikaistyöttömyyttä lukuun ottamatta työttömyyslukemat ovat palanneet vuoden 2017 tasolle.

Työttömät työnhakijat Raisiossa syyskuu 2016-2020

Talousarvion keskeiset tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2018	TP2019	TA2020	TAM2020	TA2021 LTK	TA2021 KJ	muutos% TA2021 vrt. TAM2020
asukasluku	24 178*	24 056*	24 022	24 345	24 588	24 588	1,0
henkilöstömäärä**	1 319	1 299	1 320	1 320	1 319	1 319	-0,1
henkilötyövuodet	1 491,4	1 490,1	1 457,4	1 457,4	1 461,5	1 461,5	0,3
toimintatuotot, M€	42,8	42,5	40,6	40,5	39,9	39,9	-1,6
toimintakulut, M€	-166,3	-171,6	-172,6	-173,8	-178,0	-177,6	2,2
toimintakate, M€	-123,5	-129,1	-132,0	-133,2	-138,1	-137,7	3,4
verotulot, M€	99,2	99,1	103,5	99,4	106,9	106,9	7,5
valtionosuudet, M€	27,1	28,4	31,4	37,7	34,7	34,7	-8,1
vuosikate, M€	3,9	0,8	4,4	5,4	4,5	4,9	-9,1
tulos, M€	-3,7	-5,7	-3,4	-2,4	-3,2	-2,8	15,8
investoinnit, brutto M€	9,5	11,6	11,4	11,6	11,5	11,5	-1,4
investoinnit, netto M€	6,5	8,0	9,6	9,8	9,2	9,2	-6,6
lainamäärä 31.12. M€ ***	61,4	63,5	79,3	72,0	79,7	79,3	10,1
uutta lainaa, M€	2,4	2,1	8,3	8,5	7,7	7,3	-14,0
lainaa yht. €/asukas	2 541	2 640	3 301	2 957	3 240	3 224	9,0

TAM2020 Päivittyä kv 7.12.2020 ta-muutuskäsittelyn jälkeen.

*Vahvistettu asukasluku

**Vakituinen henkilöstö

***Talousarvion 2020 ja 2021 lainamäärät perustuvat arvioon.

Vuoden 2021 talousarviossa koko kaupungin tuottojen volyymi ilman rahoitustuottoja on 181,4 miljoonaa euroa. Verotulojen osuus on 106,9 miljoonaa, valtionosuuksien osuus 34,7 miljoonaa euroa ja toimintatuottojen osuus 39,9 miljoonaa euroa.

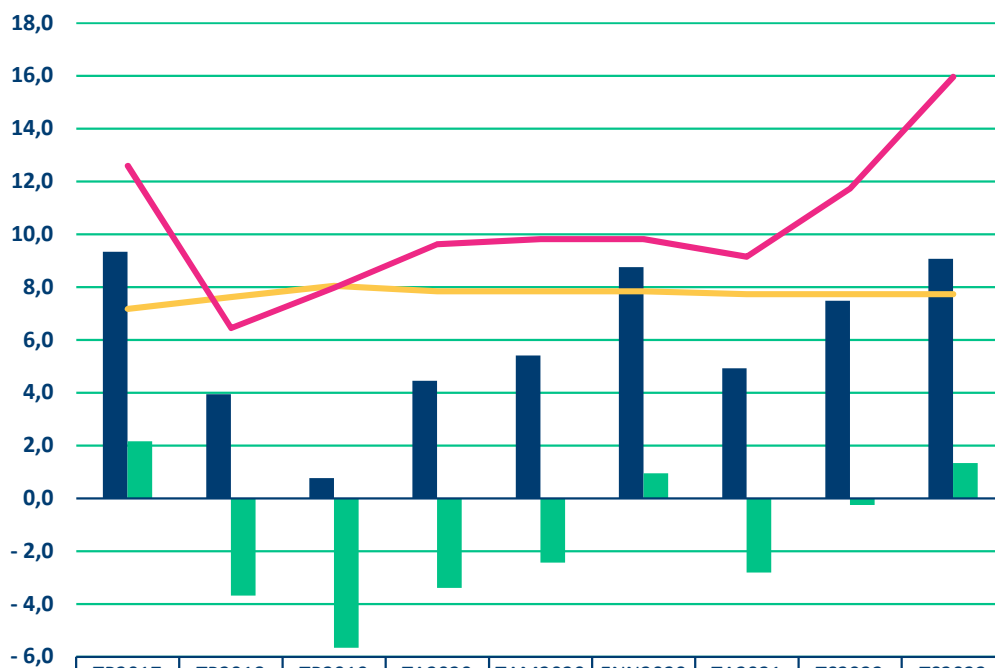
Toimintakulujen kokonaisuus on 177,6 miljoonaa euroa. Toimintakulut jakaantuvat toimialoittain sosiaali- ja terveystaloudet 105,5 miljoonaa euroa, sivistys- ja vapaa-ajanpalvelut 38,1 miljoonaa euroa, tekniset- ja ympäristöpalvelut 27,2 miljoonaa euroa ja konsernipalvelut 6,8 miljoonaa euroa. Kaupungin merkittävien kuluerä ovat palkat; henkilöstökulut ovat yhteensä 76,2 miljoonaa euroa.

Talousarvion tulos on -2,8 miljoonaa euroa alijäämäinen. Vuodelle 2021 kohdistuu vuoden 2020 alkaneen sopeuttamistyön kolmen vuoden tavoitesopeutusmäärästä 0,4 miljoonaa euroa (tavoitesopeutus yhteensä 4 M€ v. 2021-2023). Suunnitelmakauden kolmas vuosi 2023 on ylijäämäinen.

Investointeja esitetään tehtäväksi yhteensä 9,2 miljoonalla eurolla (netto).

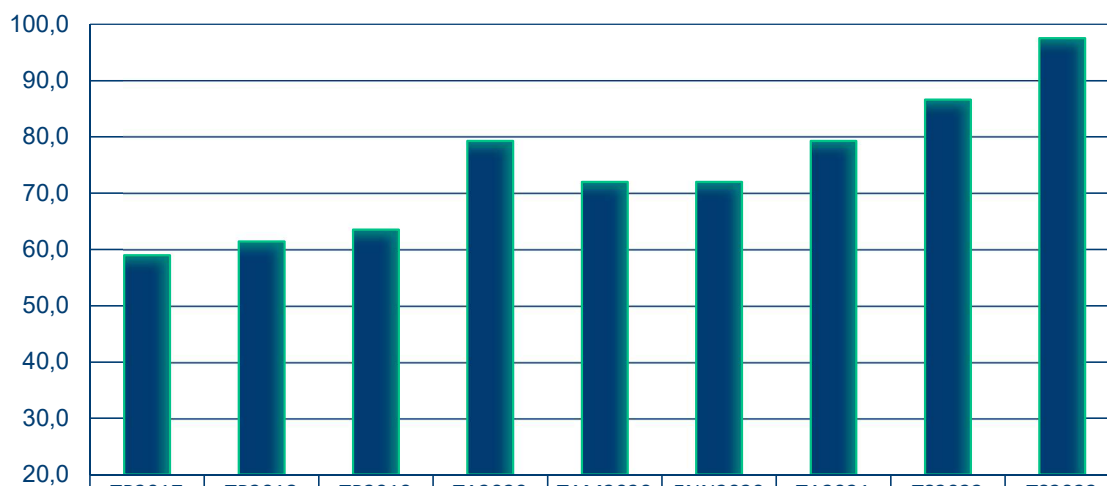
Kaupunki joutuu ottamaan uutta lainaa 5,5 miljoonaa euroa. Lisäksi konsernitilin mukainen lainanottovaltuus on 1,8 miljoonaa euroa.

Vuosikate, tilikauden yli-/alijäämä, poistot, nettoinvestoinnit (M€) 2017-2023

	TP2017	TP2018	TP2019	TA2020	TAM2020	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Vuosikate	9,3	3,9	0,8	4,4	5,4	8,8	4,9	7,5	9,1
Tilikauden yli-/alijäämä	2,2	-3,7	-5,7	-3,4	-2,4	0,9	-2,8	-0,3	1,3
Poistot	7,2	7,6	8,1	7,8	7,8	7,8	7,7	7,7	7,7
Nettoinvestoinnit	12,6	6,5	8,0	9,6	9,8	9,8	9,2	11,7	16,0

Kaupungin lainakanta (M€) 2017-2023

	TP2017	TP2018	TP2019	TA2020	TAM2020	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Lainakanta	59,0	61,4	63,5	79,3	72,0	72,0	79,3	86,6	97,6

2.5. Raision kaupungin strategia

Raision kaupungin strategia

Raisio on houkutteleva ja elinvoimainen kaupunki

Erinomainen sijainti, avoimet työpaikat, monipuolinen ja kohtuuhintainen asuntotarjonta, hyvät palvelut, harrastusmahdollisuudet sekä viihtyisä asuinympäristö ovat vetovoimaisen Raision tunnusmerkkejä.

Raisio tarjoaa yrityksille yhden Suomen parhaista toiminta-ympäristöistä

Raisiossa on kilpailukykyinen yritystonttivaranto ja yritysten on helppo löytää tietoa Raision sijoittumismahdollisuuksista. Palveluhenkisyys, nopeus ja tasapuolisuus määrittävät toimintatapaan yritysyhteistyössä.

Raisio kannustaa ja motivoi kaupunkilaisia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen

Raisiossa monipuolisista liikunnan, kulttuurin ja muun vapaa-ajantoiminnan edellytyksistä huolehditaan kaikki ikäryhmät huomioiden.

Raisio on yhteisöllinen kaupunki

Erilaiset elämäntilanteet huomioidaan kaupungin tarjoamissa mahdollisuuksissa. Palvelut kohdennetaan asiakastarpeiden mukaisesti ja palvelutarpeen muutoksia ennakoiden. Paikallisella palveluosaamisella haetaan vaikuttavuutta ja kustannustenhallintaa.

Digitaalisuus, ympäristöystävällisyys ja joustavat liikenneratkaisut ovat kehittyvän Raision tunnusmerkkejä

Joukkoliikennettä kehitetään osana Turun seudun joukkoliikenteen runkoverkoston kehittymistä huomioiden asukasluvun kasvu sekä asuinalueiden ja työpaikkojen sijoittuminen. Lähiympäristön viihtyisyyttä lisätään.

Raision arvot:

**Elinvoimainen
Kehittyvä
Yhteisöllinen
Lähellä**

Strategiset painopisteet:

**Elinvoimainen Raisio
Hyvinvoiva Raisio
Kehittyvä Raisio
Tasapainoinen talous
ja hyvinvoiva henkilöstö**

3. Riskienarviointi- ja hallinta

Raision sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen päivitys on käynnissä. Valtuusto hyväksyi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 12.10.2020 § 85. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje päivitetään vuoden 2020 aikana, minkä jälkeen se viedään kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi.

3.1. Säädosperusta

Kuntalain 14 §:n mukaisesti kaupunginvaltuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista, joiden tarkoituksena on ohjata kaupunginhallitusta sen huolehtiessa kuntalain 39 §:n velvoittamana kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on lisäksi voimassa, mitä kaupungin hallintosäännössä sekä muissa ohjeissa ja määräyksissä on sanottu.

Valtuuston päätöstä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista noudatetaan Raision kaupungin lisäksi myös kaupungin tytäryhteisöissä ja näiden tytäryhteisöissä sekä kaupungin määräysvaltaan kuuluvissa säätiöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä, yhtiöjärjestyksestä tai säätiön säännöistä muuta johdu. Tytäryhteisön hallitus vastaa kuitenkin aina yhteisön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä ja sen tuloksellisuuden valvonnasta.

3.2. Käsitteet

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kaupungille ja kaupunkikonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan, toiminta on tuloksellista ja riskit ovat hallinnassa. Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ei eriytetä muusta tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävästä toiminnasta, vaan se on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista.

Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset ja muut esimiehet pyrkivät varmistamaan, että

- kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista
- päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa
- lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan
- omaisuus ja voimavarat turvataan.

Riski on epävarmuuden vaikutus tavoitteisiin. Vaikutus on poikkeama odotetusta, niin myönteisessä kuin kielteisessä mielessä.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa. Riskienhallinnan merkitys on korostunut jatkuvasti erityisesti kunnan tehtävien organisointitapojen monipuolistuessa. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelytapoja, joiden avulla

- tunnistetaan ja kuvataan kaupungin ja kaupunkikonsernin toimintaan liittyviä riskejä
- arvioidaan tunnistetun riskin merkittävyyttä ja sen toteutumisen todennäköisyyttä
- määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi eri menetelmillä
- määritellään toimintatavat riskeistä raportointiin ja riskien seurantaan.

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa. Sisäinen tarkastus tukee organisaatiota sen tavoitteiden saavuttamisessa ja arvioinnissa tarjoamalla objektiivisen, riippumattoman ja

järjestelmällisen lähestymistavan organisaation riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintaprosessien tuloksellisuuden arviointiin ja kehittämiseen.

3.3. Raision kaupungin riskiluokitus

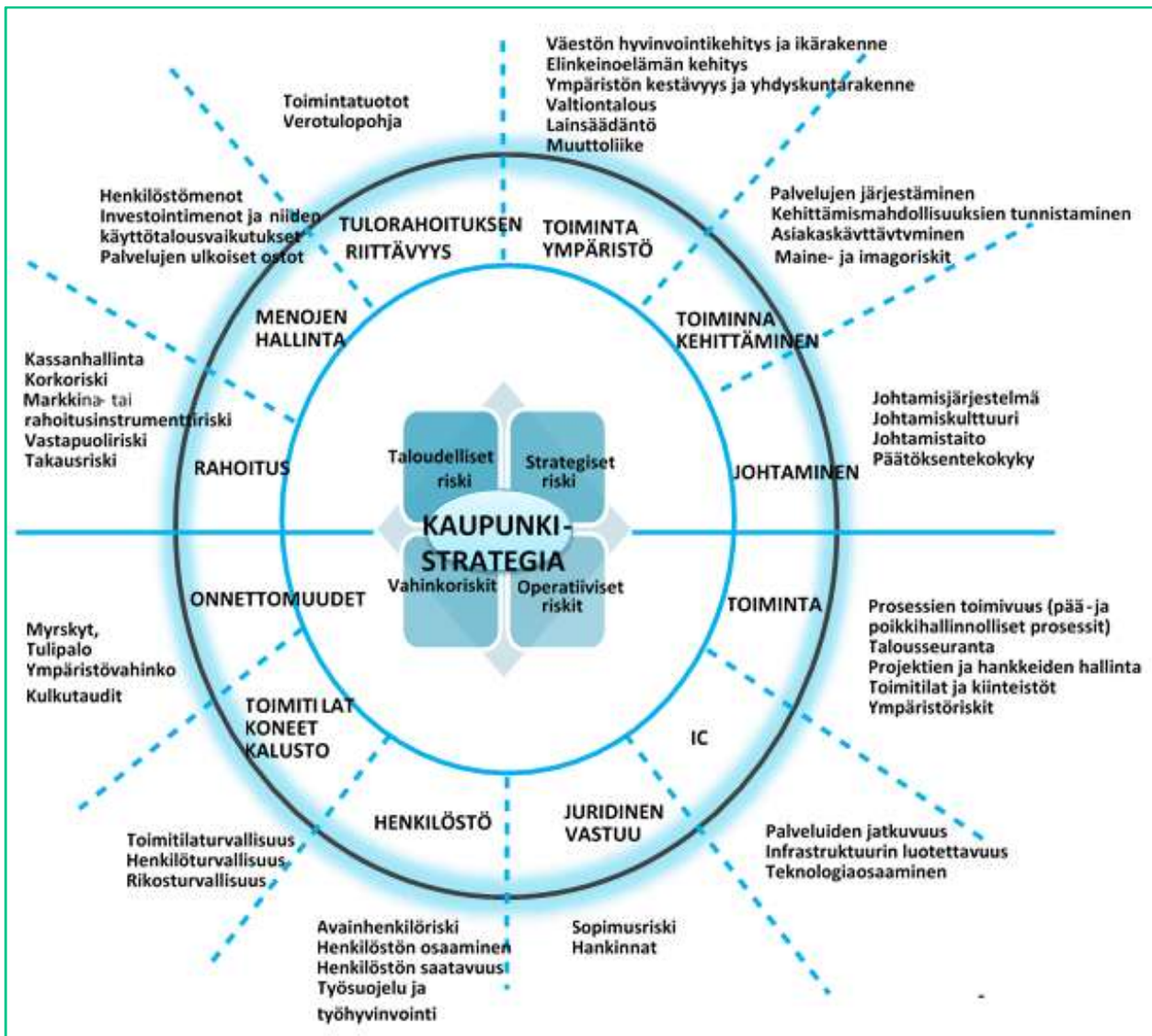
Päättyessään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista valtuusto hyväksyi riskiluokituksen, jota käytetään riskienarvioinnissa, analysoinnissa, seurannassa ja raportoinnissa.

Riskienhallinnassa kaupungin ja kaupunkikonsernin toiminnan riskit on otettava huomioon kokonaisvaltaisesti.

Kaupunkikonsernin riskit jaotellaan neljään pääryhmään, jotka ovat

- taloudelliset riskit: tulo-rahoituksen riittävyys, menojen hallinta, rahoitus
- strategiset riskit: toimintaympäristö, toiminnan kehittäminen, johtaminen
- operatiiviset riskit: toiminta, ICT, juridinen vastuu
- vahinkoriskit: onnettomuudet, toimitilat, koneet ja kalusto, henkilöstö.

Kaikkiin näihin ryhmiin voi kuulua sisäisiä ja ulkoisia riskejä. Riskienhallinnan tulee perustua riskiarviointiin. Riskikartassa (Kuvio 1) on esitetty kaupungin toiminnan kannalta merkityksellisiä asiakokonaisuuksia, joita tulee arvioida riskiarvioiteja tehtäessä.

Kuvio 1

3.4. Riskienhallinta osana taloussuunnittelu- ja seurantaprosessia

Riskienhallintaa toteutetaan talousarvion ja muiden merkittävien päätösten yhteydessä. Riskienhallinta kytketään osaksi taloussuunnittelu- ja seurantaprosessia. Kaupunginhallituksen alaisten toimielinten ja konserniyhteisöjen tulee talousarvion laadinnan yhteydessä analysoida toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa uhkaavia riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi. Kaupunginhallitus kokoaa näiden perusteella koko kaupunkikonsernia koskevan riskianalyysin ja menettelytavat merkittävimpien riskien hallitsemiseksi. Toimielimet ja konserniyhteisöt raportoivat merkittävistä riskeistään ja riskienhallinnan kehittämisestä osana toiminnan ja talouden seurantaa ja raportointia.

Kaupunginhallitus antaa yksityiskohtaiset määräykset riskienhallinnan prosessista hyväksyessään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen. Ohjeeseen sisältyy määräykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman laatimisesta, riskienhallinnan järjestämisestä, toteuttajista ja heidän vastuustaan.

3.5. Varautuminen ja jatkuvuuden hallinta

Raision kaupungilla on ajantasainen valmiussuunnitelma. Valmiussuunnitelmassa tunnistetaan kuntalaisiin ja kaupungin toimintaan vaikuttavat merkittävimmät uhat. Varautumissuunnitelmassa vastuutetaan toiminnot erilaisten häiriötilanteiden varalle, huolehditaan kriisiviestinnän perusteista ja suunnitellaan ennalta, millä tavoin toiminnot ja palvelut saadaan jatkumaan keskeytymättä. Merkittävimmistä häiriötilanteista laaditaan raportit. Varautumista harjoitellaan ja tehdään yhteistyötä eri viranomaistahojen kanssa.

3.6. Tytäryhteisöjen varautuminen

Konsernin talous on keskeinen osa kaupungin kokonaistaloudellista toimintaa. Konserniin kuuluvilta yhtiöiltä edellytetään konsernin riskienhallintaan liittyvien ohjeistusten huomioimista sekä toimintaympäristössä tapahtuvien ja mahdollisten muutosten analysointia, uhkaavien riskien tunnistamista ja riskien vaikutusten arviointia. Myös konserniyhtiöillä tulee olla asianmukaiset suunnitelmat riskien hallitsemiseksi. Konserniyhtiöiden tulee raportoida kaupunkia merkittävistä riskeistään ja riskienhallinnan kehittämisestä osana toiminnan ja talouden seurantaa ja raportointia. Tytäryhtiöiden toimitusjohtajien kanssa käydään säännöllistä vuoropuhelua.

4. Talousarvion sitovuus

4.1. Kuntalain säännökset talousarviota koskien

Kuntien talousarviosta ja -suunnitelmasta säädetään kuntalain 110 §:ssä. Kuntalain mukaan ”*valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.*

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.”

4.2. Talousarvion noudattamista koskevat ohjeet

4.2.1. Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovuus määräytyy lautakunnittain siten, että sitovia lukuja ovat lautakunnan ulkoiset kokonaistulot, kokonaismenot ja netto. Lautakunta voi suorittaa muutoksia palvelualueiden välillä. Tili- ja vastuuvapauden edellyttämä sitovuus muodostuu toimintakatteesta (nettobudjetti).

Investointien sitovuus on hanketasolla. Lisäksi on monivuotisia hankkeita, joiden kokonaiskustannusarvio ja toteuttamisvuodet ovat sitovia. Nämä hankkeet on merkitty erikseen talousarviossa. Lautakunta hyväksyy hankkeidensa väliset määrärahasiirrot. Siirtoja ei saa tehdä kokonaiskustannusarvioltaan ja toteuttamisvuosiltaan sitovista hankkeista.

Rahoituslaskelmassa valtuustoon nähden sitovat erät ovat lainakannan ja antolainauksen muutokset.

4.2.2. Käyttösuunnitelmat

Lautakunnat laativat hyväksytyin talousarvion perusteella yksityiskohtaisen käyttösuunnitelman palveluittain. Käyttösuunnitelman sisällöstä ja siihen tehtävistä muutoksista päättää lautakunta. Työllisyysmäärärahamuutokset ja koululaisten kesätyövarauksen jakamiseen liittyvät muutokset jaetaan keskuksille talousjohtajan hyväksymänä (TAM2021).

4.2.3. Raportointi

Talousarvion kuukausikohtaista toteutumista seurataan toimitelmissä. Kaupunginvaltuustolle laaditaan talouden toteutuman raportti maaliskuun lopun, kesäkuun lopun sekä syyskuun lopun tilanteesta.

4.2.4. Virkojen ja työsuhteisten vakanssien perustaminen

Hallintosäännön mukaisesti kaupunginhallituksen konsernijaosto päättää virkojen ja työsuhteisten vakanssien perustamisesta talousarviossa varattujen määrärahojen puitteissa sekä niiden lakkauttamisesta ja virkasuhteen muuttamisesta työsuhteeksi. Valtuuston valitsemien viranhaltijoiden osalta päätösvaltaa edellä mainituissa asioissa käyttää valtuusto.

4.2.5. Strategiset tavoitteet

Strategisia tavoitteita voidaan muuttaa vain valtuuston päätöksellä. Tavoitteiden toteutumista tulee seurata toimielimissä toimintavuoden aikana ja tilinpäätöksessä tulee antaa selostus tavoitteiden toteutumisesta.

4.2.6. Talousarvion ja sen määräysten noudattaminen

Talousarviota ja sen määräyksiä on noudatettava toiminnassa. Tilivelvolliset vastaavat vastuualueidensa taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta. Tilivelvollisten viranhaltijoiden on valvottava, että vastuualueen toiminnassa noudatetaan hyväksyttyä talousarviota ja käyttösuunnitelmaa sekä niihin liittyviä tavoitteita. Toimintaa ja taloutta tulee sopeuttaa siten, että asetetut tavoitteet on mahdollista saavuttaa. Mikäli on ilmeistä, ettei asetettuihin tavoitteisiin päästä, tulee tieto asiasta saattaa toimielinkäsittelyyn siten, että valtuusto voi päättää talousarvioon sisältyvien määrärahojen ja tavoitteiden muutokset. Pienten määrärahamuutosten (esim. hankeavustukset) vuoksi ei tehdä talousarviomuutosta, ellei ole oletettavissa, että muutos voi oleellisesti vaikuttaa tili- ja vastuuvapauden perustana olevan toimintakatteen muodostumiseen.

4.2.7. Muut ohjeet

Investointeja, joiden kustannusarvio on yli 700 000 euroa, tai investointeja, joista valtuusto on erikseen niin päättänyt, ei saa aloittaa ilman kaupunginhallituksen lupaa.

Mikäli valtionosuutta saadaan kesken vuoden jo olemassa olevaan toimintaan, jonka menot ovat talousarviossa, valtionosuus kasvattaa vain tulomäärärahoja.

4.2.8. Kohderahoitteiset yksiköt eli nettoyksiköt

Kuntien ja kuntayhtymien talousarvio- ja suunnitelmaohjeistuksissa määritellään kohderahoitteiset tehtävät: *"Kohderahoitteiset tehtävät ovat tehtäviä, joiden käyttötalous on sidottu ensisijaisesti tuloarvioin kunnan talousarvioon, tai tehtäviä, jotka ovat kokonaan erillään kunnan talousarviosta. Talousarviosidonnaisia kohderahoitteisia tehtäviä ovat muu taseyksikkö, sisäisen palvelun nettoyksikkö ja muut nettoyksiköt. Kunnan talousarviosta erillään olevia yksiköitä ovat kunnan liikelaitokset."* *"Kohderahoitusta sovelletaan palveluja tuottavissa tehtävissä kuten liikelaitoksissa, muissa taseyksiköissä sekä nettoperiaatteella toimivissa yksiköissä, jotka saavat varsinaisen toimintansa rahoituksen kokonaan tai osittain korvauksena tuottamistaan palveluista."*

Raision kaupungin talousarvio sisältää nettobudjettiyksiköt seuraavissa tulosityksiköissä:

konsernihallinto: Sähkökauppa

vapaa-aikalautakunta: Uintikeskus Ulpukka

tekninen lautakunta: Tilapalvelut ja Ruokapalvelut

Nettobudjettiyksikön sitova määräraha on nettomenot. Nettomenojen saavuttaminen sallii ulkopuolisen tulo-rahoituksen ylityksen sekä vastaavan suuruisen rahamenojen ylityksen ilman valtuuston käsittelyä.

Nettobudjettiyksiköt sisältyvät lautakuntien käyttösuunnitelmiin, ja niiden käyttösuunnitelmien toteutuminen esitetään tilinpäätöksessä.

4.3. Raision kaupungin tilivelvolliset

Kuntalain 125 § mukaan tilintarkastajan on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa tarkastuksen tulosten lisäksi annetaan mm. esitys vastuuvapauden myöntämisestä toimielimen jäsenelle ja toimielimen tehtävälleen johtavalle viranhaltijalle (tilivelvollinen). Raision kaupungin tilivelvollisiksi vuoden 2021 alusta alkaen määritellään seuraavat tahot:

- kaupunginhallituksen jäsenet

- lautakuntien ja niiden jaostojen jäsenet
- kaupunginjohtaja
- talousjohtaja
- henkilöstöpäällikkö
- hallintopäällikkö
- sosiaali- ja terveystalouden johtaja
- sosiaali- ja terveystalouden talouspäällikkö
- sivistysjohtaja
- sivistyskeskuksen talouspäällikkö
- tekninen johtaja
- teknisen keskuksen hallintopäällikkö
- hallintosäännössä kunkin keskuksen ja konsernihallinnon tulosaluejohtajaksi tai heitä vastaavaksi määritellyt henkilöt.

Vaikka tilivelvollisten luettelossa ei ole kaikista esimiehistä mainintaa, se ei poissulje vastuuta oman organisaation toiminnasta ja taloudesta.

Vuoden 2021 aikana on tarkoitus uudistaa koko kaupungin organisaatiota.

Organisaatiomuutoksen aiheuttamat muutokset tilivelvollisten osalta päivitetään asianmukaisesti luottamuselimissä.

4.4. Talousarviolainat ja lainanottovaltuus

Kaupungin talousarvion lainanotto nettona on 5,5 miljoonaa euroa. Lainaa otetaan vuoden aikana 15,2 miljoonaa euroa ja lainojen lyhennysohjelma lyhentää lainoja 9,7 miljoonaa euroa.

Kaupungin maksuvalmiuden odotetaan säilyvän vuoden 2021 aikana suhteellisen vakaana. Vuoden 2020 aikana alkaneen koronapandemian mahdollinen jatkuminen myös vuonna 2021 saattaa indikoida vaikutuksia maksuvalmiuden osalta vuodelle 2021. Tulojen suunnitellun toteutumisen lisäksi maksuvalmiuden kehitykseen vaikuttavat muun muassa investointien määrä ja investointien käynnistymisaikataulu.

Kaupungin lainamäärä vuoden 2019 tilinpäätöksessä oli 63,5 miljoonaa euroa eli 2 640 €/asukas (vahvistettu asukasluku 24 056). Vuodelle 2020 on myönnetty lainanottovaltuutta 19,8 miljoonaa euroa.

Konsernitiliin liittyen tulee erikseen määritellä lainanottovaltuus konsernin tytäryhteisöjen lyhytaikaisen maksuvalmiuden turvaamiseen. Lainanottovaltuudeksi konsernin tytäryhteisöille esitetään yhteensä 1,8 miljoonaa euroa.

Valtuusto asettaa talousarviossa tai erikseen tekemällään päätöksellä vuodelle 2021 ne rajat, joiden puitteissa lainanottovaltuuksia voidaan käyttää.

Kaupunginhallitus esittää seuraavaa lainanottoa koskevaa valtuutus päätöstä:

- Kaupunginhallituksella on oikeus ottaa lyhyttä tai pitkäaikaista lainaa siten, että nettolainanotto vuoden lopussa on 7,3 miljoonaa euroa.
- Kaupunginhallituksella on oikeus ottaa tilapäisluottoa maksuvalmiuden turvaamiseksi vuoden 2021 aikana 7,3 miljoonan euron määrään asti. Lainanottovaltuus sisältää myös konsernitilin käyttöön liittyvän lyhytaikaisen lainan myöntämisen kaupungin tytäryhteisöille.

Tytäryhtiöiden tulee konsernin ohjeistuksen mukaisesti ottaa lainaa ensisijaisesti emokaupungilta. Yhtiöt eivät kilpailuta lainojaan itsenäisesti markkinoilta, vaan emokaupunki huolehtii ulkoisista lainoista ja antaa tytäryhtiöille lainat sisäisinä lainoina, ellei painavista syistä muuta johdu. Tytäryhtiöiden lainoittamiseksi annettava laina sisältyy edellä määritetyn lainanottovaltuuden määrään. Tytäryhtiöiden tulee pyytää kaupunginhallitukselta konserniohje lainatarvite tilanteessa sekä jo olemassa olevan lainan ehtoihin liittyvissä kysymyksissä. Yhteyshenkilönä tytäryhtiöiden (Raision Vesi Oy, Raision Vuokra-asunnot Oy, Kiinteistö Oy Kerttulan Jäähalli) rahoitukseen liittyvissä kysymyksissä toimii talousjohtaja.

5. Tavoitteet kuntakonsernin tytäryhteisöille ja osakkuusyhteisöille

---

5.1. Yleiset periaatteet

Raisio jatkaa vahvan konserniohjauksen politiikkaa.

Talousarviossa huomioidaan kuntakonserninäkökulma. Tytäryhteisöjen toiminta ja talous kytketään tavoitteiden avulla kaupungin strategiaan. Kaupunginhallituksen strategisissa tavoitteissa huomioidaan konsernin taloudellisia tunnuslukuja. Konsernin vuosittain seurattavat taloudelliset mittarit ovat konsernin vuosikate, konsernin kertynyt yli/alijäämä, konsernin kertynyt yli/alijäämä per asukas, konsernin lainamäärä, konsernin lainamäärä per asukas ja konsernin suhteellinen velkaantuneisuus. Keskeisimpien tytäryhteisöjen talousarvion keskeiset luvut ja tavoitteet esitetään omissa alaluvuissaan.

Tilinpäätöksen 2019 mukaan Raisiolla on kuntakonsernin taseessa ylijäämiä 13,1 miljoonaa, lainamäärä 3 609 euroa asukasta kohden ja suhteellinen velkaantuneisuus 55,4 %.

Kaupungin merkittäväillä tytäryhteisöillä on käytössään konsernitili, jonka luottolimiitiksi määritetään yhteensä 1,8 miljoonaa euroa. Lisäksi tytäryhteisöjen hallitusten kokouksissa on läsnä konsernijohtoon kuuluvia. Kaupunginvaltuusto asettaa merkittäville tytäryhteisöille taloustavoitteet ohjauksen ja raportoinnin vahvistamiseksi.

Kaupunginhallitus ohjaa hallintosäännön ja konserniohjeen mukaisesti tytäryhteisöjä toimintavuoden aikana. Kaupunginhallitus raportoi hallintosäännön mukaisesti tytäryhteisöjen toiminnasta ja taloudesta kaupunginvaltuustolle tilinpäätöksen yhteydessä.

Konsernijaosto vastaa tytäryhteisöjen ja muiden jäsenyhteisöjen toiminnan ja talouden seurannasta ja raportoi havainnoistaan tarvittaessa kaupunginhallitukselle.

Talusojohtaja ja kaupunginjohtaja käyvät säännöllistä vuoropuhelua tytäryhteisöjen (Raision Vesi Oy, Raision Vuokra-asunnot Oy, Koy Kerttulan Jäähalli) toimitusjohtajien kanssa. Tytäryhteisöjen tulee noudattaa heille annettuja määräaikoja kaupunkikonsernin raportoinnissa, kuten tilinpäätös, talousarvio ja muut talouskatsaukset. Yhteyshenkilönä tytäryhtiöiden talouteen ja taloussuunnitteluun liittyvissä kysymyksissä toimii talusojohtaja.

5.2. Tytäryhteisöille (Raision Vesi Oy, Raision Vuokra-asunnot Oy, Koy Kerttulan Jäähalli) yhteiset tavoitteet

Tytäryhteisöt raportoivat talusojohtajalle ja kaupunginjohtajalle toiminnan ja talouden toteutumisesta puolivuositain. Toinen raportointi tapahtuu kesän tilanteen valmistuttua ja toinen tilinpäätöksen valmistuttua. Talusojohtaja ja kaupunginjohtaja tulee pitää tietoisena kaikista olennaisista toimintaan ja talouteen vaikuttavista asioista.

Lisäksi yhteisöjen tulee pyrkiä ennalta estämään erilaisten riskien realisoituminen muun muassa toimivilla sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännöillä.

Yhtiöiden (tytär- ja osakkuusyhteisöt) edellytetään välittävän yhtiökokouskutsut kaupungin johdolle ja yhtiökokousedustajien edellytetään pyytämään konserniohje yhtiökokouksen päätöksiin liittyen.

Tytäryhteisöt eivät saa ottaa ulkopuolista lainarahoitusta ilman kaupungin lupaa. Konsernin kokonaisedun näkökulmasta pääsääntö on, että konserninyhtiöt ottavat sisäisen lainan kaupungilta ja kaupunki huolehtii ulkoisesta lainasalkusta. Tytäryhtiöiden tulee pyytää kaupunginhallituksesta konserniohje lainatarviteilanteessa sekä jo olemassa olevan lainan

ehtoihin liittyvissä kysymyksissä. Yhteyshenkilönä tytäryhtiöiden rahoitukseen liittyvissä kysymyksissä toimii talousjohtaja.

5.3. Muihin osakkuusyhtiöihin ja seudullisiin toimintoihin liittyviä tavoitteita

Muiden osakkuusyhteisöjen osalta kaupunginhallitus määrittää yksityiskohtaisemmat tavoitteet tarpeiden mukaisesti erillispäätöksin. Konsernijaosto seuraa osakkuusyhteisöjen toimintaa.

Yhtiökokousedustajien edellytetään välittävän yhtiökokouskutsut kaupungin johdolle ja pyytämään konserniohjeen yhtiökokouksen päätöksiin liittyen.

5.4. Raision kaupungin konserni jäsenyhteisöineen

Tytäryhteisöt	Säätiöt	Osakkuusyhtiöt	Kuntayhtymät	Muut yhteisöt
Raision Vesi Oy (100%)	Raision Palvelutalossäätiö (23,5 % päätösvallassa)	As. Oy Raision Keonkatu 3 (31,26 %)	V-S Sairaanhoidopiirin ky	Raision-Naantalin Fountain House ry (12,5 % päätösvallassa)
Raision Vuokra-asunnot Oy (100%)	Sosiaalipalvelusäätiö Raina (50 % päätösvallassa)	Kerttulan Tenniskeskus Oy (18,5 %)	V-S Erityishuoltopiirin ky	Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta (1/15)
KOY Kerttulan jäähalli (50%)	Lounais-Suomen saattohoitosäätiö (2% päätösvallassa)	Lounais-Suomen Jätehuolto Oy (13,78%)	Varsinais-Suomen liitto	Turun seudun joukkoliikennelautakunta (1/12)
As Oy Kuulaharjat (100%)		Turun Seudun Vesi Oy (11,94%)	V-S Lastensuojelukunta-yhtymä	Varsinais-Suomen pelastuslaitos (1/15)
Eero Rantasen säätiö (60% päätösvallassa)		Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy (10%)	Ky Raision-Naantalin Vesilaitos	
		Turun seudun kehitys Oy (7,60%)	Raision seudun koulutuskuntayhtymä	
		Turun Seudun Puhdistamo Oy (7,0%)		
		Turun Seudun Energiatuotanto Oy (5,0%)		
		Turun Seudun Kaukolämpö Oy (4,25%)		
		Varsinais-Suomen Sosiaalialan osaamiskeskus Vasso Oy Ab (3,66%)		
		Keon Autopaikat Oy (3,25%)		
		Sarastia Oy (1,87%)		
		Turku Science Park Oy (1,64%)		
		Kuntien Tiera Oy (0,81%)		

5.5. Raision Vesi Oy

Omistus: Raision kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus:

Raision Vesi Oy on Raision kaupungin omistama vesilaitosyhtiö, jonka toiminta-ajatuksena on vesihuollon palveluiden järjestäminen taloudellisesti ja kestäväällä tavalla. Yhtiö jakaa talousvettä asiakkailleen, vastaanottaa jätevesiä sekä johtaa ne käsiteltäväksi jätevedenpuhdistamolle. Yhtiö omistaa ja ylläpitää vesihuollon verkostot kaupungin alueella, liittää kiinteistöt verkostoihin sekä solmii liittymis- ja käyttö sopimukset asiakkaidensa kanssa.

Tavoitteet vuodelle 2021:

Talousveden sekä poisjohdettavan jäteveden laatu säilyy hyvänä ja täyttää viranomaisvelvoitteet. Yhtiön toimintaa hoidetaan ja kehitetään pidemmän aikavälin tehokkuuden ja vesihuollon toimintavarmuuden näkökulmasta. Asiakkaille turvataan riittävä ja keskeytymätön vedenjakelu, jätevesiviemärointi järjestetään terveydelle tai ympäristölle haittaa aiheuttamatta sekä hulevesiverkosto pidetään toimintakunnossa.

Merkittäviä kehittämistoimia:

Yhtiö kehittää toimintaansa jatkuvan parantamisen menetelmillä. Kehittämisen keskeisiä lähtökohtia on tulevaisuuden kannalta kestäväällä tavalla toteutettu vesihuolto. Tulevien kehittämistoimien painopisteet ovat modernien ja digitaalisten palvelujen tarjoamisessa asiakkaille. Tämän lisäksi yhtiö kehittää edelleen omaisuudenhallintaansa sekä ajantasaistaa verkostotietojaan. Yhtiö kehittää investointeihin ja urakkahallintaan liittyviä toimintamallejaan; erityisesti saneerausinvestointien kohdentamiseen pyritään keskittämään enemmän huomiota laatimalla saneerausinvestointien 5-vuotissuunnitelma.

Olellaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot:

Suurimpia vuoden 2021 talousarvioon vaikuttavia asioita vuonna 2021 ovat E-18 –hankkeeseen liittyvät investoinnit. Yhtiön tulee tehdä johtosiirrot alueella ennen kuin varsinainen hanke alkaa. Tämä tarkoittaa sitä, että vuodelle 2021 tulee sekä suunnittelu- että urakkakustannuksia. Vaikutus on pääosin investointipuolella, mutta suuret investoinnit vaikuttavat poistojen määrään tulevina vuosina.

Vesi- ja jätevesimaksut eivät nouse vuodelle 2021, vaan pysyvät vuoden 2020 tasolla. Palveluhinnastoon tuli tarkennuksia ja korotukset vastaavat yleistä kustannusten kasvua. Liittymismaksutaksoihin on esitetty muutoksia, joiden vaikutus ei ole kuitenkaan merkittävä; suurin vaikutus yhtiön tulokseen on yleinen rakentamisen trendi. Liittymismaksutulot ovat suoraan verrannolliset siihen, paljonko Raisiossa rakennetaan. Tällä hetkellä näyttää siltä, ettei vuosi 2021 tule olemaan huono rakentamisen kannalta jolloin liittymismaksutulojakin on taas odotettavissa budjetoitua enemmän.

Mikäli vedenmyynti lisääntyy, yhtiön vesimaksutulot kasvavat. Asutuksen kehityksellä ei kuitenkaan ole erityisen suurta merkitystä yhtiön vesimaksutuloiissa, mutta mahdolliset uudet paljon vettä kuluttavat teollisuustoimijat saattavat muuttaa tilannetta.

Vuonna 2021 selvitetään kaupungin hulevesien hallintaa ja omistussuhdetta. Mahdolliset muutokset eivät todennäköisesti vielä vaikuta yhtiön vuoden 2021 talousarvioon.

Laadulliset tavoitteet	TP2019	TA2020	ENN2020	TA2021
Jakeluun toimitettavan talousveden poikkeamat laatuvaatimuksissa	0	0	0	0
Jakeluun toimitettavan talousveden poikkeamat laatusuosituksissa	0	0	0	0
Vedenjakelun keskeytys (min)	0,6	alle 15	alle 15	alle 15
Toiminnalliset tavoitteet	TP2019	TA2020	ENN2020	TA2021
Puhtaan veden myyntihinta asiakkaalle (€/m ³ sis. alv.)	2,75	2,79	2,79	2,79
Jäteveden myyntihinta asiakkaalle (€/m ³ sis. alv.)	2,53	2,54	2,54	2,54
Laskuttamaton puhdas vesi (% - hävikki)	9,4 %	< 10	< 10	< 10
Laskuttamaton jätevesi (% - vuotovesi)	44,2 %	< 40	< 40	< 40
Jätevesipumppaamoiden ylivuodot, m ³	3 802	< 1000	< 1000	< 1000
Henkilöstömäärä 31.12.	10	12	12	12
Liittymähinnat (OKT < 150 k-m ²):				
vesi (€/m ³ sis. alv)	4 960	4 960	4960	4960
jätevesi (€/m ³ sis. alv)	6 200	6 200	6200	6200
hulevesi (€/m ³ sis. alv)	1 240	1 240	1240	1240
Taloudelliset tavoitteet	TP2019	TA2020	ENN2020	TA2021
Liikevaihto (M€)	7,9	8,3	8,9	7,8
Liikevoitto (M€)	1,2	0,5	0,8	0,1
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössirtoja ja veroja (M€)	0,7	1,0	1,6	0,7
Nettoinvestoinnit (M€)	1,9	2,6	2,0	3,1
Korkotulot kaupungille (M€)	0,5	0,5	0,5	0,5
Vakavaraisuus	TP2019	TA2020	ENN2020	TA2021
Velan määrä (M€)	30,6	30,6	29,4	28,3
<i>lainat rahoituslaitoksilta</i>				
<i>lainat kaupungilta</i>	30,6	30,6	29,4	28,3
Omavaraisuusaste, %	9,0	> 6,6	> 6,6	> 6,6
Nettovelkaantumisaste, %	768	< 1 075	< 1075	< 1075

5.6. Raision Vuokra-asunnot Oy

Omistus: Raision kaupunki 100 %

RaVu omistaa As Oy Kuulaharjat Oy 100 % ja n. 32 % As Oy Raision Keonkatu 3:n kiinteistön osakekannasta sekä 5,6 % As Oy Raision Sellon osakekannasta

Toiminta-ajatus:

Raision Vuokra-asunnot Oy tarjoaa monipuolisia ja laadukkaita asumisvaihtoehtoja Raisiossa.

Tavoitteet vuodelle 2021:

Asuntojen käyttöaste pysyy hyvänä tai paranee. Yhtiön talous on tasapainossa ja vuokrataso on kohtuullinen. Mahdollinen uudiskohteen rakentaminen aloitettaisiin syksyllä 2021 Alhaistentielle.

Vuokrien taso, vuosittain tehtävän asuintalovarauksen suuruus sekä vuosittaisten peruskorjausten laajuus selvitetään laskennallisten käyttöikien ja kohdekohtaisten kuntoarvioiden avulla. Pyritään siihen, että asuintalovarausta, osana tuloksen tasauskeinoja, muodostetaan vähemmän ja toisaalta korjataan kiinteistöjä enemmän.

Yhtiön tulee tehdä suunnitelma kannattamattomien ja/tai huonon täyttöasteen kohteiden luopumisesta ja/tai muuttamisesta. Kannattavuutta tarkastelemalla saadaan hyvä kuva siitä, että minkälaisiin kohteisiin tulisi korjaustoimia tehdä ja sijoittaa korjausvaroja, mutta yhtiön tulee kuitenkin huolehtia vastuullisesti siitä, että kiinteistöistä luopuessa ei tehdä ratkaisuja, joilla tehtäisiin peruuttamatonta vahinkoa alueellisesti ja/tai asuinalueen viihtyisyyteen.

Merkittäviä kehittämistoimia:

Kehittämistoimia ovat yleiset asumisen laatuun tähtäävät parannukset, energiatehokkuus ja peruskorjausvelan vähentäminen. Erityisesti hallitus korosti viestissään, että erilaisiin ympäristöstävällisiin tekoihin kannustetaan ryhtymään.

Kirjokallion alueen matalaenergiahanke valmistui vuonna 2020.

Kiinteistöhuollon ja siivouksen laadunparannusohjelmaa jatketaan. Saatu palaute on ollut positiivista.

Pandemian aikana katsoja asunnoille on ollut haasteellista saada sekä kaupungin tukiasuntojen pudonnut määrä on aiheuttanut tietyissä kiinteistöissä suunniteltua suurempaa tyhjäkäyttöä. Tähän pyritään erityisesti puuttumaan vuoden 2021 aikana.

Kiinteistömässän kaikkia tasauskeinoja ei olla päästy käyttämään, koska osa kohteista on ARA-rajoituksien alaisia kohteita: osa rajoituksista vapaita ja osa omina asunto-osakeyhtiöinä. Keinoja kiinteistökannan aktiiviseen kehittämiseen tullaan etsimään, ja yhtenä keinona on As Oy Raision Kuulaharjojen fuusioituminen RaVu:n kiinteistömässään. Tästä on keskusteltu ja saatu tähän yhtiöiden hallitusten luvat, fuusioituminen itsessään on suunniteltu tehtäväksi vuoden 2021 aikana.

Asumishäiriöihin on systemaattisesti puututtu ja tullaan jatkossakin puuttumaan. Yhteistyötä Raision sosiaalitoimen kanssa jatketaan ja informaationkulun sekä asumisen prosessin kehittämistä jatketaan.

Olellaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot:

Pandemia on kutistanut katsojamääriä vuokrattavissa asuntokohteissa, ja tyhjäkäyttöä on täten muodostunut suunniteltua enemmän. Lisäksi tukiasuntomäärien voimakas laskeminen on jättänyt haastavien kohteiden asuntoja enemmän tyhjiksi kuin alun perin on arvioitu. Lainanlyhennykset on kaikki pyritty maksamaan normaalisti pandemiasta huolimatta. Vuoden

2020 aikana on nostettu uusi laina 1,3 M€ As Oy Raision Sellon asuntojen lunastamiseksi ja on mukana vuoden 2021 talousarviossa.

Toimintavuoden aikana jatketaan suunnittelua myös uudiskohteen toteuttamiseksi, mutta todennäköisesti hankkeeseen liittyvät kulut tulevat vasta vuodelle 2021.

Toiminnalliset tavoitteet	TP2019	TA2020	ENN2020	TA2021
Käyttöaste, %	93,8	92	90	92
Vaihtuvuus, %	26,2	25	26	25
Keskivuokra / m ²	11,7	11,7	11,7	11,7
Kaupungin vuokraamat tukiasunnot	62	70	46	40
Taloudelliset tavoitteet	TP2019	TA2020	ENN2020	TA2021
Liikevaihto (M€)	6,4	6,4	6,2	6,4
Liikevoitto (M€)	1,26	0,9	0,5	1,1
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (M€)	1,0	0,62	0,5	0,77
Nettoinvestoinnit (M€)	0,37	0,30	0,20	0,2
Korkotulot kaupungille (M€)	0,04	0,04	0,04	0,05
Vakavaraisuus	TP2019	TA2020	ENN2020	TA2021
Velan määrä (M€)	12,7	12,45	12,8	11,2
<i>lainat rahoituslaitoksilta</i>	<i>7,2</i>	<i>6,4</i>	<i>6,4</i>	<i>5,2</i>
<i>lainat kaupungilta</i>	<i>5,5</i>	<i>5,1</i>	<i>6,4</i>	<i>6,0</i>
Omavaraisuusaste, %	43,04	46,9	44,0	47,0
Nettovelkaantumisaste, %	119,0	112,0	129,0	110,0

5.7. Kiinteistö Oy Kerttulan Jäähalli

Omistus: Raision kaupunki 50 %, Raision Nuorisokiekko ry (RNK) 33 %, Turun Riennon Taitoluistelu (TRT) 17 %

Toiminta-ajatus:

Jäähalliyhtiö tuottaa jäähallipalveluja ylläpitämällä kahta jäähallia Kerttulan Liikuntakeskuksessa.

Tavoitteet vuodelle 2021:

Jäähalliyhtiö luo edellytykset jääurheilun harrastamiselle Raisiossa. Yhtiö tuottaa palveluita jääurheiluseuroille, koululaisille ja muille käyttäjille. Vuoden 2021 aikana yhtiön toiminta pyritään järjestämään korona-epidemian vaikutuksesta pienentyneiden tulojen mukaisesti.

Merkittäviä kehittämistoimia:

Vuoden 2020 aikana alkanut koronaepidemia on vaikuttanut merkittäväällä tavalla yhtiön tulojen muodostumiseen. Aikaisempien vuosien aikana aloitettu hallien tekniikan parantaminen on jouduttu keskeyttämään, ja vuoden 2021 aikana tullaan toteuttamaan vain toiminnan jatkumisen kannalta välttämättömät investoinnit ja korjaukset.

Olellaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot:

Jäähallien käyttöaste pyritään pitämään vuoden 2021 aikana kohtuullisella tasolla. Yhtiön ensi vuoden tulot tulevat todennäköisesti jäämään noin 10 - 15 % normaalia toimintavuotta alhaisemmiksi koronaepidemian vaikutusten vuoksi. Yhtiön toiminnan järjestämistä koskevat kustannukset pyritään mukauttamaan ensi vuoden ajaksi toiminnasta saatavien tulojen tasolle.

Toiminnalliset tavoitteet	TP2019	TA2020	ENN2020	TA2021
Käyttäjämäärä / vuosi	93 215	115 000	70 000	85 000
Jääajan myynti, käyttöaste %	55,7	70,0	50	55
Taloudelliset tavoitteet	TP2019	TA2020	ENN2020	TA2021
Liikevaihto (M€)	0,5	0,4	0,2	0,4
Liikevoitto (M€)	0,1	0,1	0,08	0,08
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (M€)	0,1	0,1	0,05	0,05
Nettoinvestoinnit (M€)	0,02	0,01	0,01	0,1
Korkotulot kaupungille (M€)	0,013	0,013	0,013	0,013
Vakavaraisuus	TP2019	TA2020	ENN2020	TA2021
Velan määrä (M€)	1,68	1,61	1,60	1,52
<i>lainat rahoituslaitoksilta</i>				
<i>lainat kaupungilta</i>	1,68	1,61	1,60	1,52
Omavaraisuusaste, %	25,3	> 14,5	> 17	> 14
Nettovelkaantumisaste, %	313	< 520	< 400	< 500

6. Tarkastuslautakunnan tavoitteet ja painopistealueet vuodelle 2021

Tehtäväkuvaus:

Tarkastuslautakunta vastaa kaupungin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä sekä kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen yhteensovittamisesta. Kuntalain 121 § 2 kohdan mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on muun ohella arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet, ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta laatii valtuustolle annettavan arviointikertomuksen. Tarkastuslautakunta tuottaa valtuustolle olennaista ja luotettavaa arviointitietoa strategiassa ja talousarviossa asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä kaupungin päätöksentekijöille hyödyllistä tietoa kaupungin tehtävien hoidon tarkoituksenmukaisuudesta, taloudellisuudesta, tuottavuudesta ja vaikuttavuudesta.

Vastuunalainen JHT-tilintarkastaja antaa tilintarkastuskertomuksen vuosittain seuraavan vuoden toukokuun loppuun mennessä kaupungin hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tarkastamisen tuloksista. Tarkastuslautakunta seuraa lakisääteisen tilintarkastuksen toteutumista sopimuksen mukaisesti.

Toimintaympäristön kuvaus ja muutokset:

Tilintarkastusta suoritetaan noin 75 päivää vuodessa, ja sen lisäksi tilintarkastaja avustaa tarkastuslautakuntaa arviointityössä ja arviointikertomuksen laatimisessa noin 10 päivää vuodessa. Tarkastuslautakuntaan kuuluu viisi jäsentä. Tarkastuslautakunnan sihteerinä toimii kaupungin konsernihallinnon henkilö, jonka tehtäväkuvaan on sisällytetty tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät.

Tavoitteet:

Tarkastuslautakunnan tavoitteena on selvittää, onko kaupunkia johdettu valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti ja tuloksellisesti ja tuleeko kaupungin tilintarkastus asianmukaisesti suoritetuksi. Arviointikertomus laaditaan siten, että siitä ehditään saamaan lautakuntien ja kaupunginhallituksen lausunto valtuuston kesäkuun kokoukseen, jossa käsitellään tilinpäätöstä.

Painopistealueet:

Tarkastuslautakunnan painopistealueet vaihtelevat vuosittain tarkastuslautakunnan tarkastussuunnitelmassa esitetyllä tavalla sekä kaupungin heikon taloustilanteen yleinen seuranta. Vuosittain seurataan yhden tai useamman lautakunnan talousarviossa asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista sekä muita lautakuntia tarpeen mukaan.

7. Talousarvion tulojen ja menojen muodostuminen

7.1. Yhteenvedo lautakuntien luvuista

V. 2019-2021 lautakunnittain	TP2019			TAM2020			TA2021LTK			TA2021KJ		
Ulkoiset tuotot ja kulut	tuotot	kulut	netto	tuotot	kulut	netto	tuotot	kulut	netto	tuotot	kulut*	netto
Konsernihallinto	3 923 328	-6 916 330	-2 993 002	2 631 600	-6 937 426	-4 305 826	2 598 560	-7 155 458	-4 556 898	2 598 560	-6 755 458	-4 156 898
Sosiaali- ja terveyspalvelujen lautakunta	27 506 673	-103 194 380	-75 687 708	26 275 104	-102 632 753	-76 357 649	26 752 520	-105 522 151	-78 769 631	26 752 520	-105 522 151	-78 769 631
Sivustislautakunta	3 081 517	-32 139 754	-29 058 237	3 626 251	-33 694 327	-30 068 076	3 058 576	-34 458 466	-31 399 890	3 058 576	-34 458 466	-31 399 890
Vapaa-aikalautakunta	1 005 699	-3 650 121	-2 644 423	1 108 006	-3 758 082	-2 650 076	968 436	-3 668 097	-2 699 661	968 436	-3 668 097	-2 699 661
Ympäristölautakunta	860 051	-1 046 212	-186 161	668 080	-1 219 428	-551 348	654 840	-1 214 100	-559 260	654 840	-1 214 100	-559 260
Tekninen lautakunta	6 146 896	-24 671 645	-18 524 749	6 219 025	-25 513 434	-19 294 409	5 851 229	-26 002 778	-20 151 549	5 851 229	-26 002 778	-20 151 549
Koko kaupunki	42 524 164	-171 618 443	-129 094 279	40 528 066	-173 755 450	-133 227 384	39 884 161	-178 021 050	-138 136 889	39 884 161	-177 621 050	-137 736 889

*Konsernihallinnon TA2021KJ-kulut sisältävät lautakunnille myöhemmin kohdistettavan sopeuttamismäärän 0,4M€.

7.2. Raisen kaupungin verotulot

Kuntalain 111 §:n mukaan valtuuston tulee viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä päättää kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosentista sekä muiden verojen perusteista. Kunnan verotulot koostuvat kunnallisverosta, kiinteistöverosta ja yhteisöverosta. Kunnallisvero on kaupungin suurin tuloerä.

Raisen kaupunginvaltuusto päätti korottaa kaupungin tuloveroprosenttia +0,5 prosenttiyksikköä. Näin ollen vuonna 2021 tuloveroprosentti on 20,25 %. Yleinen kiinteistöveroprosentti on 1,25 %. Kaupunginvaltuusto päätti laskea vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosenttia -0,04 prosenttiyksikköä. Näin ollen vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentti vuonna 2021 on 0,41 %. Muut kiinteistöveroprosentit säilyvät ennallaan.

Oheisessa taulukossa on koonti Raisen kaupungin veroprosenteista.

Veroprosentit	2018	2019	2020	TA2021	TS2022	TS2023
Tuloveroprosentti	19,75	19,75	19,75	20,25	20,25	20,25
Kiinteistöveroprosentit						
Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25
Vakituinen asuinrakennus	0,45	0,45	0,45	0,41	0,41	0,41
Muut asuinrakennukset	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93
Voimalaitokset	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25	1,25
Yleishyödylliset yhdistykset	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75
Rakentamaton rakennuspaikka	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00

Raisen vuoden 2019 verotulot olivat 99,1 miljoonaa euroa, noin 0,1 miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän. Vuoden 2020 alkuperäisen talousarvion mukaiset verotulot olivat 103,5 miljoonaa euroa. Tämänhetkinen Kuntaliiton ennusteeseen perustuva vuoden 2020 verotuloarvio on 102,0 miljoonaa euroa.

Verotuloennusteet ovat heilahdelleet vuoden 2020 aikana suuresti muun muassa koronan arvioitujen vaikutusten vuoksi. Kuluvaan vuoden verotulojen kehitys on kuitenkin pelättyä

parempi, ja se on myös näkynyt syksyn verotilityksissä. Vaikka talouden sulkutoimia on lievennetty suurelta osin, koronavirusepidemian aiheuttama epävarmuus verotuloihin on kuitenkin yhä ilmeinen. Vaikutukset näkyvät viiveellä kunnallisveron ja yhteisöveron heikompana tuottona. Osa heikennyksestä arvioidaan aiheutuvan työllisyyden aiemmin oletettua heikomman kehityksen sekä yritysten oletettua heikomman kannattavuuden myötä. Kuntaliiton viimeisimmän verotuloennusteen mukaan koko maan verotilitysarvion kasvu on noin 2,7 %. Kunnallisveron kasvuksi on arvioitu 2,9 %, yhteisöverojen kasvuksi 1,6 % ja kiinteistöverojen kasvuksi 2,1 %. Vuoden 2021 osalta koko maan verotulojen kasvuksi on arvioitu 3,1 %, vuoden 2022 verotulojen kasvuksi 1,2 % ja vuoden 2023 verotulojen kasvuksi 2,5 %.

Raision kaupungin vuoden 2021 verotulot on arvioitu Kuntaliiton ennusteen mukaan, päivitettyinä kaupungin omalla väkilukuarviolla. Kaupungin asukasmäärän arvioidaan vuoden 2020 lopussa olevan 24 345 asukasta.

Vuonna 2021 Raision kaupungin verotulot kasvavat vuoden 2020 ennusteeseen verrattuna noin 4,8 prosenttia. Verotulojen kokonaismäärän kasvuun vaikuttaa asukasmäärän kasvun lisäksi kunnallisveroprosentin korotus. Kiinteistöveron negatiiviseen muutokseen vaikuttaa vakituisen asuinrakennuksen kiinteistöveroprosentin lasku.

Kunnallisveron tuotoksi arvioidaan 92,556 miljoonaa euroa, kiinteistöveron tuotoksi 7,489 miljoonaa euroa ja yhteisöveron tuotoksi 6,810 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 verotulojen kokonaismääräksi arvioidaan 106,854 miljoonaa euroa.

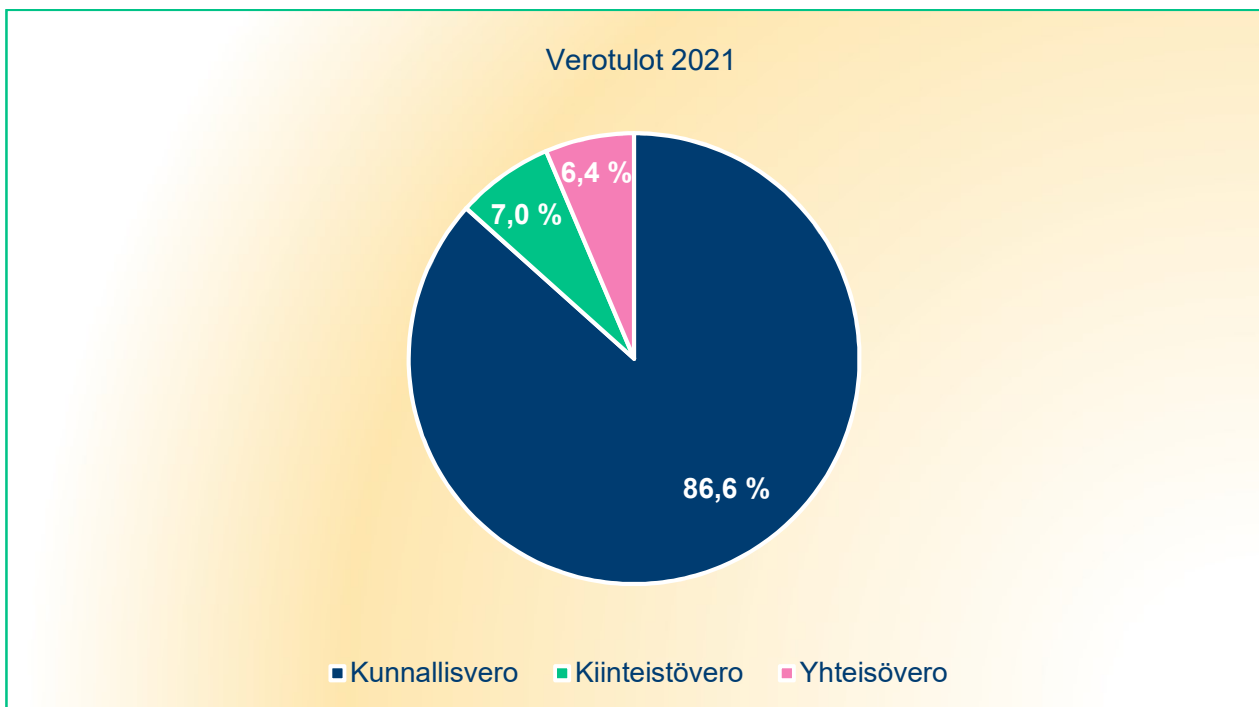
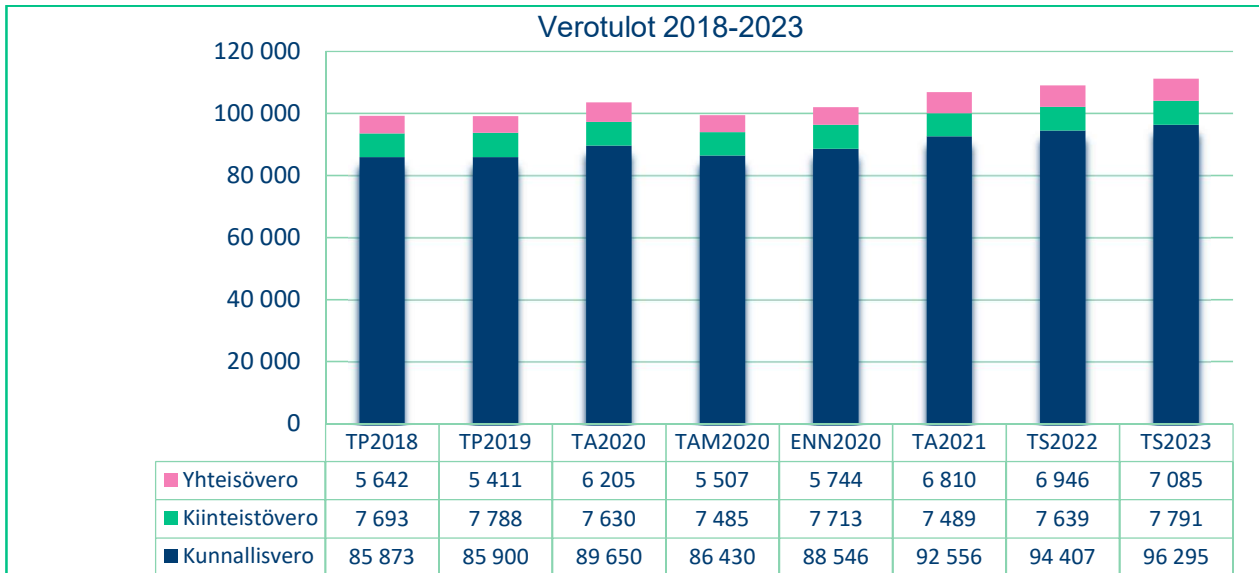
Vuosien 2022 ja 2023 verotulojen vuosittaisen kasvun arvioidaan olevan kaksi prosenttia.

Verotulot 1000 €	TP2018	TP2019	TA2020	TAM2020*	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Kunnallisvero	85 873	85 900	89 650	86 430	88 546	92 556	94 407	96 295
<i>Muutos-%</i>	<i>-0,1 %</i>	<i>0,0 %</i>	<i>4,4 %</i>	<i>0,6 %</i>	<i>3,1 %</i>	<i>4,5 %</i>	<i>2,0 %</i>	<i>2,0 %</i>
Kiinteistövero	7 693	7 788	7 630	7 485	7 713	7 489	7 639	7 791
<i>Muutos-%</i>	<i>-0,2 %</i>	<i>1,2 %</i>	<i>-2,0 %</i>	<i>-3,9 %</i>	<i>-1,0 %</i>	<i>-2,9 %</i>	<i>2,0 %</i>	<i>2,0 %</i>
Yhteisövero	5 642	5 411	6 205	5 507	5 744	6 810	6 946	7 085
<i>Muutos-%</i>	<i>-4,4 %</i>	<i>-4,1 %</i>	<i>14,7 %</i>	<i>1,8 %</i>	<i>6,1 %</i>	<i>18,6 %</i>	<i>2,0 %</i>	<i>2,0 %</i>
Yhteensä	99 208	99 100	103 484	99 423	102 003	106 854	108 991	111 171
<i>Muutos-%</i>	<i>-0,4 %</i>	<i>-0,1 %</i>	<i>4,4 %</i>	<i>0,3 %</i>	<i>2,9 %</i>	<i>4,8 %</i>	<i>2,0 %</i>	<i>2,0 %</i>

TA2020, TAM2020, ENN2020 muutos-% vrt. TP2019

TA2021 muutos-% vrt. ENN2020

*TAM2020 Päivitty kv 7.12.2020 ta-muutuskäsittelyn jälkeen.

7.3. Raision kaupungin valtionosuudet

Suomen valtio on tukenut kuntia merkittävästi koronapandemiasta selviämiseksi. Vuoden 2020 valtionosuuden määrä on muuttunut vuoden mittaan koronapandemiasta johtuvien tukien ja tukimäärien muuttumisen myötä. Raision kaupungille vuonna 2020 valtionosuuden kautta myönnetyn koronatuen määrä on 6,4 miljoonaa euroa.

Raision kaupungin valtionosuuksien arvioidaan toteutuvan vuonna 2020 noin 39,0 miljoonan euron suuruisina, eli noin 7,6 miljoonaa euroa alkuperäistä talousarviota suurempina. Vuoden 2021 valtionosuuden määrä on tämänhetkisen tiedon mukaan noin 34,7 miljoonaa euroa, eli noin -4,3 miljoonaa euroa (-11,1 %) vähemmän kuin vuonna 2020.

Valtionosuudet 1000 €	TP2018	TP2019	TA2020	TAM2020	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	29 435	30 534	33 616	39 917	40 734	36 398	37 126	37 869
<i>Siitä:</i> Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-234	-333	10	10	-6	10	10	10
<i>Siitä:</i> Verotulomenetysten kompensatio		1 047			9 644	9 397		
Muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet	-2 338	-2 086	-2 183	-2 183	-1 704	-1 704	-1 738	-1 773
Valtionosuudet yhteensä	27 097	28 448	31 433	37 734	39 030	34 695	35 389	36 096
Muutos-%	-3,5 %	5,0 %	10,5 %	24,6 %	19,5 %	-11,1 %	2,0 %	2,0 %

TA2020, TAM2020 ja ENN2020 muutos-% vrt. TP2019

TA2021 muutos-% vrt. ENN2020

*TAM2020 Päivitys kv 7.12.2020 ta-muutuskäsittelyn jälkeen.

7.4. Henkilöstö ja henkilöstökulut

Henkilöstön kokonaismäärää seurataan toteutuneina henkilötyövuosina. Henkilötyövuoteen lasketaan kaikki palkalliset työssäolo- ja poissaolopäivät. Htv-luku sisältää vuosilomat ja palkalliset perhevapaat ja palkalliset sairauspoissaolajaksot. Henkilötyövuosiin lasketaan sekä vakituisten että määräaikaisten työntekijöiden työpanos.

Syyskuun lopussa 2020 henkilötyövuosia oli kertynyt 1439,1 eli -51 htv koko vuoden 2019 henkilöstön määrään verrattuna. Määräaikaisten työntekijöiden määrä näyttäisi vähenevän vuoteen 2019 verrattuna, mutta lopulliseen henkilöstön määrään vaikuttaa muun muassa sairauspoissaolojen määrä ja sitä kautta sijaisten tarve loppuvuonna 2020.

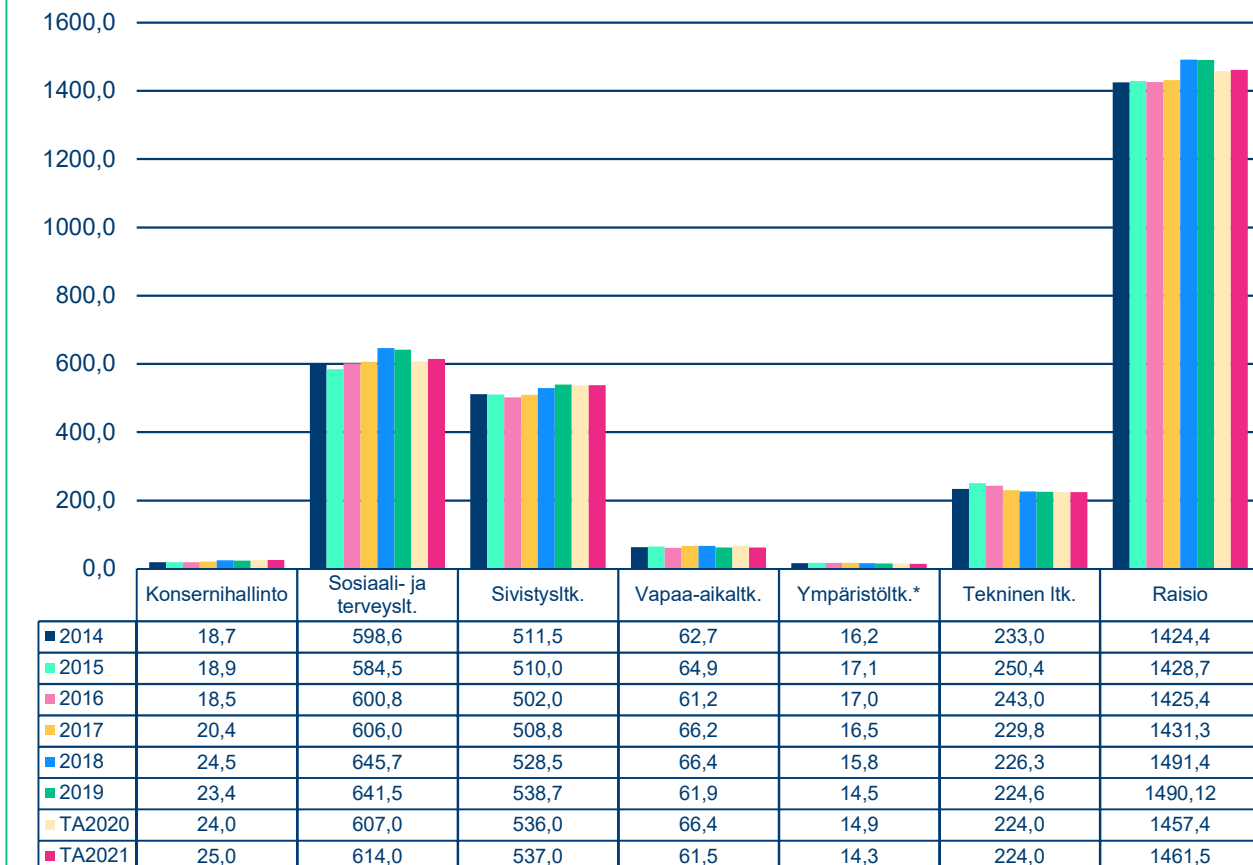
Raision kaupungin henkilöstön määrä vuonna 2019 oli 1490,1 htv. Koko kaupungin henkilöstön määrä supistui edelliseen vuoteen, 2018 verrattuna 1,3 htv. Uusia vakansseja on perustettu vuoden 2020 lokakuun loppuun mennessä vakinaisena 7 ja määräaikaisina 16. Hallintokunnat esittävät vuodelle 2021 8 uutta vakanssia, 3 määräaikaisen vakanssin vakinaistamista ja 6 määräaikaista vakanssia. Vuonna 2019 vakinaisen henkilöstön määrä oli 1299.

Henkilöstöpalveluiden tekemän arvion mukaan vakituisen henkilöstön määrä vuonna 2021 on 1319.

Henkilötyövuosien määrään vaikuttaneita muutoksia vuonna 2020 ovat olleet talousarvion edellyttämät säästötoimet, covid-19 -epidemian aiheuttamat työnteon keskeytykset, lomautukset ja palkattomat talkoovapaat.

Vuosina 2014-2019 henkilömäärään vaikuttaneita organisaatiomuutoksia olivat mm. 2017 kirjanpidon siirtyminen teknisen lautakunnan alaisuudesta konsernihallintoon (4,47htv), vesihuoltopalveluiden yhtiöittäminen (-7,8 htv) ja Nuoret Kotkat ry:n ohjaajien siirtyminen Raision kaupungille, sivistyskeskuksen perusopetukseen (16 työntekijää). Vuonna 2018 henkilötyövuosien kasvuun vaikuttivat mm. vuoden 2018 talousarviossa perustetut 19 uutta vakituista vakanssia ja vuoden 2018 aikana perustetut muut uudet vakanssit (mm. Pasalanpuiston päiväkotia). Määräaikaisesti henkilömäärää lisäsi sosiaali- ja terveyskeskuksen alainen Lape-hanke (12 htv). Lape-hanke päättyi vuoden 2018 lopussa. Vuonna 2019 (1.9.2019) työterveyshuollon työntekijät (14 työntekijää) siirtyivät Pihlajalinnan palvelukseen.

Henkilötyövuodet lautakunnittain 2014-2021 (Htv sis. palkallisen työssäolon ja poissaolon)

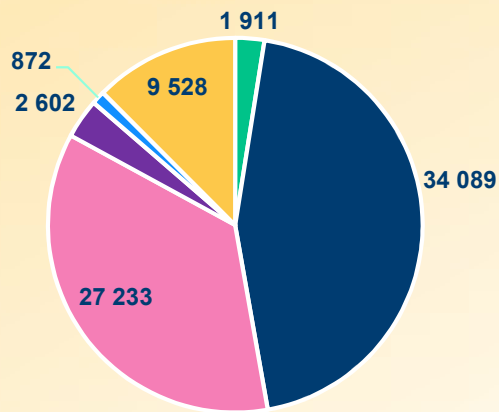
* Ympäristölautakunnan htv sis. teknisen lautakunnan lukuun.

Kunta-alan uudet sopimukset tulivat voimaan 1.4.2020 ja sopimusjakson pituus on 23 kuukautta. Palkkoihin koko jakson kustannusvaikutus on noin 3,04 prosenttia. Palkkakustannukset näyttäisivät nousevan keskimäärin 0,09 prosenttia verrattuna vuoden 2019 vuosikeskiarvoon. Vuonna 2021 palkkakustannusten kasvu on keskimäärin 2,07 prosenttia vuoteen 2020 verrattuna. Sopimusratkaisun seurauksena kilpailukyky sopimuksessa sovitut työajan pidennykset poistuivat 31.8.2020 lukien. OVTES:ssa pidennys poistui 1.8.2020. Lääkärisopimukseen pidennykset jäivät.

Vuonna 2021 Raision kaupungin henkilöstökulujen nousu on noin 4,0 prosenttia vuoden 2020 muutettuun talousarvioon verrattuna. Palkat ja palkkiot sisältävät kaupungin työntekijöiden palkkojen lisäksi myös kokouspalkkiot ja ansionmenetyskorvaukset. Taloussuunnitelmavuosien osalta henkilöstökulujen kasvuksi on arvioitu maltillinen 1,5 prosenttia.

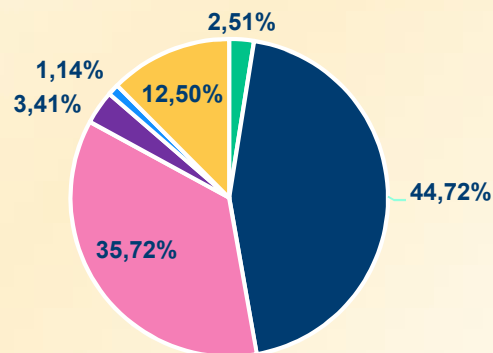
Henkilöstökulut 1000€	TP2018	TP2019	TA2020	TAM2020	TA2021	TS2022	TS2023
Palkat ja palkkiot	54 750	56 506	57 903	58 379	60 825	61 738	62 664
Muutos-%	6,3 %	3,2 %	2,5 %	3,3 %	4,2 %	1,5 %	1,5 %
Eläkekulut	12 372	12 731	12 633	12 702	13 150	13 347	13 547
Muut henkilösivukulut	2 040	2 013	2 224	2 244	2 259	2 293	2 327
Henkilöstökulut yhteensä	69 162	71 250	72 759	73 325	76 234	77 378	78 538
Muutos-%	4,9 %	3,0 %	2,1 %	2,9 %	4,0 %	1,5 %	1,5 %

Henkilöstökulut lautakunnittain 2021, 1000 €

- Konsernihallinto
  - Sivistyslautakunta
  - Ympäristölautakunta
- Sosiaali- ja terveyslautakunta
  - Vapaa-aikalautakunta
  - Tekninen lautakunta

Henkilöstökulut lautakunnittain 2021, %-osuus koko kaupungin henkilöstömenoista

- Konsernihallinto
  - Sivistyslautakunta
  - Ympäristölautakunta
- Sosiaali- ja terveyslautakunta
  - Vapaa-aikalautakunta
  - Tekninen lautakunta

7.5. Tuloslaskelma 2021-2023

	TP2019	TAM2020*	TA2021/LTK	TA2021/KJ	TS2022	TS2023
	1 000 €	1 000 €	€	€	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	42 524	40 528	39 884 161	39 884 161	40 682	42 495
Myyntituotot	23 213	21 509	21 685 493	21 685 493	22 119	23 562
Maksutuotot	8 949	8 641	8 140 575	8 140 575	8 303	8 469
Tuet ja avustukset	2 754	2 188	1 908 257	1 908 257	1 946	1 985
Vuokratuotot	6 340	6 452	6 456 343	6 456 343	6 585	6 717
Muut toimintatuotot	1 268	1 738	1 693 493	1 693 493	1 727	1 762
Toimintakulut	-171 618	-173 755	-178 021 050	-177 621 050	-178 691	-181 802
Henkilöstökulut	-71 250	-73 325	-76 234 200	-76 234 200	-77 378	-78 538
Palvelujen ostot	-78 278	-79 218	-81 382 534	-81 382 534	-82 603	-83 842
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 080	-10 061	-10 344 839	-10 344 839	-10 500	-10 658
Avustukset	-7 097	-7 324	-5 564 900	-5 564 900	-5 648	-5 733
Vuokrat	-4 350	-4 685	-4 586 306	-4 586 306	-4 655	-4 725
Muut toimintakulut**	-564	858	91 729	491 729	2 093	1 695
Toimintakate	-129 094	-133 227	-138 136 889	-137 736 889	-138 010	-139 306
Verotulot	99 100	99 423	106 854 293	106 854 293	108 991	111 171
Valtionosuudet	28 448	37 734	34 694 361	34 694 361	35 388	36 096
Rahoitustuotot ja -kulut	2 305	1 480	1 106 000	1 106 000	1 106	1 106
Korkotuotot	645	631	606 000	606 000	606	606
Muut rahoitustuotot	2 138	1 280	900 000	900 000	900	900
Korkokulut	-465	-431	-400 000	-400 000	-400	-400
Muut rahoituskulut	-12	0	0	0	0	0
Vuosikate	759	5 409	4 517 765	4 917 765	7 476	9 067
Poistot ja arvonalentumiset	-8 053	-7 842	-7 734 310	-7 734 310	-7 734	-7 734
Satunnaiset erät	1 633	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-5 661	-2 433	-3 216 545	-2 816 545	-258	1 333
Poistoeron lisäys(-), vähennys(+)	0	0	203	203	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-5 661	-2 433	-3 216 342	-2 816 342	-258	1 333

* TAM2020 Päivittyy kv 7.12.2020 ta-muutuskäsittelyn jälkeen. Vuoden 2020 tulosenuste on ylijäämäinen.

** Muut toimintakulut sisältää kaupunginhallituksen päättämän, yhteensä 4M€ sopeuttamisen (2021: 0,4€, 2022: 2,0M€, 2023 1,6M€). Sopeuttamismäärä kohdistetaan lautakunnille ja tuotto-/kululajeille alkuvuonna 2021 asianmukaisten toimielinpäätösten jälkeen.

1 000 €	TP2019	TAM2020*	TA2021/LTK	TA2021/KJ	TS2022	TS2023
Ed. tilikausien yli-/alijäämä	9 850	9 850	7 417	7 417	4 601	4 343
Tilikauden yli-/alijäämä		-2 433	-3 216	-2 816	-258	1 333
Kertynyt ylijäämä	9 850	7 417	4 201	4 601	4 343	5 676
Asukasmäärä 31.12.	24 056	24 345	24 588	24 588	24 834	25 082
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	409	305	171	187	175	226

*TAM2020 Päivittyy kv 7.12.2020 ta-muutuskäsittelyn jälkeen. Muutos vaikuttaa v. 2020-2023 kertyneeseen ylijäämään.

7.5.1. Tuloslaskelma, ulkoiset

Selite	TP2018	TP2019	TA2020	TAM2020	TA2021 LTK	TA2021 KJ
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-23 172 567	-23 212 589	-22 208 786	-21 508 786	-21 685 493	-21 685 493
Maksutuotot	-8 727 666	-8 949 147	-8 641 057	-8 641 057	-8 140 575	-8 140 575
Tuet ja avustukset	-3 319 542	-2 754 023	-1 580 872	-2 188 387	-1 908 257	-1 908 257
Vuokratuotot	-5 891 568	-6 340 109	-6 451 900	-6 451 900	-6 456 343	-6 456 343
Muut toimintatuotot	-1 650 903	-1 268 302	-1 737 936	-1 737 936	-1 693 493	-1 693 493
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-42 762 246	-42 524 170	-40 620 551	-40 528 066	-39 884 161	-39 884 161
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	54 749 648	56 506 056	57 902 788	58 378 888	60 825 383	60 825 383
Eläkekulut	12 372 483	12 730 844	12 632 856	12 702 047	13 149 699	13 149 699
Muut henkilösivukulut	2 040 163	2 013 069	2 223 562	2 244 029	2 259 118	2 259 118
Henkilöstökulut yhteensä	69 162 294	71 249 969	72 759 206	73 324 964	76 234 200	76 234 200
Palvelujen ostot	75 578 210	78 278 179	78 197 391	79 217 983	81 382 534	81 382 534
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	10 083 794	10 079 935	10 061 398	10 061 398	10 344 839	10 344 839
Avustukset	6 941 353	7 096 558	7 323 900	7 323 900	5 564 900	5 564 900
Vuokrat	4 063 882	4 349 859	4 685 246	4 685 246	4 586 306	4 586 306
Muut toimintakulut	445 187	563 947	-443 523	-858 041	-91 729	-491 729
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	166 274 720	171 618 447	172 583 618	173 755 450	178 021 050	177 621 050
TOIMINTAKATE	123 512 474	129 094 277	131 963 067	133 227 384	138 136 889	137 736 889
Verotulot	-99 208 380	-99 099 846	-103 484 000	-99 422 613	-106 854 293	-106 854 293
Valtionosuudet	-27 096 583	-28 447 836	-31 442 734	-37 733 935	-34 694 361	-34 694 361
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	-648 135	-644 593	-631 000	-631 000	-606 000	-606 000
Muut rahoitustuotot	-1 106 682	-2 137 944	-1 280 000	-1 280 000	-900 000	-900 000
Korkokulut	589 549	464 647	431 000	431 000	400 000	400 000
Muut rahoituskulut	12 276	12 481				
VUOSIKATE	-3 945 481	-758 814	-4 443 667	-5 409 164	-4 517 765	-4 917 765
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	7 629 358	8 052 925	7 842 406	7 842 406	7 734 310	7 734 310
Arvonalentumiset						
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tuotot		-1 632 707				
Satunnaiset kulut						
TILIKAUDEN TULOS	3 683 877	5 661 404	3 398 739	2 433 242	3 216 545	2 816 545
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	-203	-203	-203	-203	-203	-203
Varausten lis.(-)tai väh.(+)						
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)						
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	3 683 674	5 661 201	3 398 536	2 433 039	3 216 342	2 816 342

7.5.2. Tuloslaskelma, ulkoiset ja sisäiset

Selite	TP2018	TP2019	TA2020	TAM2020	TA2021 LTK	TA2021 KJ
TULOSLASKELMA						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-33 204 548	-32 213 350	-30 819 388	-30 119 388	-30 627 190	-30 627 190
Maksutuotot	-8 991 849	-9 209 732	-8 916 977	-8 916 977	-8 419 415	-8 419 415
Tuet ja avustukset	-3 319 542	-2 754 023	-1 580 872	-2 188 387	-1 908 257	-1 908 257
Vuokratuotot	-19 258 674	-19 982 119	-20 508 815	-20 508 815	-20 540 544	-20 540 544
Muut toimintatuotot	-1 650 903	-1 268 302	-1 737 936	-1 737 936	-1 693 493	-1 693 493
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-66 425 516	-65 427 526	-63 563 988	-63 471 503	-63 188 899	-63 188 899
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	54 749 648	56 506 056	57 902 788	58 378 888	60 825 383	60 825 383
Eläkekulut	12 372 483	12 730 844	12 632 856	12 702 047	13 149 699	13 149 699
Muut henkilösivukulut	2 040 163	2 013 069	2 223 562	2 244 029	2 259 118	2 259 118
Henkilöstökulut yhteensä	69 162 294	71 249 969	72 759 206	73 324 964	76 234 200	76 234 200
Palvelujen ostot	85 832 975	87 500 259	87 052 913	88 073 505	90 572 071	90 572 071
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	10 125 203	10 119 189	10 092 398	10 092 398	10 375 839	10 375 839
Avustukset	6 941 353	7 096 558	7 323 900	7 323 900	5 564 900	5 564 900
Vuokrat	17 430 986	17 991 868	18 742 161	18 742 161	18 670 507	18 670 507
Muut toimintakulut	445 187	563 947	-443 523	-858 041	-91 729	-491 729
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	189 937 998	194 521 790	195 527 055	196 698 887	201 325 788	200 925 788
TOIMINTAKATE	123 512 482	129 094 264	131 963 067	133 227 384	138 136 889	137 736 889
Verotulot	-99 208 380	-99 099 846	-103 484 000	-99 422 613	-106 854 293	-106 854 293
Valtionosuudet	-27 096 583	-28 447 836	-31 442 734	-37 733 935	-34 694 361	-34 694 361
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	-648 135	-644 593	-631 000	-631 000	-606 000	-606 000
Muut rahoitustuotot	-1 106 682	-2 137 944	-1 280 000	-1 280 000	-900 000	-900 000
Korkokulut	589 549	464 647	431 000	431 000	400 000	400 000
Muut rahoituskulut	12 276	12 481				
VUOSIKATE	-3 945 473	-758 827	-4 443 667	-5 409 164	-4 517 765	-4 917 765
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	7 629 358	8 052 925	7 842 406	7 842 406	7 734 310	7 734 310
Arvonalentumiset						
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tuotot		-1 632 707				
Satunnaiset kulut						
TILIKAUDEN TULOS	3 683 885	5 661 391	3 398 739	2 433 242	3 216 545	2 816 545
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	-203	-203	-203	-203	-203	-203
Varausten lis.(-)tai väh.(+)						
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)						
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	3 683 682	5 661 188	3 398 536	2 433 039	3 216 342	2 816 342

7.5.3. Sisäiset ostot ja myynnit

	Ostot TP2019	Myynnit TP2019	Ostot TA2020	Myynnit TA2020	Ostot TA2021	Myynnit TA2021
1 <u>Konsernihallinto</u>	1 147 167	1 006 456	657 858	974 983	650 596	1 011 972
110 Konsernihallinto	1 147 167	1 006 456	657 858	974 983	650 596	1 011 972
Maksuliikenne- ja rahoituspalvelut		146 044		143 968		128 938
Kirjanpito- ja palvelut		255 462		259 513		281 098
Henkilöstöhallinnon palvelut		181 624		237 336		230 768
Työterveyspalvelut		348 995		238 560		276 001
Työsuojelupalvelut		74 331		95 606		95 167
2 <u>Sosiaali- ja terveystaloutakunta</u>	5 848 317	560 796	6 061 928	107 100	6 173 276	120 000
210 Hallintopalvelut	142 007	1 070	146 748	0	125 783	0
215 Erikoissairaanhoidon palvelut	232	0	224	0	181	0
220 Vastaanotto- ja palvelut	893 451	0	876 340	0	938 000	0
225 Kuntoutus- ja palvelut	144 187	0	193 933	0	192 727	0
230 Suun terveydenhuolto	338 934	0	410 093	0	409 072	0
235 Työterveyshuolto	656	481 069	0	0	0	0
Työterveyshuolto		474 154		0	0	0
240 Perhe- ja palvelut	211 631	0	194 296	0	233 177	0
245 Aikuissosiaalityö	246 227	66	220 029	0	287 551	0
250 Vammais- ja palvelut	503 856	0	621 545	0	646 413	0
255 Aikuisten psykososiaaliset palvelut	159 512	0	143 683	0	133 567	0
260 Hoito- ja hoivapalvelut	3 035 690	78 591	3 020 233	107 100	3 026 970	120 000
Palveluasuminen		78 591		107 100		120 000
270 Työllisyys- ja palvelut	171 934	0	234 804	0	179 835	0
3 <u>Sivistyslautakunta</u>	9 468 398	44 359	9 258 804	36 000	9 554 229	36 250
310 Hallintopalvelut	57 178	0	51 385	0	55 859	0
315 Oppilashuolto	12 369	0	0	0	14 407	0
320 Lukio	848 303	19 176	824 984	18 000	845 077	18 000
Koulutilojen vuokrat		19 176		18 000		18 000
330 Perusopetus	5 345 583	25 182	5 199 374	18 000	5 325 346	18 250
Koulutilojen vuokrat		24 632		18 000		18 250
335 Raisio-opisto	64 082	0	67 775	0	63 133	0
340 Varhaiskasvatus	3 140 883	0	3 115 286	0	3 250 407	0
4 <u>Vapaa-aikalautakunta</u>	2 930 071	219 088	3 123 804	197 170	3 090 448	183 840
405 Vapaa-aikalautakunta	60	0	756	0	1 044	0
410 Kirjasto- ja palvelut	340 691	0	356 418	0	353 164	0
420 Kulttuuripalvelut	202 525	8 241	258 992	6 000	235 430	7 000
Muun kulttuuritoiminnan vuokrat		8 064		6 000		7 000
430 Liikuntapalvelut	2 051 911	209 969	2 152 062	191 170	2 186 806	176 840
Sisäliikuntatilojen vuokrat		20 123		20 000		18 000
Ulkoliikuntapaikkojen vuokrat		22 260		17 350		15 000
Uimahallipalvelut		167 586		153 820		143 840
440 Nuorisopalvelut	334 884	877	355 576	0	314 004	0
5 <u>Ympäristölautakunta</u>	111 659	13 857	126 039	15 000	118 882	15 000
510 Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	111 659	13 857	126 039	15 000	118 882	15 000
Rakennusvalvontapalvelut		5 210		9 000		8 500
Ympäristönvalvontapalvelut		8 647		6 000		6 500
6 <u>Tekninen lautakunta</u>	3 397 737	21 058 794	3 715 004	21 613 184	3 717 307	21 937 676
610 Talous- ja hallintopalvelut	96 672	480 359	79 629	495 859	75 445	460 822
Palkkahallintopalvelut		332 394		391 515		365 408
Puhelinmaksut		53 022		0		0
Postimaksut		53 975		62 607		55 343
Työsuojelupalvelut		40 968		41 737		40 071
620 Tietohallintopalvelut	41 973	1 269 970	38 084	1 251 960	38 950	1 359 990
Tietohallintopalvelut		1 269 970		1 251 960		1 359 990
630 Tilapalvelut	1 799 065	17 122 879	1 777 800	17 284 899	1 791 935	17 539 148
Rakennusten vuokrat		12 875 703		13 153 749		13 242 055
Ruokapalvelut		4 247 176		4 131 150		4 297 093
640 Maankäyttöpäivät	159 353	579 572	149 634	615 266	141 377	593 716
Kopiopalvelut		49 381		84 150		51 820
Maa- ja vesialueiden vuokrat		526 806		531 116		541 896
650 Kunnallistekniset palvelut	1 300 674	1 606 014	1 669 857	1 965 200	1 669 600	1 984 000
Joukkoliikenne		75 909		87 000		87 000
Kunnossapito ja hoito		122 000		124 000		124 000
Tuotanto ja logistiikka		1 363 611		1 723 200		1 742 000
Materiaalipalvelut		44 493		31 000		31 000
Yhteensä	22 903 349	22 903 349	22 943 437	22 943 437	23 304 738	23 304 738

7.6. Rahoituslaskelma 2021-2023

	TP2019	TA2020	TAM2020*	TA2021/LTK	TA2021/KJ	TS2022	TS2023
	1 000 €	1 000 €	1 000 €	€	€	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta	1 196	3 134	4 099	3 267 765	3 667 765	6 226	6 817
Vuosikate	759	4 444	5 409	4 517 765	4 917 765	7 476	9 067
Satunnaiset erät	1 633	0	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-1 196	-1 310	-1 310	-1 250 000	-1 250 000	-1 250	-2 250
Investointien rahavirta	-7 980	-9 620	-9 815	-9 162 510	-9 162 510	-11 741	-15 966
Investointimenot	-11 560	-11 435	-11 630	-11 467 510	-11 467 510	-13 496	-18 721
Rahoitusosuudet investointimenoihin	167	0	0	550 000	550 000	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 413	1 815	1 815	1 755 000	1 755 000	1 755	2 755
Toiminnan ja investointien rahavirta	-6 784	-6 486	-5 716	-5 894 745	-5 494 745	-5 514	-9 149
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset (sitova erä)	0	0	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset (sitova erä)	2 099	6 486	6 681	5 894 745	5 494 745	5 514	9 148
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 000	9 488	9 488	15 562 734	15 162 734	15 182	15 483
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 401	-3 001	-3 001	-9 667 989	-9 667 989	-9 668	-6 335
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5 500	0	195	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	4 444	0	-965	0	0	0	0
Toimeksiantojen varojen ja po:n muutos	236	0	0	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	-8	0	0	0	0	0	0
Saamisten muutos	4 125	0	0	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos	91	0	-965	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	6 543	6 486	5 716	5 894 745	5 494 745	5 514	9 148
Rahavarojen muutos	-241	0	0	0	0	0	0
<i>Rahavarojen muutos</i>							
<i>Rahavarat 31.12.M€</i>	5 053						
<i>Rahavarat 1.1. M€</i>	5 294						

*TAM2020 Päivittyy kv 7.12.2020 ta-muutuskäsittelyn jälkeen.

7.7. Investoinnit

7.7.1. Yhteenvedo investoinneista 2021-2023

Käyttöomaisuusinvestoinnit, €	TP2019	TAM2020	TA2021 LTK	TA2021 KJ	TS2022	TS2023
Konsernihallinto	0	30 000	25 000	25 000	0	0
Sosiaali- ja terveystaloutakunta	204 387	316 000	415 810	415 810	85 568	90 698
Ympäristölaoutakunta	0	0	0	0	0	0
Sivistyslautakunta	0	60 000	0	0	0	0
Vapaa-aikalautakunta	186 949	83 000	115 000	115 000	0	0
Tekninen laoutakunta	72 032	190 000	220 700	220 700	0	0
Seudullinen joukkoliikenne	64 938	41 000	41 000	41 000	0	0
Käyttöomaisuusinvestoinnit yhteensä	528 306	720 000	817 510	817 510	85 568	90 698
Muut investoinnit:						
Maan hankinta						
Maan osto	3 740 107	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
Maan myynti (hankintahinta+myyntivoitto=luovutustulot)	-1 342 058	-1 755 000	-1 755 000	-1 755 000	-1 755 000	-2 755 000
netto	2 398 049	745 000	745 000	745 000	745 000	-255 000
Satunnainen tulo						
Osakkeet ja osuudet						
Menot	0	0	0	0	0	0
Osakkeiden myynti (luovutustulot)	-2 002 221	0	0	0	0	0
Menot (vesiyhtiö)	0	0	0	0	0	0
Osakkeet ja osuudet yhteensä	-2 002 221	0	0	0	0	0
Vapaa-aikalautakunnan rakentamisinvestoinnit	446 980	275 000	550 000	550 000	0	0
Kunnallistekniikan investoinnit yhteensä	4 394 306	5 485 000	5 500 000	5 500 000	8 780 000	6 680 000
Talonrakentamisinvestoinnit (brutto) yhteensä	2 300 864	2 500 000	1 950 000	1 950 000	2 030 000	9 350 000
Pihojen perusparannus	149 806	150 000	150 000	150 000	100 000	100 000
Investoinnit yhteensä	11 560 369	11 630 000	11 467 510	11 467 510	13 495 568	18 720 698
Investointeihin kohdistuvat tulot	-3 580 391	-1 815 000	-2 305 000	-2 305 000	-1 755 000	-2 755 000
Nettoinvestoinnit	7 979 978	9 815 000	9 162 510	9 162 510	11 740 568	15 965 698

7.7.2. Investointihankkeet 2021-2025

INVESTOINTIHANKKEET 2021-2025							
1010 Kiinteä omaisuus							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot		-505 000	-505 000	-505 000	-505 000		
Inv.menot		2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000		
Inv. netto		1 995 000	1 995 000	1 995 000	1 995 000		
1020 Koha käyttöomaisuus							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot		66 000	66 000				
Inv. netto		66 000	66 000				
1100 Sote käyttöomaisuus							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot		415 810	415 810	85 568	90 698		
Inv. netto		415 810	415 810	85 568	90 698		
1600 Vala käyttöomaisuus							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot		115 000	115 000				
Inv. netto		115 000	115 000				
1653 Kuntoratojen perusparannus							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot		100 000	100 000				
Inv. netto		100 000	100 000				
1655 Kerttulan jalkapallonurmikenttä							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot		450 000	450 000				
Inv. netto		450 000	450 000				
2050 Konevarikko käyttöomaisuus							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot		135 000	135 000				
Inv. netto		135 000	135 000				
3008 Teollisuus- ja kauppa-alueet							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot		100 000	100 000	100 000	100 000		
Inv. netto		100 000	100 000	100 000	100 000		
3013 Perusparannus							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot				200 000	200 000		
Inv. netto				200 000	200 000		
3014 Taitorakenteet							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot		300 000	300 000	300 000	300 000		
Inv. netto		300 000	300 000	300 000	300 000		

3015 Raisiontien silta							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot		300 000	300 000	2 500 000	1 200 000		
Inv. netto		300 000	300 000	2 500 000	1 200 000		
3025 Kuuanlaakso							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot		100 000	100 000				
Inv. netto		100 000	100 000				
3026 Järviiniitty							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot		500 000	500 000	600 000			
Inv. netto		500 000	500 000	600 000			
3027 Kantokangas							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot		20 000	20 000	300 000	200 000		
Inv. netto		20 000	20 000	300 000	200 000		
3034 Isojen ojien kunnostus							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot		100 000	100 000	100 000	100 000		
Inv. netto		100 000	100 000	100 000	100 000		
3038 Yksityistiet							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot		100 000	100 000				
Inv. netto		100 000	100 000				
3039 Maksulanpelto							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot		500 000	500 000	300 000			
Inv. netto		500 000	500 000	300 000			
3040 Kuloistenniitty eteläinen *							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot		200 000	200 000	500 000	500 000		
Inv. netto		200 000	200 000	500 000	500 000		
3041 Kuloistenniitty pohjoinen							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot					200 000		
Inv. netto					200 000		
3100 Suunnittelu							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot		350 000	350 000	350 000	350 000		
Inv. netto		350 000	350 000	350 000	350 000		

3200 Kadut, liikenneturvallisuus							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot		460 000	460 000	460 000	460 000		
Inv. netto		460 000	460 000	460 000	460 000		
3202 E18-hanke/keskusta							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot		300 000	300 000	2 000 000	2 000 000		
Inv. netto		300 000	300 000	2 000 000	2 000 000		
3300 Katuvalaistus							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot		350 000	350 000	350 000	350 000		
Inv. netto		350 000	350 000	350 000	350 000		
3400 Päälystykset							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot		500 000	500 000	500 000	500 000		
Inv. netto		500 000	500 000	500 000	500 000		
3450 Raisionjoen patoturvallisuus							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot		-550 000	-550 000				
Inv.menot		1 100 000	1 100 000				
Inv. netto		550 000	550 000				
3500 Viheralueet							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot		220 000	220 000	220 000	220 000		
Inv. netto		220 000	220 000	220 000	220 000		
4010 Hankesuunnittelu							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot		100 000	100 000	100 000	100 000	50 000	50 000
Inv. netto		100 000	100 000	100 000	100 000	50 000	50 000
4306 Hakinmäen päiväkotii							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot	2 000 000						100 000
Inv. netto	2 000 000						100 000
4313 Petäsmäen päiväkotii							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot	1 200 000					100 000	1 100 000
Inv. netto	1 200 000					100 000	1 100 000
4405 Kaanaan koulun per.p.							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot	8 000 000					100 000	3 950 000
Inv. netto	8 000 000					100 000	3 950 000

4413 Vaisaaren koulu per.p.							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot	28 000 000	250 000	250 000	450 000	8 000 000	12 000 000	7 300 000
Inv. netto	28 000 000	250 000	250 000	450 000	8 000 000	12 000 000	7 300 000
4706 Uintikeskus Ulpukan per.p.							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot	13 000 000					100 000	300 000
Inv. netto	13 000 000					100 000	300 000
4927 Moduuliasunnot *							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot	280 000	200 000	200 000	80 000			
Inv. netto	280 000	200 000	200 000	80 000			
5010 Peruskorjaukset							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot		1 000 000	1 000 000	1 000 000	850 000	850 000	850 000
Inv. netto		1 000 000	1 000 000	1 000 000	850 000	850 000	850 000
6010 Kiinteät rakenteet ja laitteet							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot		85 700	85 700				
Inv. netto		85 700	85 700				
411 Hanke: 7010 Kiinteistöjen pihatyöt							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot		150 000	150 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Inv. netto		150 000	150 000	100 000	100 000	100 000	100 000
8010 Sisäilmakorjaukset							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot							
Inv.menot		400 000	400 000	400 000	400 000	400 000	400 000
Inv. netto		400 000	400 000	400 000	400 000	400 000	400 000
Yhteensä							
Selite	KUST.ARVIIO	TA LTK	TA2021	TS2022	TS2023	TS2024	TS2025
Inv.tulot		-1 055 000	-1 055 000	-505 000	-505 000		
Inv.menot	52 480 000	11 467 510	11 467 510	13 495 568	18 720 698	13 700 000	14 150 000
Inv. netto	52 480 000	10 412 510	10 412 510	12 990 568	18 215 698	13 700 000	14 150 000
* Tähdellä merkittyjen hankkeiden kokonaiskustannusarvio ja toteuttamisvuodet ovat sitovia. Hanke voi käyttää vuosittain kokonaiskustannusarvion puitteissa määrärahaa sen mukaan, kun hankkeen eteneminen vaatii. Lopullinen hankkeen vuosittainen määrärahan käyttö vahvistetaan jälkikäteen valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.							

7.7.3. Käyttöomaisuusirtaimistojen hankintaesitykset

Konsernihallinto

Hankinnan nimi	Perustelu	€ (alv 0%)	Projekti
Seudullinen joukkoliikenne: rahastusjärjestelmän täydennyksiin, asiakasrekisterin kehittämiseen, datan jatkoohjelmointiin sekä muun matkustajainformaation parantamiseen.		41 000	911026
Asianhallintaprojekti	Asianhallintajärjestelmän vaihto nykyaikaiseen järjestelmään on osa asiakirjahallinnon kehittämistä vastaamaan nykyisiin tiedonhallinnan vaatimuksiin. Nykyinen järjestelmä käyttää osittain vanhentunutta teknologiaa, esim. vaatii selaimeksi IE:n, jota ei yleisesti suositella enää käytettäväksi. Järjestelmä on kokonaisuutena tiensä päässä, järjestelmän tuki tulee loppumaan, joten järjestelmä on vaihdettava.	25 000	911029
	Yhteensä	66 000	

Sosiaali- ja terveystalouden lautakunta

LifeCare yhteiset

Hankinnan nimi	Perustelu	€ (alv 0%)	Projekti
Terveystalouden LifeCare lakisääteiset osiot	Lakimuutokset laskutukseen, Kanta-arkiston uudet lakisääteiset osiot ym.	130 000	921239
	Yhteensä	130 000	

Suun terveydenhuolto

Hankinnan nimi	Perustelu	€ (alv 0%)	Projekti
Unit	Unitin käyttöikä noin 10-15 v, meillä 15 vuotta vanhoja vanhimmat, huoltokustannukset nousevat ja varaosia ei saa.	42 000	921240
	Yhteensä	42 000	

Hoito- ja hoivapalvelut

Hankinnan nimi	Perustelu	€ (alv 0%)	Vuosi 2021	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Projekti
Medanets sovellus sairaalaan vaiheittain	Investointi kolmelle vuodelle. Mahdollistaa ajantasaiset potilaan hoitoon liittyvien havainto- ja mittausarvojen kirjaukset, NEWS piteiden automatiikka, potilaskortti, riskinarviointimittarit sekä lääkehoidon antokirjaukset, kirjatut tiedot siirtyvät suoraan LifeCare potilastietojärjestelmään poistaen tuplakirjaukset ja muistiin perustuvat. Sovelluksen Medanets sovellus auttaa havaitsemaan kirjattujen parametrien avulla potilaan heikentyneen tilan, jolloin tilanteen hoitaminen voidaan aloittaa nopeammin. Medanets lisää potilasturvallisuutta, vapauttaa aikaa potilaiden hoitamiseen sekä sujuvoittaa toimintaa. Hankinnan vuosikustannus jatkossa on 7 800 €.	32 600	Hankinta Langaton kirjaaminen 8 295 € Riskinarviointimittarit 2 489 € NEWS 2 762 € Potilaskortti 1 995 € Työt 10 260 € Tuki/vuosi 6 773 € YHTEENSÄ 32 574 €	Hankinta Langaton kirjaaminen 8 295 € Riskinarviointimittarit 2 489 € NEWS 2 762 € Potilaskortti 1 995 € Tuki/vuosi 6 773 € YHTEENSÄ 22 314 €	Hankinta Lääkitys 7 900 € Työt 1 980 € Tuki/vuosi 9 698 € YHTEENSÄ 19 578 €	921232
Kotihoidon sähkölukko sovelluksen ja sähkölukkojen käyttöönotto vaiheittain	Investointi kolmelle vuodelle. Kotihoidon asiakkaille asennetaan sähkölukko, jolloin kotihoidon työntekijät eivät tarvitse asiakkaiden avaimia. Tällä hetkellä aamu- ja iltavuorossa kotihoidon toimistolla kuluu turhaa aikaa avainten kanssa ennen kotikäynneille lähtöä. Paripaikoissa toinen joutuu odottelemaan, että toinen työntekijä tulee avaimen kanssa kohteeseen. Avaimen puuttuessa, avainta joudutaan lähtä hakemaan erikseen toimistolta. Sähkölukkopalvelu sisältää isännöinti sopimusten teot sekä lukkojen asentamisen ja poisottamisen. Hankitaan tiimeittäin. Ensimmäisessä vaiheessa vuosi 2021 etelä/keskusta/sentteri, toinen vaihe vuosi 2022 pohjoinen, länsi, itä ja kolmas vaihe vuosi 2023 Rusko. Ensimmäisen vaiheen hankinta koskee 150 kotihoidon asiakasta, 70 kotihoidon hoitajaa noin 50 isännöintilupaa Toisen vaiheen hankinta koskee 150 kotihoidon asiakasta, noin 30 isännöintilupaa, 10	49 210	Hankinta kotihoidon tiimit etelä, sentteri, keskusta Aloituskustannukset 8 000 € Palvelukustannukset (käytön mukaan) Isännöitsijä lupa 1 300 € Lukon ensiasennus (140 asiakasta, a`40) 5 600 € Lukon asennus/poisto palvelun aikana (90 as) 7 600 € (a`85 €) Matkakorvaukset (lukkoliike 2€/km) 4 000 € Kiinteät kuukausiveloitukset Lukkomodulin vuokra 8,65 €/kk/lukko (290 as.) 30 102 € / vuosi Käyttäjätuki 24/7 (kotihoidon henkilöstö 3,95€/kk/käyttäjät 80) 3 792 € /	Hankinta kotihoidon tiimit pohjoinen, itä, länsi + vuoden 2021 kustannukset Aloituskustannukset Isännöitsijä lupa 750 € Lukon ensiasennus (140 asiakasta, a`40) 6 000 € <b>Palvelukustannukset</b> (käytön mukaan) Lukon asennus/poisto palvelun aikana (150 as) 12 750 € (a`85 €) Matkakorvaukset (lukkoliike 2€/km) 5 000€ Kiinteät kuukausiveloitukset Lukkomodulin vuokra 8,65 €/kk/lukko (290 as.) 30 102 € / vuosi Käyttäjätuki 24/7 (kotihoidon henkilöstö 3,95€/kk/käyttäjät 80) 3 792 € /	Hankinta kotihoidon tiimit Ruskon tiimi + vuoden 2021 ja 2022 kustannukset Aloituskustannukset Isännöitsijä lupa 125 € Lukon ensiasennus (70 asiakasta, a`40) 2 800 € <b>Palvelukustannukset</b> (käytön mukaan) Lukon asennus/poisto palvelun aikana (155 as) 13 175 € (a`85 €) Matkakorvaukset (lukkoliike 2€/km) 9 000€ (uudet ja vaihdot) Kiinteät kuukausiveloitukset Lukkomodulin vuokra 8,65 €/kk/lukko 37 368 € /vuosi Käyttäjätuki 24/7 (kotihoidon henkilöstö	921233

	<p>kotihoidon työntekijää. Lisäksi vuoden 2021 palvelukustannukset ja kiinteät kuukausiveloitukset.</p> <p>Kolmannen vaiheen hankinta koskee 70 kotihoidon asiakasta, 5 isännöintilupaa. Lisäksi vuoden 2021 ja 2022 palvelukustannukset ja kiinteät kuukausiveloitukset.</p> <p>Hankinnan vuosikustannus jatkossa on noin 63 000 €. Lukkojen asennus/poisto 13 200 €, matkakorvaukset 3 600 €, lukkomoduulin vuokra 37 500 €, käyttäjätuki 3 800 €, palvelumaksu 4 860 € ja isännöinti 100 €.</p>		<p>€/kk/lukko 14 532 € / vuosi</p> <p>Käyttäjätuki 24/7 (kotihoidon henkilöstö 3,95€/kk/käyttäjät 70) 3 318 € / vuosi</p> <p>Palvelumaksu 405 €/kk 4 860 € /vuosi</p> <p>YHTEENSÄ 49 210 €</p>	<p>vuosi</p> <p>Palvelumaksu 405 €/kk 4 860 € /vuosi</p> <p>YHTEENSÄ 63 254 €</p>	<p>3,95€/kk/käyttäjät 80) 3 792 € / vuosi</p> <p>Palvelumaksu 405 €/kk 4 860 € /vuosi</p> <p>YHTEENSÄ 71 120 €</p>	
Uuden saattohoito yksikön kalustaminen	Akuuttiosastolle rakennetaan erillinen saattohoitoyksikkö, joka vaatii sisustamista. Kalusteet sekä pieni keittiönurkkaus.	13 000				921234
Kattonosturi sairaalaan	Kattonosturi sairaalaan, joka kattaa neljä potilashuonetta.	30 000				921235
Sairaalan viilennyslaitteet	Sairaalassa ei ole riittävää viilennysmahdollisuutta. Lämpötila kesäaikana kohoaa jopa 30 asteeseen.	70 000				921236
Fotonidesinfiointijärjestelmä sairaalaan	Fotonidesinfointi on kemikaalivapaa ja tehokas tapa bakteerien ja sienien (homeet ja hiivat) automaattiseen tuhoamiseen. Sairaalan molemmille osastoille, lääkehuone ja huuhteluhuoneisiin.	29 000				921237
Sininen valo-kaapit	Raision ja Ruskon tehostetun palveluasumisen yksiköihin (Hulvela ja Ruskon Maunu)	20 000				921238
	Yhteensä	243 810				

Vapaa-aikalautakunta

Hankinnan nimi	Perustelu	€ (alv 0%)	Projekti
Lehtilukusalin omatoimisen käytön lisääminen (kulunvalvonta- ja tunnistus, tallennukset, kävijälaskurit lukitukset jne.)	Lehtilukusalin omatoimisen käytön lisäyksellä parannetaan asiakaspalvelua.	25 000	941673
Sähköpolkupyörien hankinta henkilökunnan käyttöön, sijoitus kaupungintalo ja kirjastotalo	Pyöräilykulttuurin kehittäminen, työmatkojen tekeminen päivän aikana polkupyörällä	15 000	941674
Ulkoilureittien opasteet	Ulkoilureittien opastusjärjestelmän uudistaminen vanhojen lahojen ja harmaantuneiden viittojen vaihto uuteen järjestelmään Kuhankuonon järjestelmän mukaiseksi	15 000	941675
Ulkokuntoilualue Kerttulaan	Kehitetään Kerttulan kuntoportaiden ja kuntoradan aluetta tekemällä ulkokuntoilualue alueelle	60 000	941676
	Yhteensä	115 000	

Vapaa-aikalautakunta

Rakentamisinvestointiesitykset

Liikuntapalvelut

- **Kerttulan jalkapallonurmikenttä ja kaksi juniorikenttää, Kaanaa ja Kuloinen**

450.000 € Hanke 1655

12 vuotta vanhan kovassa käytössä olleen ja kuluneen jalkapallonurmen uusiminen Kerttulan kentälle. Vanha nurmi jaetaan juniorikentiksi kahdelle hiekkakentälle: Kaanaan kenttä ja Kuloisten kenttä. Vanhan nurmen uudelleenasetus ja kenttien ympärille pitkille sivuille 1,2 m korkea elementtiäita sekä päätyihin vastaavanlainen 4,0 m.

- **Tikanmaan ja Petäsmäen kuntoratojen perusparannus**

100.000 € Hanke 1653

Valaistuksen uusiminen LED-valoihin ja pohjan parannus

Tekninen lautakunta

Hankinnan nimi	Perustelu	€ (alv. 0 %)	Projekti
Pakettiauto	Sivistyskeskuksen käytössä olevan pakettiauton (vuosimalli -03) vaihto uudempaan.	30 000	962089
Pakettiauto	Nykyinen pohjakartan täydennysmittauksiin käytetty maastoauto (vuosimalli -98) on käyttöikänsä päässä eikä vastaa enää muuttuneita toimintatapoja. Vaihdetaan monikäyttöisempään ja paremmin nykyisiä tarpeita vastaavaan pakettiautoon.	30 000	962090
Pakettiauto (avolava)	Tuotantoyksikön käytössä olevan avolava-auton (vuosimalli -03) vaihto uudempaan	35 000	962091
Lava-auto (pick-up)	Nykyinen maaperätutkimusvaunun kuljettamiseen käytetty kevyt kuorma-auto (vuosimalli -00) on käyttöikänsä päässä eikä vastaa enää muuttuneita toimintatapoja. Vaihdetaan monikäyttöisempään ja paremmin nykyisiä tarpeita vastaavaan kuljetuskalustoon, lava-autoon (pick-up) ja traileriin.	40 000	962092
Ruoankuljetusvaunut (4 kpl) sairaalaan	Korvataan nykyisin käytössä olevat vaunut uusilla. Nykyiset vaunut ovat tulleet käyttöikänsä loppuun. Vaunut eivät enää toimi kunnolla, eivätkä pysty pitämään elintarvikevalvonnan edellyttämään tarjoilulämpötilaa.	55 700	966011
Kameravalvontajärjestelmä ja -laitteet	Kameravalvontajärjestelmään lisätään uusia kameroita ilkeiden ja varkauksien vähentämiseksi ja henkilöturvallisuuden parantamiseksi. (Lukio, Ihalan koulu, Tahvion koulu).	20 000	966010
Kulunvalvonta- ja lukitusjärjestelmä	Lukion kulunvalvonta- ja lukitusjärjestelmän uusiminen.	10 000	966014
	Yhteensä	220 700	

7.7.4. Kaupungin ja vesihuollon investointiohjelma 2021-2023

Hanke	Vuosi	2021 kadut	2021 vh	2022 kadut	2022 vh	2023 kadut	2023 vh	Hankekust. yhteensä		
								katu	Vh	yhteensä
	Asuntoalueet									
3025	Kuuanlaakso, 2021: vaihe 5/5 (13 AO-tonttia)	100	100					830	740	1 570
3026	Järviniitty, 2021: vaihe 4/5	500	550	600	450			2 235	2 090	4 325
3039	Makslanpelto, 2021: vaihe 1/2	500	200	300	100			800	300	1 100
3040	Kuloistenniitty eteläinen, 2021: vaihe 1/3	200	200	500	300	500	100	1 200	600	1 800
3041	Kuloistenniitty pohjoinen (2023: vaihe 1/3)					200	200	200	200	400
3200	Kadut (sitomattomat kohteet)	300	300	300	300	300	300			
		1 600	1 350	1 700	1 150	1 000	600			
	Yritysalueet									
3008	Teollisuus- ja kauppa-alueet (sitomattomat kohteet)	100	100	100	100	100	100			
3010	Raisionkaaren jatke (sis. alkukku)-Tela poisti hankkeen 20.10.2020 § 106	900	80	1 000	400	-	-	4 900	180	2 080
3027	Kantokangas	20		300	200	200	200	920	640	1 560
		120	100	400	300	300	300			
	Muut investointihankkeet									
3013	Perusparannus									
	Ounelantien alue, (2022: vaihe 1/3)			200	250	200	250	400	500	900
3014	Taitorakenteet (alikulukikäytävät)	300		300		300				
3015	Raisiontien silta	300		2 500		1 200		4 000	0	4 000
3021	Pumppaamoiden saneeraus		100		100		100			
3034	Isojen ojen kunnostus	100		100		100				
3038	Yksitystiet	100						550	0	550
3100	Suunnittelu	350	270	350	270	350	270			
3200	Liikennevalot	50		50		50				
3200	Liikenneturvallisuus	110		110		110				
3202	E18-hanke /keskusta	300	1 000	2 000	2 000	2 000	2 000	5 050	5 100	10 150
3300	Katuvalaistus (rakennus- ja saneerauskohteet)	350		350		350				
3400	Päällystykset	500		500		500				
3450	Raisionjoen patoturvallisuus, ennallistaminen	1 100						1 400	0	850
	Ely/valtionosuus	-550						-550		
3500	Viheralueet									
	Puistojen rakentaminen, saneeraus	100		100		100				
	Venesatama	50		50		50				
	Leikkikenttien rakentaminen, saneeraus	70		70		70				
	Yhteensä	4 950	2 820	8 780	4 070	6 680	3 520			

7.7.5. Kunnallisteknisten investointien hankekohtaiset perustelut 2021

Asuntoalueet

3025 Kuuanlaakso (100.000 €)

Kuuanlaakson asemakaava-alue on kokonaan uuden kunnallistekniikan rakentamista. Alueen rakentaminen on alun perin suunniteltu toteutettavaksi viidessä osassa. Ensimmäinen osa rakennettiin vuonna 2018. Vuonna 2020 rakennettiin osat 2,3 ja 4, jotta saataisiin koko alue nopeammin valmiiksi. AO-tontteja alueelle rakentui 52 kpl. Vuonna 2021 rakennetaan Kuuanlaakson viimeinen osa, jolloin saadaan 12 uutta AO-tonttia.

Kustannusarvioiden mukaan koko Kuuanlaakson katujen rakentaminen maksaa noin 850.000 euroa. Vuodelle 2021 esitetyn osan 5 rakentaminen maksaa 100.000 euroa.

Hankkeen toteuttamisen edellytyksenä on, että Raison Vesi Oy osallistuu siihen vesihuollon rakentamisen osalta.

3026 Järviiniitty (500.000 €)

Järviiniityn asemakaava-alue on pääosiltaan saneerauskohte, jossa katusaneerauksen lisäksi uusitaan huonokuntoista viemäriverkostoa sekä täydennetään hulevesiverkostoa. Alueelle on rakentunut myös kokonaan uusia katuja vesihuoltoineen. Hanke on tarkoitus toteuttaa kokonaisuudessaan viidessä osassa. Kustannusarvioiden mukaan Järviiniityn katujen rakentaminen maksaa noin 2,1 milj. euroa.

Vuonna 2021 on vuorossa osa 4/5 eli Järviiniityntien alkuosan (väli Kaanaantie–Lähdekuja), Juurikadun, Lähdekujan ja Vuotamantien saneeraus. Näiden toteuttaminen maksaa 500.000 €.

Hankkeen toteuttamisen edellytyksenä on, että Raison Vesi Oy osallistuu siihen vesihuollon rakentamisen osalta.

3039 Maksilanpelto (500.000 €)

Maksilanpellon asemakaava on vahvistunut vuonna 2017. Alue on osittain saneerauskohte, mutta suurimmaksi osaksi se on uuden kunnallistekniikan rakentamista. Alue aiotaan rakentaa kahdessa osassa.

Ensimmäisessä osassa rakennetaan Kuusimäentie, Alasinkuja, Tahkokuja, Ahjokuja ja noin 50 metriä Makslantietä Kuusimäentien liittymässä. Kustannusarvioiden mukaan tämän osuuden toteuttaminen maksaa 500 000 euroa. Uusia AO-tontteja alueelta saadaan yhteensä 22 kpl, näistä 3 kpl on yksityisiä tontteja.

Hankkeen toteuttamisen edellytyksenä on, että Raison Vesi Oy osallistuu siihen vesihuollon rakentamisen osalta.

3040 Kuloistenniitty, eteläinen (200.000 €)

Kuloistenniityn eteläistä asemakaava on vahvistumassa vuoden 2020 aikana. Kuloistenniityn eteläiselle alueelle on suunniteltu noin 20 kerrostaloa ja 10 rivitaloa. Lisäksi alueelle on suunniteltu päiväkotia ja liike-/toimistorakennus.

Kaupungin ja rakennusurakoitsijan välille on tehty suunnitteluvaraussojimus kaava-alueen eteläisestä osasta. Tästä johtuen alueen kunnallistekniikan rakentaminen täytyy käynnistää vuoden 2021 aikana. Tähän on varattu 200 000 euroa.

Hankkeen toteuttamisen edellytyksenä on, että Raison Vesi Oy osallistuu siihen vesihuollon rakentamisen osalta.

3041 Kuloistenniitty, pohjoinen (vuonna 2023 200.000 €)

Kuloistenniityn pohjoinen asemakaava on valmisteilla. Alueelle on suunniteltu rivitalotontteja, joissa olisi yhteensä noin 150 asuntoa. Kunnallistekniikan rakentaminen aloitetaan alueella vuonna 2023. Aloitukseen on varattu 200 000 euroa.

Hankkeen toteuttamisen edellytyksenä on, että Raision Vesi Oy osallistuu siihen vesihuollon rakentamisen osalta.

3200 Kadut, sitomattomat kohteet (300.000 €)

Hankkeen määrärahojen kohdentamisesta päättää tekninen lautakunta talousarviovuoden aikana. Hankkeeseen sisältyy kevyenliikenteen väylien rakentaminen (100.000 euroa) sekä varaus kadunrakennuskohteille, joiden rakentamistarve ilmenee talousarviovuoden aikana (200.000 euroa).

Osa kohteista voi edellyttää, että Raision Vesi Oy osoittaa osaltaan rahoituksen kyseisille kohteille.

Hankkeen 3200 määräraha-avausta on perusteltu lisää myöhemmin kohdassa ”Liikenneturvallisuus, liikennevalot”). Hankkeen 3200 kokonaissumma on yhteensä 460.000 euroa.

Yritysalueet

3008 Teollisuus- ja kauppa-alueet, sitomattomat kohteet (100.000 €)

Hankkeeseen varataan määräraha talousarviovuoden aikana esiin tulevien kadunrakennuskohteiden rakentamiseen. Määrärahan käytöstä kohteisiin päättää tekninen lautakunta.

Katurakentamista koskevan määrärahan käytön edellytyksenä on, että tarvittaessa Raision Vesi Oy osoittaa tarvittavan määrärahan vastaavien kohteiden vesihuollon rakentamiseen.

***3010 Raisionkaaren jatke (900.000 €)** TELA poisti hankkeen 20.10.2020 § 106

Raision keskustan ohittavasta kehäväylästä puuttuu osuus Konsantieltä Ihalantielle ja siitä edelleen radan vartta Turkuun Artukaisiin. Raisionkaaren tarpeellisuus korostuu erityisesti, kun E18-tien perusparantamishanke käynnistyy Raision keskustassa. Raisionkaaren jatkeesta on tehty tarveselvitys ja kokonais-kustannusarvio. Neuvottelut Turun kaupungin kanssa on myös käynnistetty, jotta yhteys Länsikaarelle asti saataisiin. Alustavasti Turun kanta hankkeeseen on ollut myönteinen.

Hankkeessa on suunniteltu rakennettavan Raisionkaarta välille Pernontie–Ihalantie sekä Raisionkaaren alittava kevyen liikenteen alikulku. Hankkeen kokonaiskustannus on 1,9 milj. euroa. Hankkeen toteutus jaetaan kahdelle vuodelle, ensimmäisen osan katurakentamisen kustannusarvio on 900.000 euroa.

Hankkeen toteuttamisen edellytyksenä on, että Raision Vesi Oy osallistuu siihen vesihuollon rakentamisen osalta

3027 Kantokangas (20.000 €)

Kantokankaan asemakaavan laadinnan yhteydessä on ELY-keskus edellyttänyt törmäyskaiteen rakentamista, jotta Kantokankaan valtatie 8 puoleiset tontit voidaan ulottaa lähemmäs valtatieä. Vuodelle 2021 on varattu määräraha tämän kaiteen rakentamiseen.

Vuodelle 2022 määräraha 300 000 euroa on suunniteltu käytettäväksi Kantokankaan pohjoisemman osan kunnallistekniikan rakentamisen aloittamiseen.

Muut investointihankkeet

3013 Perusparannus (vuonna 2022 200.000 €)

Unelantien alueen vesijohto- ja jätevesiverkosto on huonokuntoista, eikä alueella ole kattavaa hulevesijärjestelmää. Kadut ovat samoin huonokuntoisia ja painuneita. Lisäksi alueen asemakaavassa Vihtiläntie jatkuu Parrutielle. Nyt ajoneuvoliikenne käyttää Pyölinkujaa, joka on aivan liian kapea ja huonokuntoinen. Vihtiläntien rakentaminen asemakaavan mukaiseksi mahdollistaisi Pyölinkujalta ja Parrutieltä Ihalantielle liittymisen ja Pyölinkuja voitaisiin muuttaa kaavan mukaiseksi kevyen liikenteen väyläksi puisto-osuudella.

Hankkeessa kunnostetaan Ounelantie, Liponkuja, Prännikatu, Vihtiläntie ja Pyölinkuja sekä rakennetaan Vihtiläntien uusi osa.

Koko alueen saneeraus kustannukset ovat yhteensä 1.300.000 euroa, joista katurakentamisen osuus on 520.000 euroa ja vesihuollon 780.000 euroa. Saneeraus on suunniteltu tehtäväksi kolmessa osassa, joista ensimmäinen tehdään vuonna 2022.

Hankkeen toteuttamisen edellytyksenä on, että Raision Vesi Oy osallistuu siihen vesihuollon rakentamisen osalta.

3014 Taitorakenteet (300.000 €)

Raision kaupungin hallinnassa olevat alikulkukäytävät on kuntokartoitettu ja niiden korjaustarpeet on todettu. Määrärahalta on tarkoitus suorittaa tarkempia tarkastuksia sekä saneerata yksi alikulkukäytävä.

3015 Raisiontien silta (300.000 €)

Vt 8:n ylittävä Raisiontien silta on kuntoarvioissa osoittautunut erittäin huonokuntoiseksi ja uusimistarve on suuri. Samassa yhteydessä olisi mietittävä Raisionjoen ylittävän sillan yhdistämistä em. siltaan. Suunnittelussa on huomioitava mahdollisesti tuleva joukkoliikennekaista. Suunnittelussa on myös varauduttava mahdolliseen ramppiin vt 8:lle. Rakentaminen voisi alkaa aikaisintaan vuonna 2021, hankkeen suunnittelu aloitetaan vuonna 2020.

3034 Isojen ojien kunnostus (100.000 €)

Raision alueella on viisi merkittävää ojaa, jotka toimivat hulevesien purkuvesistöinä. Järvenojan ja Piuhanojan vanha ojitussuunnitelma on päivitettävänä. Suunnitelman perusteella ojia tullaan kunnostamaan talousarvion määrärahalta. Kokonaisuudessaan ojien kunnostaminen edellyttää ojatoimitusten tekemistä.

3038 Yksityistiet (100.000 €)

Hanke käsittää yksityisteiden parantamistöitä. Yksityistiet pyritään luovuttamaan tienhoitokunnille vuoden 2021 aikana. Ennallistamishanke (3450) viivästyttää teiden kunnostusta joidenkin yksityisteiden osalta. Kunnostus tehdään ennallistamishankkeen valmistuttua.

3100 Suunnittelu (350.000 €)

Hanke sisältää konsulttitoimistoilta ostettavia suunnittelu-, mittaus- ja tutkimustöitä.

Katujen ja vesihuollon suunnittelu tehdään yhdessä Raision Vesi Oy:n kanssa. Katujen osuudeksi suunnittelusta arvioidaan 350.000 euroa ja Raision Veden osuudeksi 270.000 euroa.

3200 Liikenneturvallisuus, liikennevalot (160.000 €)

Hankkeen määrärahojen kohdentamisesta päättää tekninen lautakunta talousarviovuoden aikana. Hankkeeseen sisältyy liikenneturvallisuutta parantavien kohteiden rakentamista (110.000 euroa) sekä liikennevalojen saneerausta (50.000 euroa).

Turun seudun liikenneturvallisuussuunnitelma on tarkoitus päivittää vuonna 2021. Raision kaupungin sisäinen liikenneturvallisuus selvitys tehdään tässä yhteydessä.

Hankkeen 3200 määrärahavarausta on aiemmin perusteltu kohdassa "Kadut, sitomattomat kohteet". Hankkeen kokonaissumma on 460.000 euroa.

3300 E18-hanke (300.000 €)

E18-tien parantamisen tiesuunnitelma Raision keskustan kohdalla sekä hankkeeseen liittyvät katusuunnitelmat valmistuvat vuonna 2020. Lisäksi katusuunnitelmiin liittyvä ympäristösuunnittelu käynnistyy. E18-hanke edellyttää kaupungilta vahvaa edunvalvontaa kaikkiin hankkeen osapuoliin nähden. E18-tien parantamisurakan mahdollistamiseksi Raision Vesi Oy siirtää nykyistä verkostoaan. Vesihuollon rakentamisen myötä on varauduttava myös mahdolliseen katurakentamiseen jo vuonna 2021.

E18-hankkeen Raisionlahden kohdan tiesuunnittelu alkaa ja myös tämä suunnittelu vaatii kaupungin panostusta sekä henkilöresurssin että suunnittelun valmiuden osalta.

3300 Katuvalaistus (350.000 €)

Hanke sisältää rakennus- ja saneerauskohteiden valaistuksen. Uudistettavissa kohteissa käytetään led-tekniikkaan pohjautuvaa valaistusta.

3400 Päällystykset (500.000 €)

Hanke sisältää kuntokartoituksen perusteella valittujen katujen uudelleen päällystykset ja ajorata-maalaukset.

3450 Raisionjoen patoturvallisuus, ennallistaminen (1.100.000 €)

Raisionjoen säännöstelypadot ovat käyneet tarpeettomiksi vedenhankinnan loputtua Raisionjoesta. Patojen betoniset rakenteet ovat rapautuneet ja ne vaativat runsaasti kunnossapitoa, jotta ne eivät muodostuisi suuremmiksi turvallisuusriskeiksi.

Yhteishankkeena ELY-keskuksen kanssa toteutetaan säännöstelypatojen luonnonmukaistaminen. Hanke saa myös valtionavustusta. Koska kyseessä on avustus, Raisio maksaa koko hankkeen kustannukset ja laskuttaa puolet ELY-keskukselta.

Suunnitelmassa viisi patorakennetta (alajuoksulta yläjuoksulle päin lueteltuna: Huhko, Hintsä, Myllypato, Hintsä-Lähteenmäki ja Merttelä) muutetaan luonnonmukaisiksi pohjapadoiksi ja koskialueita palautetaan näkyviin. Lisäksi rakennetaan uusi pohjapato Hintsä-Lähteenmäen padosta yläjuoksulle päin. Muutoksilla parannetaan joen ekologista tilaa kalojen vaellusesteiden poistuessa ja edesautetaan Raisionjokilaakson kehittämistä ulkoilu- ja virkistysalueena.

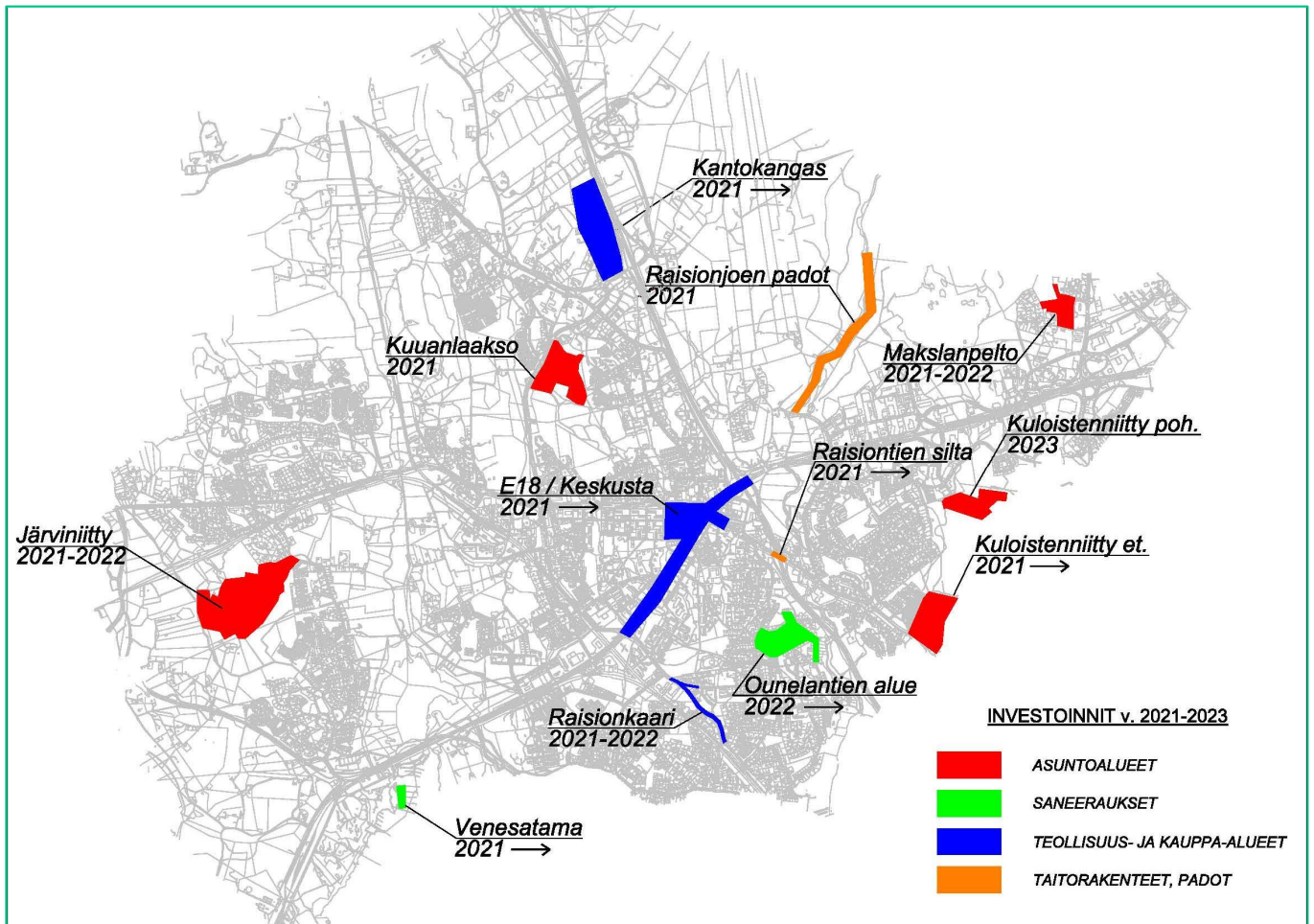
Hanke aloitettiin vuonna 2020 Huhkon padosta. Hanke tehdään loppuun vuoden 2021 aikana. Merttelän patoon kohdistunut valitus (Vaasan hallinto-oikeus) saattaa viivästyttää aikataulua.

3500 Viheralueet (220.000 €)

Puistokohteista mm. Alppiruusu puiston uuden alueen käytäväverkoston täydentäminen, Pellonraivaajankadun istutukset, Kaurinraitin jatkeen vihertyöt (100.000 euroa).

Leikkipaikkakohteita saneerataan eli rikkoutuneita laitteita vaihdetaan ja tarvittaessa laitteita lisätään (70.000 euroa).

Venesatamassa lankuseinän uusiminen sekä laitureiden puuttuvien porttien hankinta (50.000 euroa).

7.7.6. Talonrakentamishjelma 2021-2025

Hanke-numero	Hankkeen nimi	2021 1.000 euroa		2022 1.000 euroa		2023 1.000 euroa		2024 1.000 euroa		2025 1.000 euroa		2021-2025 1.000 euroa		Kokonais-kustannukset 1.000 euroa
		menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	menot	tulot	
4010	Hankesuunnittelu	100		100		100		50		50		400	0	
4306	Hakimäen päiväkodin perusparannus tai uudisrakennus									100		100	0	2000
4313	Petäsmäen päiväkodin perusparannus							100		1 100		1 200	0	1200
4405	Kaanaan koulu uudisrakennus (tai perusparannus)							100		3 950		4 050	0	8 000
4413	Vaisaaren koulu hankeselvitys ja muut toimenpiteet	250		450		8 000		12 000		7 300		28 000	0	28 000
4706	Uintikeskus Ulpuken perusparannus (tai uudisrakennus)							100		300		400	0	13 000
4927	Moduulisunnnot *	200		80								280	0	280
5010	Peruskorjaukset	1 000		1 000		850		850		850		4 550	0	
7010	Kiinteistöjen pihatyöt	150		100		100		100		100		550	0	
8010	Sisäilmakorjaukset	400		400		400		400		400		2 000	0	
	Bruttomenot ja -tulot yhteensä	2 100	0	2 130	0	9 450	0	13 700	0	14 150	0	41 530	0	
	Nettomenot yhteensä	2 100		2 130		9 450		13 700		14 150		41 530		
	* Monivuotinen hanke, jonka kokonaiskustannusarvio ja toteuttamivuodet ovat sitovia.													
	4405 Kaanaan koulurakennuksen hankekokonaisuuteen vaikuttaa palveluverkkoselvityksestä / toimenpideohjelmasta tulevat tiedot ja tehtävät lisäselvitykset / -tutkimukset.												8 306	
	4413 Vaisaaren koulun hankekokonaisuuteen vaikuttaa hyväksytyt tarveselvitys ja hankesuunnitelma (mahdollinen 1. yhtenäiskoulu), uuden koulun alustava kustannusarvio on 26,0 - 30,0 M€ ja uusi päiväkotit n. 6,1 M€ (ei sisälly talonrakentamishjelmaan 2021-2025). Kustannusarvio ei sisällä irtaimistoa, tontin hankintaa eikä rahoituskustannuksia.													

7.7.7. Talonrakentamishjelman 2021-2025 hankekohtaiset perustelut

Yleisesti voidaan todeta, että talonrakentamishjelmaan esitetyt määrärahat eivät sisällä mahdollisia irtaimiston hankintakustannuksia.

4010 Hankesuunnittelu

Määrärahaa on varattu kunkin talousarviovuoden aikana esille tuleviin ennalta arvaamattomiin uusiin tilahankkeisiin liittyvien hanke- ja luonnossuunnitelmien, erilaisten tutkimusten, selvitysten ja kartoitusten sekä kustannusarvioiden laatimista varten.

4306 Hakinmäen päiväkodin perusparannus (tai uudisrakennus)

Hakinmäen päiväkoti on rakennettu vuonna 1978. Laajennus ja muutostöitä vanhaan osaan on tehty vuonna 1989 ja sen jälkeen muita saneeraus ja tilamuutoksia eri vuosina. Päiväkodin kerrosala on 897 k-m².

Kiinteistöstä on tehty kuntoarvio ja kosteuskartoitus 2.5.2018. Kiinteistössä tehdään seuraavan viidenvuoden aikana kunnossapito- ja huoltokorjausta, jonka jälkeen tulisi suorittaa laajamittainen koko kiinteistöä kattava perusparannus tai korvaava uudisrakennus.

4313 Petäsmäen päiväkodin perusparannus

Petäsmäen päiväkoti on rakennettu vuonna 1987. Kiinteistössä on tehty saneeraus ja kunnossapitokorjauksia eri vuosina mutta kiinteistön peruskorjaus on tekemättä. Päiväkodin kerrosala on 888 k-m².

Kiinteistössä tehdään seuraavan neljänvuoden aikana kunnossapitopito- ja huoltokorjausta, jonka jälkeen tulisi suorittaa laajamittainen koko kiinteistöä kattava perusparannus.

4405 Kaanaan koulu uudisrakennus (tai perusparannus)

Kaanaan koulu on rakennettu kolmessa eri vaiheessa vuosien 1958, 1963 ja 2001 aikana. Kiinteistössä on tehty sisäilma- ja kosteustekninen kuntotutkimus syksyllä 2003 ja kuntotutkimus mahdollista perusparannusta varten 7.5.2019.

Vuosina 1958 ja 1963 valmistuneet koulun osat ovat tulossa elinkaarensa päähän ja niissä tulisi toteuttaa laajamittainen perusparannus tai korvaava uudisrakennus. Hankkeen toteuttaminen edellyttää jonkinlaisten väistötilojen hankkimista. Koulun perusparannukselle on laadittu alustava kustannusarvio, joka on 6,6 M€. Uuden koulurakennuksen (2500m²) kustannusarvio on 8,0 M€.

Sivistyskeskus on laatinut palveluverkkoselvityksen vuosien 2018–2019 aikana, jonka yhteydessä on päätetty kahden aluemallin ja ikärakenteen toteuttaminen asteittain (alue 1 ja alue 2). Näiden organisaatioiden tehtävänä olisi toteuttaa oman alueen palveluntarjonta aina päiväkodista perusopetuksen päättövaiheeseen asti. Peruskorjauksessa tai uudisrakentamisessa tulee huomioida sivistyskeskuksen eri palvelualueiden alueelliset tilatarpeet. Kaanaan koulun kokonaistilannetta arvioidaan aluejakojen jatkosuunnittelun (toimenpideohjelman) edetessä. Kokonaisarviointissa ja hankesuunnittelussa on otettava huomioon rakennuksen elinkaari ja toiminnallisuus pitkällä tähtäimellä (ops.) ja päiväkodin keittiön yhteiskäyttö. Hankkeen kustannusarvio ja aikataulu tulevat tarkentumaan suunnittelun edetessä.

4413 Vaisaaren koulu, hankesuunnittelu ja muut toimenpiteet

Vaisaaren koulua on perusparannettu viidessä eri vaiheessa vuosien 1995–2007 välisenä aikana.

Teknisen työn siipi on jäänyt ilman laajamittaista perusparannusta. Koulun päärakennuksen kerrosala on 6912 k-m². Teknisen työn siiven nykyinen kerrosala on 774 k-m² ja siihen liittyvän ulkovaraston kerrosala 62 k-m². Teknisen siiven rakennuksesta tehtiin sisäilma- ja rakennetutkimus (10.6.2019) käytön turvallisuuden varmistamiseksi. Teknisen työn rakennuksen katsottiin olevan rakenteiltaan ja kunnoltaan sellainen, että rakennusta ei voida luotettavalla tavalla kohtuullisin kustannuksin korjata. Tämän vuoksi on sovittu, että nykyisissä teknisen työn ja kuvaamataidon tiloissa ei jatketa opetusta. Teknisen työn ja kuvaamataidon opetus on siirretty väistötiloihin.

Koko koulun alueella on vuosien aikana tehty useita sisäilmakorjauksia ja muita kunnossapitotoimenpiteitä. Korjaustoimenpiteistä huolimatta henkilökunnalta ja oppilailta on tullut ilmoituksia sisäilmanlaadusta ja siihen liitetystä oireilusta.

Vaisaaren koulun 9000 brm² (sis. tekninen työ) mahdollisesta perusparannuksesta on laadittu alustava kustannusarvio tavoitehinta-arvio laskentajärjestelmällä, joka on 20,7 M€. Uuden koulun rakentamiskustannukset tarveselvitykseen tulevan tilaohjelman mukaisilla laajuustiedoilla arvioidaan olevan noin 26,0–27,7 M€. Kustannusarvioon ei sisälly rahoitus- ja tonttikustannukset, eikä irtaimisto. Nykyisen Vaisaaren koulun purkukustannusarvio on noin 1,1 M€. Väistötilojen tarve on huomioitava ainakin peruskorjausvaihtoehdossa, jolloin väistötilojen kustannukset ovat noin 1,6 – 1,8 M€ vuodessa. Väistötilojen tarveaika olisi noin kolme vuotta (4,8–5,4M€). Lisäksi väistötilojen perustuskustannukset on arvioitu olevan noin 850 000 euroa.

Sivistyskeskus on laatinut palveluverkkoselvityksen vuosien 2018–2019 aikana, jonka yhteydessä on päätetty kahden aluemallin ja ikärakenteen toteuttaminen asteittain (alue 1 ja alue 2). Näiden organisaatioiden tehtävänä olisi toteuttaa oman alueen palveluntarjonta aina päiväkodista perusopetuksen päättövaiheeseen asti. Uuden päiväkodin rakentamiskustannukset tarveselvitykseen tulevan tilaohjelman mukaisilla laajuustiedoilla arvioidaan olevan noin 6,1 M€. Peruskorjauksissa tai uudisrakentamisissa tulee huomioida sivistyskeskuksen eri palvelualueiden alueelliset tilatarpeet.

Vaisaaren koulun kustannusarvio ja aikataulu tulevat tarkentumaan hankesuunnittelun edettyä. Hankkeen tarveselvitys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 12.10.2020 ja se voidaan sisällyttää talonrakentamishankkeen toteuttamisosaan.

Vuoden 2021 määräraha kohdennetaan hankeselvityksiin ja -suunnitteluun, rakenne- ja kuntotutkimuksiin sekä tutkimuksista mahdollisesti tuleviin kiireellisiin korjauksiin tai muihin tarvittaviin muutostöihin.

4706 Uintikeskus Ulpukan perusparannus (tai uudisrakennus)

Uintikeskus Ulpukasta on laadittu kuntoarvioraportti, joka on päivätty 29.8.2016. Kuntoarvio perustuu kiinteistön silmämääräiseen, ainetta rikkomattomaan tarkastukseen. Jatkossa tarpeelliseksi nähtävien kuntotutkimusten tulosten ja erillisen suunnittelun perusteella sekä mahdollisen perusparannushankkeen laajuuden ja ajoituksen tarkentuessa kustannusennuste 13,0 milj. euroa tulee tarkentumaan. Uudisrakennuksen mahdollisuutta ja sen kustannuksia kartoitetaan.

4927 Moduuliasunnot*

Tukiasumisessa havaittujen haasteiden perusteella ja hoitamiseksi on Soten asumistiimissä työstetty sosiaalisen asumisen toimintasuunnitelma, joka on hyväksytty moduuliasuntojen osalta sekä sosiaali- ja terveystalouden lautakunnassa, että kaupunginhallituksessa. Kaupunginhallitus päätti asettaa vaikeasti asutettavien henkilöiden asuntoratkaisujen kehittämiseksi tarveselvitystyöryhmän. Moduuliasunnoista on laadittu tarveselvitys ja hankesuunnitelma, joka on hyväksytty sosiaali- ja terveystalouden lautakunnassa 13.5.2020 ja kaupunginhallituksessa 1.6.2020.

Moduuliyksikön alustavan tilaohjelman mukainen huoneala on yhteensä noin 110 m². Yksikkö käsittää neljä noin 27 m² huoneistoa. Moduuliasunnot on suunniteltu rakennettavan osoitteeseen Santaojantie 79, joka vaatii teknisen lautakunnan poikkeamispäätöksen.

5010 Peruskorjaukset

Pienemmät peruskorjauskohteet nimetään aina vuosittain tilapalvelujen työohjelman käsittelyn yhteydessä teknisen lautakunnan käyttösuunnitelmassa.

7010 Kiinteistöjen pihatyöt

Kiinteistöjen pihatyökohteet nimetään aina vuosittain tilapalvelujen työohjelman käsittelyn yhteydessä teknisen lautakunnan käyttösuunnitelmassa.

8010 Sisäilmakorjaukset

Kiinteistöjen sisäilmakorjauskohteet nimetään aina vuosittain tilapalvelujen työohjelman käsittelyn yhteydessä teknisen lautakunnan käyttösuunnitelmassa. Osa määrärahasta tulee kohdentaa äkillisiin ja ennakoimattomiin sisäilmakorjauksiin.

8. Käyttötalous ja sitovat tavoitteet lautakunnittain

8.1. Kaupunginhallitus

8.1.1. Strategiset ja sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Raisio	
<p>Raisio on houkutteleva ja elinvoimainen kaupunki. Erinomainen sijainti, avoimet työpaikat, monipuolinen ja kohtuuhintainen asuntotarjonta, hyvät palvelut, harrastusmahdollisuudet sekä viihtyisä asuinympäristö ovat vetovoimaisen Raision tunnusmerkkejä.</p>	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
<p>Asukasluku kasvaa.</p> <p>Vaikutetaan Raision houkuttelevuutta lisääviin vetovoimatekijöihin ja mielikuviiin.</p> <p>Uudet asuntoalueet tiivistävät kaupunkirakennetta ja sijoittuvat hyvien liikenneyhteyksien varrelle.</p> <p>Raisiossa tarjotaan kohtuuhintaisia vuokra-asumisen vaihtoehtoja.</p>	<p>Asukasluku kasvaa 120 / vuosi strategiakauden ajan.</p> <p>Asukas- ja mielikuvatutkimukset, raportointi</p> <p>Kaavoitusohjelma hyväksytään vuosittain kaupunginhallituksessa.</p> <p>Vuokra-asuntojen osuus 25 % asuntojen hallintamuotojakaumasta. Keskivuokra ARA-tuetut 11,27 €/m², vapaarahoitteiset 11,21 €/m². Vuokrataso ei nouse suhteessa Varsinais-Suomen keskivuokraan.</p>
<p>Raisio tarjoaa yrityksille yhden Suomen parhaista toimintaympäristöistä. Raisiossa on kilpailukykyinen yritystonttivaranto ja yritysten on helppo löytää tietoa Raision sijoittumismahdollisuuksista. Palveluhenkisyys, nopeus ja tasapuolisuus määrittävät toimintatapaa yritysyhteistyössä.</p>	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
<p>Yritys- ja työpaikkatontteja on tarjolla monipuolisiin tarpeisiin.</p> <p>Yritysvetovoiman lisäämiseksi laaditaan vuosittain markkinointisuunnitelma.</p> <p>Kaupunki vahvistaa elinkeinoresurssia.</p> <p>Tehdään säännöllistä yhteistyötä paikallisten yrittäjien kanssa.</p> <p>Yritysvaikutuksia arvioidaan vuosittain.</p>	<p>Yritysalueista on ajantasaiset kehittämissuunnitelmat, päivitys vuosittain.</p> <p>Markkinointisuunnitelman päivitys</p> <p>Elinkeinotoiminnan markkinointiin ja muihin palveluihin käytetyt resurssit</p> <p>Elinkeinotoimintaan käytetty kokonaisresurssi</p> <p>Raportoidaan osana elinkeinopoliittista katsausta</p> <p>Raportoidaan osana elinkeinopoliittista katsausta</p>

Hyvinvoiva Raisio

Raisio kannustaa ja motivoi kaupunkilaisia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Raisiossa monipuolisista liikunnan, kulttuurin ja muun vapaa-ajantoiminnan edellytyksistä huolehditaan kaikki ikäryhmät huomioiden. Raisio on yhteisöllinen kaupunki. Erilaiset elämäntilanteet huomioidaan kaupungin tarjoamissa mahdollisuuksissa.

TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
<p>Hyvinvointia ja terveyden edistämistä koordinoidaan laaja-alaisesti kaupungissa.</p> <p>Liikunnan edellytyksistä huolehtiminen näkyy laajasti eri toimialojen toiminnassa.</p> <p>Liikuntapaikkojen käyttäjämäärä kasvaa.</p> <p>Peruskoulun jälkeen jokaisella on opinto-, työpaikka tai muu jatkosuunnitelma. Tuetaan nuorten pysymistä jatko-opinnoissa.</p> <p>Nuorten päihteidenkäyttöä ennaltaehkäistään.</p> <p>Raisio tukee paikallisen yhdistystoiminnan, vapaaehtoistyön ja paikallisen kulttuurin toimintaedellytyksiä.</p>	<p>Raportoidaan toimenpiteistä.</p> <p>Hyvinvointikertomuksessa tarkastellaan vuosittain väestön terveyden ja hyvinvoinnin tilaa. Hyvinvointikertomuksen käsittely valtuustossa vuosittain.</p> <p>Kuvaus toimenpiteistä (arvio toteutumisesta)</p> <p>Liikuntapaikkojen käyttö. Kaikki arvioidut käynnit yhteensä (n. 1 000 000)</p> <p>Yhtään nuorta ei jää vuosittain ilman jatkopaikkaa.</p> <p>Raportoidaan toteutumisesta.</p> <p>Kuvaus toimenpiteistä</p>

Palvelut kohdennetaan asiakastarpeiden mukaisesti ja palvelutarpeen muutoksia ennakoidaan. Paikallisella palveluosaamisella haetaan vaikuttavuutta ja kustannustenhallintaa.

TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
<p>Laaditaan palveluverkkoselvitys varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelutarpeen ennakoimiseksi.</p> <p>Varhaiskasvatus- ja perusopetussuunnitelmissa määritetään toimialan kehittämistavoitteet.</p> <p>Ennakoivalla ikäihmisten hoidolla vähennetään ympärivuorokautisen hoidon tarvetta.</p> <p>Oikea-aikaisilla perusterveydenhuollon palveluilla vähennetään erikoissairaanhoidon käyttöä.</p>	<p>2019 aikana tehdyn palveluverkkoselvityksen toimenpideohjelman kehittämissuunnitelmista on toteutettu vuoden 2020 aikana liikunta- ja vapaa-ajan toiminnan ja tilojen kehittämissuunnitelma ja henkilöstön hyvinvoinnin kehittämissuunnitelma. Lasten- ja nuorten hyvinvoinnin kehittämissuunnitelman toteuttaminen ja palveluverkon rakenteen toteuttamisen suunnittelu jatkuu vuodelle 2021.</p> <p>Toimenpideohjelmassa määritellään varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toiminnan tulevat kehittämistavoitteet ja niiden rakenteiden toteuttaminen.</p> <p>Tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaislaitoshoidossa olevien yli 75-v. peittävyys. TP2019 peittävyys 7,6 %</p> <p>Erikoissairaanhoidon polikliinisten käyntien ja hoitovuorokausien määrä vähenee. TP 2019 Raision poliklinikkakäynnit 54 036 ja vuodeosastohoitopäivät 10 267</p>

	Ruskon poliklinikkakäynnit 13 235 ja vuodeosastohoitopäivät 2 335 Tavoite TA 2021: vähentää käyntejä ja hoitopäiviä.
Kehittyvä Raisio	
Digitaalisuus, ympäristöystävällisyys ja joustavat liikenneratkaisut ovat kehittyvän Raision tunnusmerkkejä. Kaupunki valmistautuu E18-tiehankkeen toteuttamisvaiheeseen. Joukkoliikennettä kehitetään osana Turun seudun joukkoliikenteen runkoverkoston kehittymistä huomioiden asukasluvun kasvu sekä asuinalueiden ja työpaikkojen sijoittuminen. Lähiympäristön viihtyisyyttä lisätään. Raisio kehittää digitaalisia palveluja kaikilla toimialoilla.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
<p>Valtio aloittaa E18-hankkeen toteuttamisen 2021.</p> <p>E18-hankkeen edellyttämät asemakaavat vahvistuvat ajoissa.</p> <p>Kuntalaiset ja yritykset pidetään informoituna E18-hankkeesta.</p> <p>Kuntalaisten osallisuutta hankeen suunnittelussa edistetään.</p> <p>Seurataan matkustajamäärien kehitystä.</p> <p>Osallistutaan seudullisen joukkoliikenteen runkoverkoston kehittämiseen.</p> <p>Perustetaan digitaalisten palveluiden kehittämistä koordinoiva työryhmä.</p> <p>Valmistaudutaan maakuntaudistukseen.</p> <p>Tehdään tehokasta edunvalvontaa valtion suuntaan E18-hankkeen kustannusten jaosta.</p>	<p>Kuvaus hankkeen etenemisestä</p> <p>Keskustan kohdan asemakaavan vahvistuminen vuoden 2021 aikana</p> <p>Kuvaus toimenpiteestä (tilaisuudet, työpajat yms.)</p> <p>Kuvaus osallisuustoimenpiteistä</p> <p>Kausikorttimatkojen määrä palautuu ennen Turun toriparkkiremonttia ja covid-19 pandemiaa edeltäneelle tasolle. Vuonna 2019 kausikorttimatkoja tehtiin 589 679.</p> <p>Kuvaus toimenpiteistä</p> <p>Kuvaus toimenpiteistä</p> <p>Osallistutaan maakunnalliseen valmisteluun, edustaja väliaikaishallinnossa.</p> <p>Edunvalvontamateriaalit ajantasaiset E18-hankkeen edellyttämän Raisionlahden kohdan tiesuunnitelman valmistumisen edesauttaminen</p>

Tasapainoinen talous ja hyvinvoiva henkilöstö

Kaupunkikonsernin talous on tasapainossa ja kaupungin vuositulo on ylijäämäinen.

TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
<p>Kaupungin vuositulo on ylijäämäinen.</p> <p>Konsernivelelän kasvu hyväksytään kuluvalle valtuustokaudella suurten investointien toteuttamiseksi.</p> <p>Kaupunkikonsernin talous on tasapainossa.</p> <p>Konserniohjausta vahvistetaan.</p>	<p>Kaupungin vuositulo > 0</p> <p>Seurataan mittareita: Kaupungin vuosikate Konsernin vuosikate Kaupungin kertynyt yli/alijäämä Kaupungin kertynyt yli/alijäämä per asukas Konsernin kertynyt yli/alijäämä Konsernin kertynyt yli/alijäämä per asukas Konsernin lainamäärä Konsernin lainamäärä per asukas Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus</p> <p>Konserniyhteisöille asetetaan vuositavoitteet</p> <p>Konserniyhtiöiden säännöllinen raportointi konserni johdolle</p>

Raision kaupungilla on maine hyvänä työnantajana ja kaupunki edistää henkilöstön työhyvinvointia.

TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
<p>Henkilöstön hyvinvoinnin edistämistä resursoidaan. Henkilöstön fyysistä ja henkistä hyvinvointia lisääviä toimenpiteitä kartoitetaan ja toteutetaan.</p> <p>Sairauspoissaoloja vähennetään.</p> <p>Yksityiskohtaisemmat tavoitteet henkilöstön hyvinvoinnin osalta määritetään henkilöstöstrategiassa.</p>	<p>Tavoitteiden edistämiseksi käynnistetään työpaikkakohtaisten hyvinvointisuunnitelmien laadinta, kuvaus toimenpiteistä.</p> <p>Työpaikan ilmapiiri (Kunta 10) Työnantajan suosittelu (Kunta 10) Selvitetään mahdollisuudet uusien indikaattoreiden käytölle.</p> <p>Sairauspoissaolojen määrä vähenee 2 % vuodessa.</p> <p>Seurataan henkilöstöstrategian toteutumista.</p>

Ulkoiset määrärahat

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2017	-5 607 649 €	2 536 123 €	-3 071 526 €
TP2018	-5 818 077 €	3 726 981 €	-2 091 096 €
TP2019	-6 916 330 €	3 923 328 €	-2 993 002 €
TAM2020	-6 937 426 €	2 631 600 €	-4 305 826 €
TA2021	-6 755 458 €	2 598 560 €	-4 156 898 €

Henkilöstö			
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)*	Vakanssit	Henkilötyövuodet (htv)
TP2017	-1 274 800 €	20	20,4**
TP2018	-1 529 277 €	24	24,5
TP2019	-1 550 385 €	24	23,4
TAM2020	-1 688 822 €	23	24,0
TA2021	-1 910 752 €	25	25,0

Palvelujen ostot ulkoa (€)	
Vuosi	
TP2017	-4 004 227 €
TP2018	-4 093 233 €
TP2019	-5 175 734 €
TAM2020	-4 820 393 €
TA2021	-4 818 280 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2017	-55 584 €
TP2018	-64 730 €
TP2019	-65 068 €
TAM2020	-40 231 €
TA2021	-39 446 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2017	-895 €
TP2018	-1 650 €
TP2019	-1 216 €
TAM2020	-895 €
TA2021	-895 €

*Luvuissa on mukana konsernihallinnon oman henkilöstön palkkojen lisäksi kokouspalkkiot ja ansionmenetykskorvaukset. Vuoden 2021 henkilöstökustannuksiin vaikuttaa kaupunginjohtajan vaihdokseen liittyviä lisäkustannuksia.

**Henkilötyövuosissa ja henkilöstökustannuksissa on huomioitu kirjanpidon siirtyminen konsernihallintoon (4,5 htv).

Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot

-Kaupunginhallituksen luvut sisältävät sähkökaupan nettoyksikön.

Sähkökauppa	TP2019	TAM2020	TA2021	TA2021 vrt. TAM2020 muutos%
Menot	-3 188 674	-2 250 132	-2 400 130	6,7
Tulot	2 156 617	1 000 000	1 000 000	0,0
Netto	-1 032 057	-1 250 132	-1 400 130	12,0

-Konsernihallinnon kokonaisuus muodostuu kolmesta osa-alueesta: hallinto, taloushallinto, henkilöstöhallinto.

-Konsernihallinnon kaikkia tukipalvelufunktioita pitää vahvistaa, jotta voidaan vastata konsernihallinnon kolmen palvelukokonaisuuden, hallinnon, talouden ja henkilöstöhallinnon osalta kasvaneisiin tukipalvelutarpeisiin.

Vuoden 2020 aikana on vahvistettu *hallinnon* osa-alueita. Syksyllä 2020 konsernihallinnossa on tehty organisaatiojärjestelyjä. Resurssien kohdistamiseksi on tehty työjärjestelyitä (esim. päällekkäisten tehtävien poisjättäminen ja resurssin uudelleen kohdistaminen). Hallinnon sihteeriresurssia on osaltaan kohdistettu viestinnän avuksi, uusi hallintosihteerin uudella toimenkuvalla on hakuvaiheessa ja aloittaa loppuvuonna 2020 tai alkuvuonna 2021. Hallintoasiantuntija aloittaa uudella toimenkuvalla 1.12.2020 alkaen ja määräaikainen hallintopäällikkö aloitti 1.11.2020. Tehdyn järjestelyn palkkakustannukset on varattu vuoden 2021 talousarvioon. Jatkotarkastelua ja muutoksia myös konsernihallinnon organisaation osalta tehdään vuoden 2021 aikana, johon vaikutusta on koko kaupunkia koskevan organisaatiomuutoksen senhetkisinä suunnitelmilla.

Hallinnon lisäksi *taloushallintoa* ja *henkilöstöhallintoa* on tarkoitus vahvistaa vuonna 2021, jotta voidaan vastata sekä lisääntyneisiin velvoitteisiin että nykyaikaistaa ja kehittää koko kaupunkitasoisia toimintoja ja prosesseja taloushallinnon ja henkilöstöhallinnon osalta.

Sopeuttamistyön alustavia havaintoja on huomioitu ja peilattu nykytilaan ja tarpeeseen: viestinnän merkitys sekä raportointitarpeen kasvu tiedolla johtamisen mahdollistamiseksi on huomioitu vakanssiesityksissä. Vakanssien määrän kasvu esityksissä on +1 verrattuna TP2019:een.

Viestintä:

Viestinnän resurssia parannetaan sekä sisäisin työjärjestelyin että esitettävän kaupunginjohtajan sihteerin osan työpanoksen allokoinnilla viestintätehtäviin.

Raisio tiedottaa –lehden julkaisukerrat 4 -> 2 krt/vuosi kevät- ja syyskausina (n. -18.000 eur). Useiden printtilehtien sijaan Raisiota tuodaan esiin enenevässä määrin sähköisesti sekä uusin keinoin. Markkinointiviestinnän tehostaminen ja uuden brändin jalkautustyö (n. +8 000 eur). Verkkosivuston kehittäminen. Sivuston saavutettavuusominaisuuksien päivittäminen vaatimusten edellyttämälle tasolle sekä sivuston tiivistetyt kieliversiot (RU, ENG) (n. +8 000 eur). Uuden kolmikielisen yleisesitteen tuottaminen vanhan esitteen tilalle. (n. + 2 000 eur).

Elinkeinopolitiikka:

Raision muuttoliikenteen ja potentiaalisen muuttajaväestön analyysi palveluiden kehittämiseksi sekä vetovoimaisuuden lisäämiseksi. Elinvoima-ohjelman (ent. elinkeino-ohjelma) aloittaminen. Yritysalueiden ja elinkeinopalveluiden markkinoinnin lisäys, erityisesti kansallisella tasolla (V8-yritysalueen markkinoinnin tehostaminen).

Asiakirjahallinto:

Asianhallintajärjestelmän päivitys sekä sähköisen allekirjoituksen käyttöönotto päätöksiin. Tiedonohjausjärjestelmän integrointi päivitettyyn asianhallintajärjestelmään. Päivitetty asianhallintajärjestelmä, TOJ-integraatio sekä sähköinen allekirjoitus mahdollistavat aikanaan siirtymisen paperittomaan asianhallintaan ja ovat edellytys sähköisen arkiston käyttöönotolle. Järjestelmän päivittämisen kustannukset: investointi n. 25 000 eur, toimintakulut n. 14 000 eur. Uusien toiminnallisuuksien myötä odotetaan säästöjä pidemmällä aikavälillä.

Taloushallinto (konsernihallinnon ja kaupunkikonsernin talous):

Valtakunnallisen talous- ja tilastoraportoinnin edellyttämien velvoitteiden täyttäminen. Johdon raportoinnin ja tiedolla johtamisen kehittäminen ja operatiivinen toteuttaminen sekä ylläpitäminen. Järjestelmien päivittämiskartoitus. Sisäisen valvonnan talousosion kehittäminen. Koko kaupunkitasoisen taloussuunnittelun edistäminen. Koko kaupunkitasoisten ja toimialoja läpileikkaavien asioiden talousprosessien nykyaikaistaminen, edelleen kehittäminen,

ohjeistusten päivittäminen ja ylläpitäminen. (ko. kokonaisuuden toteuttaminen edellyttää lisäresursointia)

Henkilöstöhallinto:

Vuonna 2020 toteutettiin Tunnista ajoissa, toimi aktiivisesti -hanke yhdessä Nokian kaupungin kanssa. Hankkeen tavoitteena on luoda malli mielenterveysongelmista johtuvien sairauslomien vähentämiseksi. Hanke toteutettiin varhaiskasvatuksessa. Toimintamallin käyttöönotto on vuonna 2021. Hankkeen kustannukset kohdistuvat vuodelle 2020.

Konsernihallinnon edellä mainittujen kehittämistoimien edistäminen nykyisellä resursoinnilla on liki mahdotonta ja koko kaupunkikonsernintukipalveluiden edelleen vahvistaminen nähdään välttämättömäksi.

8.1.2. Konsernihallinto: Budjettiyhteenveto, ulkoiset

Selite	TP2018	TP2019	TA2020	TAM2020	TA2021 LTK	TA2021 KJ
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-1 818 464	-2 349 182	-1 767 040	-1 067 040	-1 054 040	-1 054 040
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	-365 689	-400 669	-258 560	-258 560	-263 520	-263 520
Vuokratuotot	-5 282	-5 161	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Muut toimintatuotot	-1 537 547	-1 168 316	-1 300 000	-1 300 000	-1 275 000	-1 275 000
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-3 726 982	-3 923 328	-3 331 600	-2 631 600	-2 598 560	-2 598 560
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	1 215 481	1 217 234	734 500	1 313 833	1 488 945	1 488 945
Eläkekulut	276 710	297 044	234 268	326 463	366 711	366 711
Muut henkilösivukulut	37 087	36 108	28 059	48 526	55 096	55 096
Henkilöstökulut yhteensä	1 529 278	1 550 386	996 827	1 688 822	1 910 752	1 910 752
Palvelujen ostot	4 093 234	5 175 742	4 437 143	4 820 393	4 818 280	4 818 280
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	64 731	65 063	40 231	40 231	39 446	39 446
Avustukset	40 983	53 480	60 000	60 000	65 000	65 000
Vuokrat	1 650	1 215	895	895	895	895
Muut toimintakulut	88 207	70 448	329 085	327 085	321 085	-78 915
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	5 818 083	6 916 334	5 864 181	6 937 426	7 155 458	6 755 458
TOIMINTAKATE	2 091 101	2 993 006	2 532 581	4 305 826	4 556 898	4 156 898

8.1.3. Konsernihallinto: Budjettiyhteenveto, ulkoiset ja sisäiset

Selite	TP2018	TP2019	TA2020	TAM2020	TA2021 LTK	TA2021 KJ
KÄYTTÖTALOUS						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-2 835 711	-3 355 638	-2 742 023	-2 042 023	-2 066 012	-2 066 012
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	-365 689	-400 669	-258 560	-258 560	-263 520	-263 520
Vuokratuotot	-5 282	-5 161	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Muut toimintatuotot	-1 537 547	-1 168 316	-1 300 000	-1 300 000	-1 275 000	-1 275 000
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-4 744 229	-4 929 784	-4 306 583	-3 606 583	-3 610 532	-3 610 532
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	1 215 481	1 217 234	734 500	1 313 833	1 488 945	1 488 945
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	276 710	297 044	234 268	326 463	366 711	366 711
Muut henkilösivukulut	37 087	36 108	28 059	48 526	55 096	55 096
Henkilöstökulut yhteensä	1 529 278	1 550 386	996 827	1 688 822	1 910 752	1 910 752
Palvelujen ostot	5 045 881	5 851 265	4 648 859	5 032 109	5 014 698	5 014 698
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	64 764	65 905	40 231	40 231	39 446	39 446
Avustukset	40 983	53 480	60 000	60 000	65 000	65 000
Vuokrat	482 024	472 019	447 037	447 037	455 073	455 073
Muut toimintakulut	88 207	70 448	329 085	327 085	321 085	-78 915
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	7 251 137	8 063 503	6 522 039	7 595 284	7 806 054	7 406 054
TOIMINTAKATE	2 506 908	3 133 719	2 215 456	3 988 701	4 195 522	3 795 522
VUOSIKATE	2 506 908	3 133 719	2 215 456	3 988 701	4 195 522	3 795 522
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	10 910					
Arvonalentumiset						
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)						
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	2 517 818	3 133 719	2 215 456	3 988 701	4 195 522	3 795 522

8.1.4. Kaupunginhallitus / muu rahoitus

Ulkoiset määrärahat	TP2018	TP2019	TA2020	TAM2020	TA2021
tulot	1 593 718	1 215 401	1 300 000	1 300 000	1 275 000
menot	-180 987	-33 650	493 750	-156 250	241 750
netto	1 412 731	1 181 751	1 793 750	1 143 750	1 516 750
MUUT TOIMINTATULOT					1 275 000
- 3510 Pysyvien vastaavien myyntivoitot					1 250 000
- 3530 Muut tulot					25 000
MUUT TOIMINTAMENOT					-241 750
AVUSTUKSET					
- 4740 Avustukset yhteisöille					20 000
Raision Loimu ry velkapääoman alentaminen					
MUUT MENOT					
- 4940 Muut toimintakulut					
Säästöt, jaetaan keskuksille myöhemmin			menonvähennys		-400 000
Perintäkulut					20 000
KOULULAISTEN KESÄTYÖT					
- 4950 Koululaisten kesätyöt -varaus					90 000
josta 9.000 euroa varataan kesäseteleihin					
Määräraha jaetaan keskuksille käytön mukaisesti syksyllä 2021 (muutos TAM2021).					
HANKKEET JA PROJEKTIT					
- 4951 Osallistuminen keskustan markkinointiin/ Kauppakeskus Oy					8 250
- 4952 Varsin Hyvä ry kuntarahoitusosuus					5 000
- 4958 Seudullinen Urheiluakatemia					15 000

Vakanssiesitykset

Vakanssiesitys

Keskus/Lautakunta	Konsernihallinto
Työyksikkö	Konsernihallinto
Tehtävänimike	Kaupunginjohtajan sihteeri
Tehtävä on	☐ määräaikainen ajalle
	☒ vakituinen
Palkkakustannukset (ilman sivukuluja)	35800 eur
Htv vaikutus	1
Perustelut ja tehtävät	<p>Konsernihallinnossa on ollut vuoden 2020 täyttämättä palvelusihteerin vakanssi. Palvelusihteerin ja hallintosihteerin työtehtäviä on hoitanut vs. hallintosihteerin väliaikaisjärjestelyjen vuoksi. Syksyllä 2020 tehdyssä organisaatiojärjestelyssä palvelusihteerin ja hallintosihteerin tehtävänkuvia yhdistettiin, joten palvelusihteeria ei aiemman toimenkuvan mukaisena ole enää tarkoituksenmukaista täyttää. Aiemman hallintosihteerin tehtävään sisältyi osana tehtävää kaupunginjohtajan sihteerin tehtävä. Em. hallintosihteerin aloittaessa toisissa tehtävissä, kaupunginjohtajan sihteerin tehtävät eivät tällä hetkellä sisälly kenenkään konsernihallinnon työntekijän tehtävänkuvaan eivätkä ole järkevästi yhdistettävissä.</p> <p>Kaupunginjohtajan sihteeri toimii kaupunginjohtajan sihteerinä, konsernihallinnon johdon assistenttina ja koko kaupungin viestinnän tukena. Hallintosäännön mukaan kaupunginjohtaja valitsee kaupunginjohtajan sihteerin.</p>

Vakanssiesitys

Keskus/Lautakunta	Konsernihallinto
Työyksikkö	Konsernihallinto
Tehtävänimike	Taloussuunnittelija
Tehtävä on	☐ määräaikainen ajalle
	☒ vakituinen
Palkkakustannukset (ilman sivukuluja)	48100 eur
Htv vaikutus	1
Perustelut ja tehtävät	<p>Kaupungin organisaation kehittämistavoitteiden yhteydessä ja käytännössä on havaittu ja esitetty jatkuvasti toiveita, että koko kaupunkikonsernin tasoista raportointia ja keskusten toimintaa läpileikkaavia prosesseja tulee nykyaikaistaa, kehittää, seurata ja tukea.</p> <p>Raportoinnin ja lukujen seurannan ja dynaamisuuden parantaminen edesauttavat sisäisten prosessien seuranta ja tarvittaessa epäkohtiin puuttumista sekä tehostavat operatiivista toimintaa. Sisäistä valvontaa on myös syytä kehittää. Kaupungin johdon raportointia sekä esimiehille että luottamushenkilöille on tarkoituksenmukaista kehittää ja nykyaikaistaa. Taloussuunnittelun vaatimukset ja myös organisaatiosta ulospäin toimitettavat raportointi- ja seurantavaatimukset tulevat lähivuosina kasvamaan entisestään. Tehokkaan toiminnan seurannan ja kehittämisen vaateisiin sekä raportointivaateisiin tulee pystyä vastaamaan. Kaikkien kaupungin toimialojen <i>yhteisiä prosesseja</i> täytyy nykyaikaistaa, yhtenäistää ja prosessien seurannan tulee olla ajantasaista (mm. laskutusprosessit ja muut kaikkien palvelualueiden ja prosessin taloutta sivuavat osa-alueet). Talouden vuosikellotehtävien (tilinpäätös, konsernitilinpäätös, talouskatsaukset, talousarvioprosessit) yhteinen valmistelu on tällä hetkellä aliresursoitu.</p> <p>Taloushallinnon tehtäviä on vuosien mittaan jaettu, eikä poislähteneiden tilalle ole palkattu uusia tekijöitä. Toimintaa on tehostettu mahdollisuuksien mukaan, mutta kehittämiselle ja prosessien uudistamiselle ei operatiivisten tehtävien lisäksi ole ollut mahdollisuuksia.</p> <p>Ehdotettava lisäresurssi <i>koko kaupungin</i> tämänhetkisten talousresurssien vähäisyyden vuoksi on välttämätön. Taloussuunnittelijan tehtävän perustaminen ja rekrytointi pienentää myös havaittua avainhenkilöriskiä sekä osaltaan mahdollistaa verrokkikuntien tapaista sekä vertailevaa seuranta.</p>

8.2. Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta

8.2.1. Strategiset ja sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Raisio	
Raisio on houkutteleva ja elinvoimainen kaupunki. Erinomainen sijainti, avoimet työpaikat, monipuolinen ja kohtuuhintainen asuntotarjonta, hyvät palvelut, harrastusmahdollisuudet sekä viihtyisä asuinympäristö ovat vetovoimaisen Raision tunnusmerkkejä.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
<p>Asunto- ja tonttitarjonta pidetään monipuolisena.</p> <p>Asumisen viihtyisyys ja turvallisuus</p> <p>Ympäristön turvallisuus ja liikkumisen helppous (lapset, nuoret, iäkkäät, vammaiset) tukevat yhteisöllisyyttä.</p>	<p>Ikäihmisille suunnattuja asumisvaihtoehtoja palveluiden läheisyyteen huomioiden yhteisöllisyys ja osallisuus (tuettu asuminen)</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seurataan asuntojen määrää. Asukas- ja mielikuvatutkimukset, raportointi <p>Sosiaalisen isännöitsijän palkkaaminen joihinkin taloyhtiöihin.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kansallisen terveys-, hyvinvointi- ja palvelututkimuksen FinSoten laajat mittarit - kouluterveyskysely - TEA-viisari - esteettömyysasiamiehen lausunto
Hyvinvoiva Raisio	
Raisio kannustaa ja motivoi kaupunkilaisia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Raisiossa monipuolisista liikunnan, kulttuurin ja muun vapaa-ajantoiminnan edellytyksistä huolehditaan kaikki ikäryhmät huomioiden. Raisio on yhteisöllinen kaupunki. Erilaiset elämäntilanteet huomioidaan kaupungin tarjoamissa mahdollisuuksissa.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
<p>Sosiaali- ja terveystalvelut ovat aktiivisesti mukana kaupungin hyvinvointikoordinaatiossa.</p> <p>Kuntalaisten ja järjestöjen osallistaminen kaupungin kehittämiseen kutsumalla asukkaita joihinkin työryhmiin ja perustamalla asiakasraateja.</p>	<p>Laaja hyvinvointisuunnitelma laadittu siihen liittyvine ohjelmineen.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kansallisen terveys-, hyvinvointi- ja palvelututkimuksen, FinSoten mittarit - Terveyden edistämisen aktiivisuus (TEA-viisari) - kouluterveyskysely <p>Yhdistysten, järjestöjen ja epävirallisten asukastoimikuntien toimintaedellytyksiä tuetaan mm. tarjoamalla kerho- ja kokoontumistiloja, viranomaistukea ja taloudellista tukea niin, että toiminta on mahdollisimman monen saavutettavissa.</p>

<p>Vapaaehtoistyön koordinointi ja rakenne. Yhdistetään viranomaistyötä ja vapaaehtoistyötä. Kannustetaan asukkaita aktiivisuuteen kulttuurin tuottamisessa ja kuluttamisessa.</p> <p>Liikunnan edellytyksistä huolehtiminen näkyy laajasti eri toimialojen toiminnassa.</p> <p>Liikuntapaikkojen käyttäjämäärä kasvaa.</p> <p>Asukkaiden terveydentila paranee.</p> <p>Asukkaat saavat tietoa sosiaali- ja terveystalvuluista yhdestä osoitteesta.</p> <p>Varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa, perusopetuksessa ja 2. asteen koulutuksessa lapset ja nuoret voivat hyvin.</p>	<p>Nostetaan kulttuurin arvostus samalle tasolle liikunnan kanssa.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - toteutetut toimenpiteet <p>Vapaaehtoistyön koordinaattori, jonka työparina toimii vapaaehtoistyöntekijä (vaihtuva) Koordinoinnin vaatimat resurssit Kumppanuus vapaaehtoistoimijoiden kanssa</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - toteutunut toiminta - vertaisliikkuja, kahvittelukaveri - koulumummit ja -vaarit - kulttuurikaverit <p>Monipuoliset liikuntamahdollisuudet eri puolilla kaupunkia.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - toimipaikat ja toimintamuodot (Suositukset kunnille liikunnan edistämiseksi -muistilista) <p>Kannustinkortti pienituloisille väestöryhmille ja 65+-kortti ja Hulvelan ja Kerttulakodin kuntosaliranneke ikääntyville asukkaille.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - myönnettyjen rannekkeiden ja korttien lukumäärä - käytön aktiivisuuden seuranta <p>Hyvinvointikertomuksessa tarkastellaan vuosittain väestön terveyden ja hyvinvoinnin tilaa.</p> <p>Kuntalaisia ohjataan ja tuetaan terveellisempiin elämäntapoihin ja itsensä hoitamiseen tavoitteena sairauksien ennaltaehkäisy. Matalan kynnyksen palveluohjaus aloitetaan keskeisellä paikalla kaupunkia.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Palveluohjauksen asiointimäärät - Asiakastytytyväisyyskyselyt. - FinSote-tutkimus - Kouluterveyskysely - TEA-viisari <p>Tarjotaan varhainen tuki koko varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sekä 2-asteen koulutuksen ajan. Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto tukee nuorta terveystarkastusten ja ohjauksen kautta. Tuetaan peruskoululaisia tunnistamaan omat kiinnostuksen kohteensa ja vahvuutensa</p>
---	---

<p>Nuorten päihteidenkäyttöön puututaan.</p> <p>Työkäisten ja vanhempien ikäluokkien päihteiden käytön haitat vähenevät.</p> <p>Kaikkien raisiolaisten on turvallista elää ja asua Raisiossa.</p>	<p>lisäämällä oppilaan ohjauksen resursseja. Maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten jatko-opintokelpoisuus turvataan riittävän pitkällä valmistavan opetuksen kestolla oppivelvollisuusiän täyttymisen estämättä. Lasten ja nuorten palveluissa tehdään monialaista yhteistyötä.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kouluterveyskysely - Peruskoulun jälkeisen jatkopaikan saaneet / ilman jatkopaikkaa jääneet / koulutuksen keskeyttäneet - Monialainen yhteistyö toteutuu. <p>Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto ohjaa ja tukee terveystarkastusten yhteydessä nuoria päihteettömyyteen. Koulujen opintosisällöt ohjaavat päihteettömyyteen. Päihteidenkäyttötilanteissa toteutetaan varhaisen puuttumisen mallia (Valomerkki).</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma on laadittu moniammatillisesti ja hyväksytty valtuustossa - Kouluterveyskysely <p>Päihteiden käytön puheeksi otto ja mini-interventio toteutetaan kaikissa peruspalveluissa matalan kynnyksen periaatteella. Hoitoon ohjaus toteutetaan varhaisessa vaiheessa huolen herätessä. Varhaisen vaiheen ryhmä ja muita tukipalveluita tarjotaan aktiivisesti.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - FinSote-tutkimus - TEA-viisari - päihdebarometri. <p>Ehkäistään lähisuhdeväkivaltaa, kehitetään väkivallan puheeksi ottoa ja luodaan toimintaohjeet kaikkien hallintokuntien työntekijöille.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Perheväkivaltaa, lapsen pahoinpitelyä ja/tai seksuaalista hyväksikäyttöepäilyä koskevien lastensuojeluilmoitusten määrä - Kaikenikäisten kaltoinkohtelua, heitteillejättöä ja hyväksikäyttöä koskevat ilmoitukset
---	--

Palvelut kohdennetaan asiakastarpeiden mukaisesti ja palvelutarpeen muutoksia ennakoidaan. Paikallisella palveluosaamisella haetaan vaikuttavuutta ja kustannustenhallintaa.

TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
<p>Tunnistetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa lasten ja perheiden avun ja tuen tarve kaikissa kaupungin peruspalveluissa sekä vastataan niihin.</p> <p>Terveyttä ja hyvinvointia ylläpitävillä palveluilla turvataan mahdollisimman toimintakykyistä ikääntymistä. Ikäihmisten kotona asumista tuetaan mahdollisimman pitkään.</p> <p>Oikea-aikaisilla toimintakykyä ylläpitävillä palveluilla hillitään säännöllisten hoivapalveluiden tarvetta.</p> <p>(Ennakoivalla ikäihmisten hoidolla vähennetään ympärivuorokautisen hoidon tarvetta.)</p> <p>Oikea-aikaisilla perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon palveluilla vähennetään erikoissairaanhoidon käyttöä.</p>	<p>Tarjotaan kaupungin peruspalveluiden työntekijöille valtakunnallinen toimintamalli lasten ja perheiden hyvinvoinnin edistämiseksi, esim. Lapset puheeksi -menetelmä</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Neuvolapalveluiden peittävyys - Erityispalveluiden tarve <p>Osallistutaan Ikäinstituutin Voimaa vanhuuteen</p> <ul style="list-style-type: none"> - iäkkäiden terveystoimintasuunnitelmaan yhteistyössä liikuntapalvelujen kanssa. <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - FinSoten 75+ elintapamittarit ja ikäihmisten laatuohjelman seurantamittarit (STM) <p>Laaditaan ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma, joka hyväksytetään valtuustossa.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kotona asuvien osuus 75+, 80+, 85+ -vuotiaat vastaavan ikäisestä väestöstä - Omaishoidon tuen asiakkaina olevien osuus 75+, 80+, 85+ -vuotiaasta väestöstä - Säännöllisessä kotihoidossa olevien osuus 75+, 80+, 85+ -ikäisestä väestöstä - Tehostetussa palveluasumisessa asuvien osuus 75+, 80+, 85+ -ikäisestä väestöstä <p>(Tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaislaitoshoidossa olevien yli 75-v. peittävyys.)</p> <p>Erikoissairaanhoidon polikliinisten käyntien ja hoitovuorokausien määrää hillitään.</p>

Kehittyvä Raisio

Digitaalisuus, ympäristöystävällisyys ja joustavat liikenneratkaisut ovat kehittyvän Raision tunnusmerkkejä. Kaupunki valmistautuu E18-tiehankkeen toteuttamisvaiheeseen. Joukkoliikennettä kehitetään osana Turun seudun joukkoliikenteen runkoverkoston kehittymistä huomioiden asukasluvun kasvu sekä asuinalueiden ja työpaikkojen sijoittuminen. Lähiympäristön viihtyisyyttä lisätään. Raisio kehittää digitaalisia palveluja kaikilla toimialoilla.

TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
<p>Ikäihmisten kotona asumisessa ja säännöllisissä palveluissa hyödynnetään teknologiaa.</p> <p>Parannetaan kuntalaisten digiosaamista.</p>	<p>Turvallisuusteknologian hyödyntäminen ikäihmisten kotona Koneellisen lääkejakelelu käyttöön</p> <p>Mittarit: - Koneellinen lääkejakelelu otettu käyttöön</p> <p>Perustetaan monialainen työryhmä, johon kutsutaan kuntalaisten edustajia eri ikäryhmistä suunnittelemaan digikoulutuksia eri kuntalaisryhmille.</p> <p>Mittarit: - Ryhmiin ohjattujen henkilöiden määrä</p>

Tasapainoinen talous ja hyvinvoiva henkilöstö

Raision kaupungilla on maine hyvänä työnantajana ja kaupunki edistää henkilöstön työhyvinvointia.

TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
<p>Työilmapiirin parantaminen avoimemmaksi ja luottamuksellisemmaksi. Työntekijöille enemmän valtaa ja vastuuta, miten työ organisoidaan ja tehdään.</p> <p>Sairauspoissaoloja vähennetään.</p>	<p>Henkilöstön työhyvinvoinnin parantaminen tukemalla omaehtoista hyvinvoinnin ylläpitoa</p> <p>Mittarit: Työterveys- ja -hyvinvointikyselyt Kehityskeskustelut Sairauspoissaolot</p> <p>Sairauspoissaolojen määrä</p>

Strategia pitää sisällään seuraavat kaupunkitason ohjelmat:

Kuntalaisten hyvinvointiohjelma (lasten ja nuorten hyvinvointiohjelma, ikäihmisten hyvinvointiohjelma, ehkäisevän päihdetyön ohjelma)

Asunto-ohjelma

Elinkeino-ohjelma

Henkilöstöstrategia

Varhaiskasvatus- ja perusopetussuunnitelma

Kotouttamisohjelma

Ulkoiset määrärahat

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2017	-95 725 299 €	26 626 111 €	-69 099 188 €
TP2018	-101 639 644 €	28 567 502 €	-73 072 142 €
TP2019	-103 194 380 €	27 506 673 €	-75 687 708 €
TAM2020	-102 632 753 €	26 275 104 €	-76 357 649 €
TA2021	-105 522 151 €	26 752 520 €	-78 769 631 €

Henkilöstö			
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)	Vakanssit	Henkilötyövuodet (htv)
TP2017	-29 345 965 €	591	606,0
TP2018	-31 447 012 €	626	645,7
TP2019	-31 858 727 €	608	641,5
TAM2020	-33 097 359 €	611,5	607,0
TA2021	-34 089 466 €	621,5	614,0

Palvelujen ostot ulkoa (€)			
Vuosi	Palvelujen ostot yht.	Ostot kuntayhtymiltä	Ostot muilta
TP2017	-57 027 451 €	-34 770 824 €	-22 256 627 €
TP2018	-60 496 898 €	-36 975 314 €	-23 521 584 €
TP2019	-61 910 820 €	-38 714 411 €	-23 196 409 €
TAM2020	-61 353 421 €	-38 821 786 €	-22 531 635 €
TA2021	-62 863 506 €	-39 354 771 €	-23 508 735 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2017	-2 621 037 €
TP2018	-3 112 050 €
TP2019	-2 855 012 €
TAM2020	-2 783 518 €
TA2021	-2 869 471 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2017	-1 943 490 €
TP2018	-2 136 138 €
TP2019	-2 119 293 €
TAM2020	-2 238 477 €
TA2021	-2 076 112 €

Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulakia uudistetaan parhaillaan. Hallitus antoi asiasta esityksen eduskunnalle 17.9.2020. Asiakasmaksulain muutoksessa maksukattoon laskettaisiin aiempaa enemmän palveluita. Tällä olisi vaikutusta tuottokertymään erityisesti suun terveydenhuollossa ja ikäihmisten tehostetussa palveluasumisessa.

Erikoissairaanhoidossa ensi vuonna mahdollisesti toteutuva vuonna 2020 syntyneen alijäämän kattaminen tai hoitovelan korjaus luovat suuren riskin talousarvion toteuttamiselle erikoissairaanhoidon osalta.

8.2.2. Sosiaali- ja terveyslautakunta: Budjettiyhteenveto, ulkoiset

Selite	TP2018	TP2019	TA2020	TAM2020	TA2021 LTK	TA2021 KJ
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-19 042 103	-18 800 557	-18 476 791	-18 476 791	-18 572 025	-18 572 025
Maksutuotot	-5 395 937	-5 359 648	-5 120 104	-5 120 104	-5 246 669	-5 246 669
Tuet ja avustukset	-2 232 640	-1 493 777	-846 979	-803 983	-899 600	-899 600
Vuokratuotot	-1 875 068	-1 850 953	-1 858 926	-1 858 926	-1 718 926	-1 718 926
Muut toimintatuotot	-21 755	-1 741	-15 300	-15 300	-315 300	-315 300
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-28 567 503	-27 506 676	-26 318 100	-26 275 104	-26 752 520	-26 752 520
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	24 805 545	25 239 652	26 411 336	26 435 481	27 243 963	27 243 963
Eläkekulut	5 713 430	5 714 221	5 640 707	5 644 734	5 832 610	5 832 610
Muut henkilösivukulut	928 039	904 870	1 017 144	1 017 144	1 012 893	1 012 893
Henkilöstökulut yhteensä	31 447 014	31 858 743	33 069 187	33 097 359	34 089 466	34 089 466
Palvelujen ostot	60 496 918	61 910 830	61 353 421	61 353 421	62 863 506	62 863 506
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 112 056	2 855 023	2 783 518	2 783 518	2 869 471	2 869 471
Avustukset	4 351 651	4 171 232	4 331 900	4 331 900	4 072 900	4 072 900
Vuokrat	2 136 140	2 119 294	2 238 477	2 238 477	2 076 112	2 076 112
Muut toimintakulut	95 906	279 300	-759 404	-1 171 922	-449 304	-449 304
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	101 639 685	103 194 422	103 017 099	102 632 753	105 522 151	105 522 151
TOIMINTAKATE	73 072 182	75 687 746	76 698 999	76 357 649	78 769 631	78 769 631

8.2.3. Sosiaali- ja terveyslautakunta: Budjettiyhteenveto, ulkoiset ja sisäiset

Selite	TP2018	TP2019	TA2020	TAM2020	TA2021 LTK	TA2021 KJ
KÄYTTÖTALOUS						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-19 819 173	-19 282 762	-18 476 791	-18 476 791	-18 572 025	-18 572 025
Maksutuotot	-5 492 742	-5 438 240	-5 227 204	-5 227 204	-5 366 669	-5 366 669
Tuet ja avustukset	-2 232 640	-1 493 777	-846 979	-803 983	-899 600	-899 600
Vuokratuotot	-1 875 068	-1 850 953	-1 858 926	-1 858 926	-1 718 926	-1 718 926
Muut toimintatuotot	-21 755	-1 741	-15 300	-15 300	-315 300	-315 300
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-29 441 378	-28 067 473	-26 425 200	-26 382 204	-26 872 520	-26 872 520
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	24 805 545	25 239 652	26 411 336	26 435 481	27 243 963	27 243 963
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	5 713 430	5 714 221	5 640 707	5 644 734	5 832 610	5 832 610
Muut henkilösivukulut	928 039	904 870	1 017 144	1 017 144	1 012 893	1 012 893
Henkilöstökulut yhteensä	31 447 014	31 858 743	33 069 187	33 097 359	34 089 466	34 089 466
Palvelujen ostot	63 240 287	64 691 693	64 221 576	64 221 576	65 864 437	65 864 437
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3 115 298	2 857 898	2 785 018	2 785 018	2 870 971	2 870 971
Avustukset	4 351 651	4 171 232	4 331 900	4 331 900	4 072 900	4 072 900
Vuokrat	5 070 012	5 183 877	5 430 750	5 430 750	5 246 957	5 246 957
Muut toimintakulut	95 906	279 300	-759 404	-1 171 922	-449 304	-449 304
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	107 320 168	109 042 743	109 079 027	108 694 681	111 695 427	111 695 427
TOIMINTAKATE	77 878 790	80 975 270	82 653 827	82 312 477	84 822 907	84 822 907
VUOSIKATE	77 878 790	80 975 270	82 653 827	82 312 477	84 822 907	84 822 907
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	249 475	258 323	145 616	145 616	162 568	162 568
Arvonalentumiset						
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)						
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	78 128 265	81 233 593	82 799 443	82 458 093	84 985 475	84 985 475

Vakanssiesitykset

Vakituiset

Vakanssiesitys

Keskus/Lautakunta	Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta
Työyksikkö	Hoito- ja hoivapalvelut / Akuuttiosasto, kustannuspaikka 266020
Tehtävänimike	Sairaanhoitaja
Tehtävä on	☐ määräaikainen ajalle
	☒ vakituinen
Palkkakustannukset (ilman sivukuluja)	46.000 euroa
Htv vaikutus	1 htv
Perustelut ja tehtävät	<p>Terveyskeskussairaalan akuuttiosasto toimii Raisiossa saattohoitoyksikkönä. Akuuttiosaston henkilöstömitoitus on tällä hetkellä 0,63 hoitajaa potilasta kohden. Hyvän saattohoidon yhtenä edellytyksenä on psykososiaalisen hyvän olon tukeminen, joka alkaa hyvästä hoitosuhteesta. Saattohoitotilanteessa se vaatii henkilökunnalta läsnäoloa, kiireettömyyttä niin saattohoidettavalle kuin hänen omaisilleen. Yksi uusi sairaanhoitajan vakanssi on yksi askel lähemmäs akuuttiosastolla tarvittavaa hoitajamitoitusta.</p>

Vakanssiesitys

Keskus/Lautakunta	Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta
Työyksikkö	Tehostettu palveluasuminen / Jokitupa, kustannuspaikka 264035
Tehtävänimike	Lähihoitaja
Tehtävä on	☐ määräaikainen ajalle
	☒ vakituinen
Palkkakustannukset (ilman sivukuluja)	35.000 euroa
Htv vaikutus	1 htv
Perustelut ja tehtävät	<p>Tehostetun palveluasumisen henkilöstömitoitus on lakisääteinen niin, että 1.1.2021 alkaen iäkkäiden henkilöiden tehostetussa palveluasumisessa tulee olla 0,55 hoitajaa asukasta kohden. Raision ja Ruskon yhteistoiminta-alueella tämä tarkoittaisi nykyisellä asiakasmäärällä 6 uutta vakanssia. Hoitajamitoitusvaade on suunniteltu vuoden 2021 osalta korjata niin, että omasta tuotannosta vähennetään 4 asukaspaikkaa ja lisätään 3 uutta lähihoitajan vakanssia niin että Ruskon Maunun yksikköön esitetään kaksi ja Jokituvan yksikköön esitetään yksi. Maunun yksikkö on tiloiltaan sellainen, jossa asukkaiden vähentäminen ei ole taloudellisesti järkevää.</p>

Vakanssiesitys

Keskus/Lautakunta	Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta
Työyksikkö	Tehostettu palveluasuminen / Maunu, kustannuspaikka 264036
Tehtävänimike	Lähihoitaja (2 kpl)
Tehtävä on	☐ määräaikainen ajalle
	☒ vakituinen
Palkkakustannukset (ilman sivukuluja)	70.000 euroa
Htv vaikutus	2 htv
Perustelut ja tehtävät	Tehostetun palveluasumisen henkilöstömitoitus on lakisääteinen niin, että 1.1.2021 alkaen iäkkäiden henkilöiden tehostetussa palveluasumisessa tulee olla 0,55 hoitajaa asukasta kohden. Rasion ja Ruskon yhteistoiminta-alueella tämä tarkoittaisi nykyisellä asiakasmäärällä 6 uutta vakanssia. Hoitajamitoitusvaade on suunniteltu vuoden 2021 osalta korjata niin, että omasta tuotannosta vähennetään 4 asukaspaikkaa ja lisätään 3 uutta lähihoitajan vakanssia niin että Ruskon Maunun yksikköön esitetään kaksi ja Jokituvan yksikköön esitetään yksi. Maunun yksikkö on tiloiltaan sellainen, jossa asukkaiden vähentäminen ei ole taloudellisesti järkevää.

Määräaikaiset vakanssit

Vakanssiesitys

Keskus/Lautakunta	Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta
Työyksikkö	Vastaanottopalvelut / Raision terveysasema, kustannuspaikka 222010
Tehtävänimike	Tilapäinen terveyskeskuslääkäri (kuusi kuukautta)
Tehtävä on	☒ määräaikainen ajalle osan vuotta
	☐ vakituinen
Palkkakustannukset (ilman sivukuluja)	43.000 euroa, tuottojen lisäys 43.000 euroa, nettovaikutus 0
Htv vaikutus	0,5 htv
Perustelut ja tehtävät	Raision terveysasemalle esitetään 4 sairaanhoitajaa ja 1 terveyskeskuslääkäri 6 kuukauden ajaksi koronaepidemian hoitoon. Vuonna 2020 Raision terveysaseman toiminta muuttui merkittävästi koronapandemian takia. Terveysasemalle erotettiin hengitystieinfektiovastaanotto väliseinällä ja resursseja jouduttiin kohdistamaan koronapotilaiden testaukseen, jäljitykseen, seurantaan ja hoitoon. Tämä lisäsi kustannuksia ja vähensi tuloja. Vuonna 2021 tämä poikkeuksellinen toiminta jatkuu. Syksyllä 2020 STM:n laajentuneeseen testaus- ja jäljitysstrategian toteutukseen jouduttiin palkkaamaan 4 sairaanhoitajaa hengitystieinfektiovastaanotolle. Näiden palkkausta joudutaan jatkamaan vuonna 2021 arviolta 6 kuukautta. Myös lääkärijonot ovat pidentyneet, kun 2 lääkäriä on irrotettu normaalista vastaanotto toiminnasta hengitystieinfektio poliklinikalle. Yhden terveyskeskuslääkärin työpanosta lasketaan tarvittavan 6 kuukauden ajan ruuhkan purkamiseen. Valtio on luvannut korvata kunnille koronapandemiasta johtuvat ylimääräiset kulut.

Vakanssiesitys

Keskus/Lautakunta	Sosiaali- ja terveystieteiden lautakunta
Työyksikkö	Vastaanottopalvelut / Raision terveysasema, kustannuspaikka 222010
Tehtävänimike	Neljä tilapäistä sairaanhoitajaa (kuusi kuukautta)
Tehtävä on	☒ määräaikainen ajalle osan vuotta
	☐ vakituinen
Palkkakustannukset (ilman sivukuluja)	72.000 euroa, tuottojen lisäys 72.000 euroa, nettovaikutus 0
Htv vaikutus	2 htv
Perustelut ja tehtävät	Raision terveysasemalle esitetään 4 sairaanhoitajaa ja 1 terveyskeskuslääkäri 6 kuukauden ajaksi koronaepidemian hoitoon. Vuonna 2020 Raision terveysaseman toiminta muuttui merkittävästi koronapandemian takia. Terveysasemalle erotettiin hengitystieinfektiovastaanotto väliseinällä ja resursseja jouduttiin kohdistamaan koronapotilaiden testaukseen, jäljitykseen, seurantaan ja hoitoon. Tämä lisäsi kustannuksia ja vähensi tuloja. Vuonna 2021 tämä poikkeuksellinen toiminta jatkuu. Syksyllä 2020 STM:n laajentuneeseen testaus- ja jäljitysstrategian toteutukseen jouduttiin palkkaamaan 4 sairaanhoitajaa hengitystieinfektiovastaanotolle. Näiden palkkausta joudutaan jatkamaan vuonna 2021 arviolta 6 kuukautta. Myös lääkärijonot ovat pidentyneet, kun 2 lääkäriä on irrotettu normaalista vastaanotto toiminnasta hengitystieinfektio poliklinikalle. Yhden terveyskeskuslääkärin työpanosta lasketaan tarvittavan 6 kuukauden ajan ruuhkan purkamiseen. Valtio on luvannut korvata kunnille koronapandemiasta johtuvat ylimääräiset kulut.

Vakanssiesitys

Keskus/Lautakunta	Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta
Työyksikkö	Kuntoutuspalvelut, kustannuspaikka 225210
Tehtävänimike	Apuvälinehuoltaja (oppisopimus)
Tehtävä on	☒ määräaikainen ajalle 1.1.2021 - 31.12.2021
	☐ vakituinen
Palkkakustannukset (ilman sivukuluja)	20.735 euroa, tuottojen lisäys 6.221 euroa, nettovaikutus 14.514 euroa
Htv vaikutus	0,5 htv
Perustelut ja tehtävät	Määräaikainen vakanssi oppisopimuskoulutuksen ajaksi. Vakituinen apuvälinehuoltaja jää eläkkeelle 1.7.2021. Lakisääteistä apuväline-toimintaa ei ole mahdollista toteuttaa ilman omaa huoltajaa. Toiminta on merkittävästi kasvanut viime vuosina, koska väestö ikääntyy. Apuvälinehuollon tehtäviin kuuluvat kaikkien raisiolaisten hallussa olevien apuvälineiden asennukset koteihin, korjaukset ja huollot. Apuvälineet ja varaosat tulevat Alueellisesta apuvälinekeskuksesta, mutta kaikki mahdolliset huollon toiminnot toteutetaan terveyskeskuksessa. Apuvälinehuoltaja palvelee Kuntoutuspalveluiden lainaamon lisäksi kaikkia hoidon ja hoivan yksiköitä. Tehtävään ei ole valmista koulutuskokonaisuutta vaan se toteutetaan oppisopimuksella eri alojen opintokokonaisuuksia yhdistelemällä. Oppisopimuskoulutusta haetaan Rasekon kanssa toteutettavaksi ja siihen on mahdollista saada palkkatukea.

Määräaikaisten vakanssien vakinaistamiset

Vakanssiesitys

Keskus/Lautakunta	Sosiaali- ja terveyskeskus
Työyksikkö	Perhepalvelut / sosiaalityö, kustannuspaikka 242010
Tehtävänimike	Sosiaalityöntekijä
Tehtävä on	☐ määräaikainen ajalle
	☒ vakituinen
Palkkakustannukset (ilman sivukuluja)	44.000 euroa
Htv vaikutus	1 htv
Perustelut ja tehtävät	<p>Kyseessä on force majeure-päätöksellä 1.1.2020 lähtien voimassaolleen sosiaalityöntekijän vakanssin vakinaistaminen lastensuojeluyksikössä.</p> <p>Lastensuojelussa asiakkaita on noin 50 yhtä sosiaalityöntekijää kohden. Tämä määrä asiakkaita aiheuttaa sen, että asiakkaiden kanssa työskennellään joissakin tapauksissa pintapuolisesti ja enemmänkin koordinoidaan hankittavia ostopalveluja perheelle. Systemisen työotteen edellyttämä ajankäyttö ja tiivis läsnäolo perheessä ei onnistu, vaikka halua tällaiseen työotteeseen olisikin ja sen on todettu olevan vaikuttavaa perheessä tapahtuvien myönteisten muutosten edesauttajana.</p> <p>Tämä vakinaistamisesitys on osa henkilöstön lisäämissuunnitelmaa, mikä perustuu nykyiseen hallitusohjelmaan. Sen mukaan lastensuojelun vähimmäishenkilöstömitoituksesta säädetään lailla. Vuonna 2022 yhdellä lastensuojelun ammattilaisella voi lain mukaisesti olla enintään 35 lasta asiakkaanaan ja vuonna 2024 enintään 30 lasta. Koska tällä hetkellä sosiaalityöntekijöillä on keskimäärin tuo 50 asiakasta, sosiaalityöntekijöiden määrää on tarkoituksenmukaista lisätä vähitellen. Tuleva laki edellyttää noin 3-4 sosiaalityöntekijän lisäresurssia vuodelle 2022.</p>

Vakanssiesitys

Keskus/Lautakunta	Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta
Työyksikkö	Työllisyystalvelut, kustannuspaikka 271010
Tehtävänimike	Koordinaattori
Tehtävä on	☐ määräaikainen ajalle
	☒ vakituinen
Palkkakustannukset (ilman sivukuluja)	35.000 euroa
Htv vaikutus	Ei nosta nykyistä htv:ta
Perustelut ja tehtävät	<p>Kyseessä on määräaikaisuuden vakinaistaminen (vak.nro 245057):</p> <p>Tällä vakanssilla mahdollistetaan sekä valoalmenneustallin että etäkuntouttavan työtoiminnan jatkuminen Raision kaupungilla. Molemmat ovat olleet tuloksekkaita hankepohjaisia toimintamuotoja, valoalmenneustallin jo vuodesta 2015 alkaen. Uutta hankerahoitusta näihin ei ole enää saatavilla. Valoalmenneustallin jatkamisesta on tehty myös valtuustotaloite vuonna 2020.</p> <p>Molemmat toimintamallit tuovat merkittäviä säästöjä Raision kaupungin vuosittaisiin työmarkkinatukimenoihin. Samalla ne tukevat suoraan asiakkaiden valmiuksia siirtyä työelämään esimerkiksi suoritettun tutkinnon avulla.</p> <p>Raision kaupungilla on kuntouttavan työtoiminnan asiakkaita myös eri hallintokunnissa, koordinaattorin työpanoksen avulla heidän määräänsä voidaan lisätä ja asiakasprosessia näin tehostaa.</p> <p>Digitaalisten välineiden käytössä, kuntouttavan työtoiminnan osana, Raision kaupunki on ollut Varsinais-Suomen kärkipaikalla. Tällä vakanssilla tätä positiivista kehitystä voidaan pitää yllä ja edelleen kehittää.</p> <p>Nettovaikutus on erittäin pieni, koska työmarkkinatukimenoja saadaan vakanssin avulla pienennettyä merkittävästi.</p>

Vakanssiesitys

Keskus/Lautakunta	Sosiaali- ja terveystalvelujen lautakunta
Työyksikkö	Työllisyystalvelut, kustannuspaikka 271010
Tehtävänimike	Urasuunnittelija
Tehtävä on	☐ määräaikainen ajalle
	☒ vakituinen
Palkkakustannukset (ilman sivukuluja)	35.000 euroa
Htv vaikutus	Ei nosta nykyistä htv:ta
Perustelut ja tehtävät	<p>Kyseessä on määräaikaisuuden vakinaistaminen (vak. nro 245047):</p> <p>Työllisyystalveluissa on kaksi urasuunnittelijaa, toisen kohderyhmänä on aikuiset ja toisen nuoret työnhakijat. Yhteensä heillä on noin 400 asiakasta, yhdellä viranhaltijalla lakisääteisten tehtävien hoito on mahdotonta.</p> <p>Vakinaistamisella turvataan TE-hallinnon kanssa tehtävien aktivointisuunnitelmien tekeminen Raisiossa lähipalveluna, tähän työhön tarvitaan vastinpari kunnalta. Sekä aktivointisuunnitelmat että TYP-yhteistyö kuuluvat kunnan lakisääteisiin tehtäviin. Haastavassa työllisyystilanteessa on perusteltua turvata työllisyyttä edistävien palveluiden toimintakyky.</p> <p>Nettovaikutus on erittäin pieni, koska työmarkkinatukimenoja saadaan vakanssin avulla pienennettyä merkittävästi.</p>

8.3. Sivistyslautakunta

8.3.1. Strategiset ja sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Raisio	
Raisio on houkutteleva ja elinvoimainen kaupunki. Erinomainen sijainti, avoimet työpaikat, monipuolinen ja kohtuuhintainen asuntotarjonta, hyvät palvelut, harrastusmahdollisuudet sekä viihtyisä asuinympäristö ovat vetovoimaisen Raision tunnusmerkkejä.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
<p>Raisio on monipuolinen sivistyskaupunki. Tavoitteena monipuoliset ja kustannustehokkaat sivistystoimen palvelut.</p> <p>Opetus on monipuolista ja tasa-arvoista kaikilla kouluasteilla.</p>	<p>Toimenpiteet: Toteutetaan sivistyskeskuksen toimenpideohjelmaa vuosien 2020-2022 aikana. Palveluverkon tarkastelua jatketaan.</p> <p>Toimenpiteenä kehitetään opetuksen yhteistä suunnittelua ja henkilöstön koulutusta. Esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen kartoittaminen.</p> <p>Mittarit: Toimenpideohjelman alue- ja ikärakennemalli saadaan valmiiksi. Oppimisen tuen järjestämisen malli saadaan valmiiksi. Henkilöstön koulutuspäivät</p>
Hyvinvoiva Raisio	
Raisio kannustaa ja motivoi kaupunkilaisia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Raisiossa monipuolisista liikunnan, kulttuurin ja muun vapaa-ajantoiminnan edellytyksistä huolehditaan kaikki ikäryhmät huomioiden. Raisio on yhteisöllinen kaupunki. Erilaiset elämäntilanteet huomioidaan kaupungin tarjoamissa mahdollisuuksissa.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
<p>Vahvistetaan raisiolaisten lasten ja nuorten hyvinvointia.</p>	<p>Toimenpiteet: Jatketaan lasten ja nuorten kouluhyvinvointia koskevaa toimenpideohjelmaa ja osallistutaan kansainvälisiin ja kansallisiin hyvinvointia tukeviin hankkeisiin.</p> <p>Kehitetään oppilas- ja opiskeluhuollon ohjausryhmän toimintamallia ja mahdollisuuksia menestyksekkäästi ohjata Raisiossa tapahtuvaa moniammatillista yhteistyötä.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oppilashuollon käsikirja valmistuu - Kouluterveyskysely - Peruskoulun jälkeisen jatkopaikan saaneet/ilman jatkopaikkaa jääneet/ koulutuksen keskeyttäneet - Oppilashuollon henkilöstön määrä mitoitusten mukaisesti

<p>Lisää liikettä! Tavoite: Lapsi ja koululainen on aktiivinen kulkija.</p> <p>Peruskoulun jälkeen jokaisella on opintotyöpaikka tai muu jatkosuunnitelma. Tuetaan nuorten pysymistä jatko-opinnoissa. Tavoite: Jokainen raisiolainen nuori löytää jatko-opiskelupaikan tai vaihtoehtoisesti työpaikan.</p> <p>Nuorten päihteidenkäyttöä ennaltaehkäistään.</p> <p>Varhaiskasvatus- ja perusopetussuunnitelmissa määritetään toimialan kehittämistavoitteet.</p>	<p>Toimenpiteet: Kehitetään lasten aktiivista liikkumista varhaiskasvatuksessa.</p> <p>Mittarit: MOVE-testin tulokset perusopetuksessa Liikkuva varhaiskasvatus –ohjelma varhaiskasvatuksen yksikköjen käytössä</p> <p>Toimenpiteet: Seurataan vuosittain nuorten siirtymistä perusopetuksesta toiselle-asteelle tai työelämään. Varaudutaan maksuttoman toisen asteen aloittamiseen ja oppivelvollisuuden pidentämiseen.</p> <p>Toimenpiteet: Seurataan aktiivisesti (kouluterveyskysely, THL) raisiolaisten nuorten päihteidenkäyttöä ja panostetaan ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin. Laaditaan ennaltaehkäisevän päihdetyön ohjelma (toteutuu K/E).</p> <p>Toimenpiteet: Sivistyskeskuksen palveluverkkoselvitys on hyväksytty 2019. Toimenpideohjelman avulla lähdetään toteuttamaan selvityksessä asetetut tavoitteet.</p>
Kehittyvä Raisio	
Digitaalisuus, ympäristöystävällisyys ja joustavat liikenneratkaisut ovat kehittyvän Raision tunnusmerkkejä. Kaupunki valmistautuu E18-tiehankkeen toteuttamisvaiheeseen. Joukkoliikennettä kehitetään osana Turun seudun joukkoliikenteen runkoverkoston kehittymistä huomioiden asukasluvun kasvu sekä asuinalueiden ja työpaikkojen sijoittuminen. Lähiympäristön viihtyisyyttä lisätään. Raisio kehittää digitaalisia palveluja kaikilla toimialoilla.	
<p>TAVOITTEET</p> <p>Opetuksen toimintaympäristön kehittäminen Tavoite: Oppimisympäristöjen sekä opetuksen kehittäminen</p> <p>Digitaalinen Raisio</p>	<p>TOIMENPITEET JA MITTARIT</p> <p>Toimenpiteet: Opetuksen kokeileva toimintakulttuuri. Uuden opetussuunnitelman käyttöönotto lukiokoulutuksessa.</p> <p>Mittari: Oppimistulosten arviointi</p> <p>Toimenpiteet: Yhdessä Uudenkaupungin ja Laitilan kanssa alueellinen digitutor yhteistyöhanke jatkuu.</p> <p>Vahvistetaan raisiolaisten valmiuksia digitaaliseen yhteiskuntaan.</p>

Tiedonpuiston alueen kehittäminen	<p>Mittari: Sähköisten palveluiden käyttö kasvatuksessa ja opetuksessa</p> <p>Toimenpiteet: Sivistyskeskuksen yhteisiä palveluita kehitetään alueella.</p>
Tasapainoinen talous ja hyvinvoiva henkilöstö	
Raision kaupungilla on maine hyvänä työnantajana ja kaupunki edistää henkilöstön työhyvinvointia.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Hyvinvoiva henkilöstö	<p>Toimenpiteet: Laaditaan henkilöstön kehittämissuunnitelma. Työhyvinvointiryhmän työn jalkauttaminen.</p> <p>Mittari: Työyhteisöjen pelisäännöt laadittu. Työhyvinvoinnin vuosikello laadittu.</p>

Ulkoiset määrärahat

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2017	-29 408 436 €	2 944 215 €	-26 464 220 €
TP2018	-30 360 013 €	2 819 581 €	-27 540 432 €
TP2019	-32 139 754 €	3 081 517 €	-29 058 237 €
TAM2020	-33 694 327 €	3 626 251 €	-30 068 076 €
TA2021	-34 458 466 €	3 058 576 €	-31 399 890 €

Henkilöstö			
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)	Vakanssit	Henkilötyövuodet (htv)
TP2017	-23 369 095 €	481	508,8
TP2018	-24 221 560 €	556	528,5
TP2019	-25 571 295 €	570	538,7
TAM2020	-25 729 797 €	570	528,3
TA2021	-27 232 634 €	575	537,0

Palvelujen ostot ulkoa (€)	
Vuosi	
TP2017	-2 854 777 €
TP2018	-2 796 384 €
TP2019	-2 928 994 €
TAM2020	-4 130 125 €
TA2021	-4 711 509 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2017	-694 880 €
TP2018	-831 133 €
TP2019	-771 888 €
TAM2020	-955 651 €
TA2021	-1 092 968 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2017	-68 357 €
TP2018	-61 638 €
TP2019	-66 706 €
TAM2020	-119 515 €
TA2021	-117 415 €

Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot

Henkilöstömenoihin kirjattu hankemenoja vuodelle 2021 (465 809 €), aiemmin kirjattu palvelun ostojen alle, tuo johtuu mm. isoista korona avustusten saamisista.

Palvelusetelin kirjaus muuttunut, aiemmin kirjattu avustuksiin (1 310 000 €), uusi kirjaus palveluiden ostojen alle (1 510 000 €).

Aineissa ja tarvikkeissa näkyy varautuminen maksuttomaan 2. asteen (lukio) aloittaminen 1.8.2021.

Vakanssiesitykset

Vakituiset

VAKANSIESITYKSET 2021 (VAKITUISET)											
Palvelu	Toimintayksikkö	Vakanssi	Määrä (uudet vakanssit)	Vakanssin luonne	Käsittely talousarvioesityksessä						Nettokulut
					Henkilöstökulut		Vähennys muista kuluista		Tuottojen lisäys		
					Kustannus- paikka	€	Kustannus- paikka	€	Kustannus- paikka	€	
Psykologi	Oppilashuolto	vastaava koulupsykologi	1	pysyvä	315110	48 000					48 000
											-
Yhteensä			1			48 000		-		-	48 000
Opetus- ja kehitys	Sivistyslautakunta	opetuksen kehittämisspäällikkö	1	pysyvä 1.8. alkaen	331050	28 500					28 500
											-
Yhteensä			1			28 500		-		-	28 500
Varhaiskasvatus	Varhaiskasvatus	lastenhoitaja	3	pysyvä		78 000					78 000
											-
Yhteensä			3			78 000		-		-	78 000
YHTEENSÄ			5			154 500		-		-	154 500

Vakanssiesitys

Keskus/Lautakunta	
Työyksikkö	Oppilashuolto
Tehtävänimike	Vastaava koulupsykologi
Tehtävä on	☐ määräaikainen ajalle
	☒ vakituinen
Palkkakustannukset (ilman sivukuluja)	48 000 €
Htv vaikutus	1
Perustelut ja tehtävät	<p>Raision koulupsykologiresurssit ovat nykyisellään selvästi alle suositusten. Esi- ja perusopetuksen sekä lukion oppilasmäärä yhtä psykologia kohden on tällä hetkellä 960 ja ammatillisen oppilaitoksen 1800. Suositusta on 600-800 oppilasta. Nykyisellä mitoituksella työ on pääasiallisesti korjaavaa yksilötyötä, vaikka laki edellyttää ongelmia ennaltaehkäisevän yhteisöllisen työn painottumista.</p> <p>Perusopetuslain mukaisen esiopetuksen oppilashuollon palvelut on jäänyt Raision psykologipalvelujen nykyisessä resurssoinnissa huomioimatta.</p> <p>Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaan opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun opiskelija on tätä pyytänyt ja kiireellisessä tapauksessa samana tai seuraavana työpäivänä. Tähän lakiin vastaaminen on tällä hetkellä haasteellista.</p> <p>Mikäli koulupsykologeja on riittävästi, voidaan lapsille ja nuorille tarjota apua ja mielenterveyspalveluja tehokkaammin. Palvelujen puutteellisuus kuormittaa muun muassa lastensuojelua.</p> <p>Vastaavalle koulupsykologin tehtävät:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koulupsykologin tehtävät - hyvinvointia tukeva kehittämistyö sekä ilmiöiden ja ongelmien tarkastelu ja arvioiminen yksilö-, yhteisö- ja organisaationäkökulmasta. Psykologi kerää ajankohtaista asiantuntijatietoa myös oppilashuollon ohjausryhmän toimintaa varten. - vastaava koulupsykologi hoitaa näitä tehtäviä yhteistyössä vastaavan kuraattorin ja oppilashuollon palveluista vastaavan esimiehen kanssa.

Vakanssiesitys

Keskus/Lautakunta	Sivistyskeskus
Työyksikkö	Sivistyskeskus
Tehtävänimike	Opetuksen kehittämispäällikkö
Tehtävä on	☐ määräaikainen ajalle
	☒ vakituinen
Palkkakustannukset (ilman sivukuluja)	28 500 €
Htv vaikutus	0
Perustelut ja tehtävät	Perusopetuksen koulujen opetussuunnitelman, opetuksen ja muun toiminnan kehittäminen ja tulosten jalkauttaminen Pedagoginen johtaminen yhteistyössä rehtoreiden kanssa Henkilöstön koulutuksen koordinointi Yhteistyö opiskeluhoitoon, varhaiskasvatuksen, muiden hallintokuntien ja sidosryhmien kanssa Alueellinen kehittämistyö ja tulosten jalkauttaminen Hanketyön koordinointi Oppilaiden sijoittelu, yhteistyö nivelaiheessa varhaiskasvatuksen kanssa Perusopetuksen opettaja- ja ohjaajaresurssin jaon valmistelu Yhteisten opetuspalveluiden suunnittelu

Vakanssiesitys

Keskus/Lautakunta	Sivistyskeskus
Työyksikkö	Varhaiskasvatus, Hakinmäen päiväkot
Tehtävänimike	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja
Tehtävä on	☐ määräaikainen ajalle
	☒ vakituinen
Palkkakustannukset (ilman sivukuluja)	26 000€
Htv vaikutus	1
Perustelut ja tehtävät	Varhaiskasvatuksessa on hoito- ja kasvatustehtävissä päivittäinen sijaistarve. Henkilökunnan äkillisiin poissaoloihin on sijaisten saaminen tullut koko ajan haastavammaksi ja vie päiväkodinjohtajien työaika erittäin paljon. Myös riittävän hoito- ja kasvatushenkilöstön turvaaminen on usein hyvin vaikeaa. Äitiys- ja sairauslomansijaisiin on ollut varattuna 170 000€. Tämän määrärahan osittainen kohdistaminen vakituisten sijaistajien palkkaamiseen vähentää lyhytaikaisten sijaisten tarvetta ja antaa enemmän mahdollisuuksia turvata riittävä hoito- ja kasvatushenkilöstö yllättävissä tilanteissa. Hakinmäen päiväkotiin sijoittuva varahoitaja toimii ensisijaisesti Hakinmäen ja Kaanaan päiväkotien varahoitajana.

Vakanssiesitys

Keskus/Lautakunta	Sivistyskeskus
Työyksikkö	Varhaiskasvatus, Pasalanpuiston päiväkoti
Tehtävänimike	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja
Tehtävä on	☐ määräaikainen ajalle
	☒ vakituinen
Palkkakustannukset (ilman sivukuluja)	26 000€
Htv vaikutus	1
Perustelut ja tehtävät	<p>Varhaiskasvatuksessa on hoito- ja kasvatustehtävissä päivittäinen sijaistarve. Henkilökunnan äkillisiin poissaoloihin on sijaisten saaminen tullut koko ajan haastavammaksi ja vie päiväkodinjohtajien työaika erittäin paljon. Myös riittävän hoito- ja kasvatushenkilöstön turvaaminen on usein hyvin vaikeaa. Äitiys- ja sairauslomansijaisiin on ollut varattuna 170 000€. Tämän määrärahan osittainen kohdistaminen vakituisten sijaistajien palkkaamiseen vähentää lyhytaikaisten sijaisten tarvetta ja antaa enemmän mahdollisuuksia turvata riittävä hoito- ja kasvatushenkilöstö yllättävissä tilanteissa. Pasalanpuistoon sijoittuva varahoitaja toimii ensisijaisesti Pasalanpuiston ja Pasalan päiväkotien varahoitajana.</p>

Vakanssiesitys

Keskus/Lautakunta	Sivistyskeskus
Työyksikkö	Varhaiskasvatus, Lapiokujan lastentarha
Tehtävänimike	Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja
Tehtävä on	☐ määräaikainen ajalle
	☒ vakituinen
Palkkakustannukset (ilman sivukuluja)	26 000€
Htv vaikutus	1
Perustelut ja tehtävät	<p>Varhaiskasvatuksessa on hoito- ja kasvatustehtävissä päivittäinen sijaistarve. Henkilökunnan äkillisiin poissaoloihin on sijaisten saaminen tullut koko ajan haastavammaksi ja vie päiväkodinjohtajien työaika erittäin paljon. Myös riittävän hoito- ja kasvatushenkilöstön turvaaminen on usein hyvin vaikeaa. Äitiys- ja sairauslomansijaisiin on ollut varattuna 170 000€. Tämän määrärahan osittainen kohdistaminen vakituisten sijaistajien palkkaamiseen vähentää lyhytaikaisten sijaisten tarvetta ja antaa enemmän mahdollisuuksia turvata riittävä hoito- ja kasvatushenkilöstö yllättävissä tilanteissa. Lapiokujalle sijoittuva varahoitaja toimii ensisijaisesti Lapiokujan, Konsan ja Ihalan esiopetuksen varahoitajana.</p>

Nimikemuutokset

Palvelut:		Varhaiskasvatus				
Kustannuspaikka	Toimintayksikkö	Vakanssi nro	Vanha tehtävänimike	Uusi tehtävänimike	Lisäkulut €	Perustelut
	Varhaiskasvatus		lastenhoitaja	varhaiskasvatuksen opettaja	12600	Kyseessä on nimike muutos lastenhoitajasta varhaiskasvatuksen opettajaksi. Varhaiskasvatuslaki (540/2018) sisältää muutoksen päiväkotien henkilöstörakenteesta ja siirtymäsäännöksen, jonka kuluessa kuntien on muutokset toteutettava. Laki tulee voimaan kokonaisuudessaan 1.1.2030. Muutos koskee varhaiskasvatuksen opettajien ja sosionomien määrää lapsiryhmissä. Päiväkodissa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta 35 §:ssä tarkoitetusta henkilöstöstä vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Muilla tulee olla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus.
			lastenhoitaja	varhaiskasvatuksen opettaja	12600	
			lastenhoitaja	varhaiskasvatuksen opettaja	12600	
						Lain voimaan tulon jälkeen varhaiskasvatuksessa on toteutettu kolmen lastenhoitajan toimen muuttaminen opettajan toimeksi. Nykyisellä henkilöstömäärällä tarve on vuoteen 2030 mennessä 18 nimikkeen muutosta
YHTEENSÄ					37 800	

Nimikemuutos

Keskus/Lautakunta	Sivistyskeskus
Työyksikkö	Varhaiskasvatus
Tehtävänimike	Varhaiskasvatuksen opettaja
Tehtävä on	☐ määräaikainen ajalle ☒ vakituinen
Palkkakustannukset (ilman sivukuluja)	12 600 €
Htv vaikutus	0
Perustelut ja tehtävät	<p>Kyseessä on nimikemuutos lastenhoitajasta varhaiskasvatuksen opettajaksi. Varhaiskasvatuslaki (540/2018) sisältää muutoksen päiväkotien henkilöstörakenteesta ja siirtymäsäännöksen, jonka kuluessa kuntien on muutokset toteutettava. Laki tulee voimaan kokonaisuudessaan 1.1.2030.</p> <p>Muutos koskee varhaiskasvatuksen opettajien ja sosionomien määrää lapsiryhmissä. Päiväkodissa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta 35 §:ssä tarkoitetusta henkilöstöstä vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Muilla tulee olla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus.</p> <p>Lain voimaan tulon jälkeen varhaiskasvatuksessa on toteutettu kolmen lastenhoitajan toimen muuttaminen opettajan toimeksi. Nykyisellä henkilöstömäärällä tarve on vuoteen 2030 mennessä 18 nimikkeen muutosta.</p>

Nimikemuutos

Keskus/Lautakunta	Sivistyskeskus
Työyksikkö	Varhaiskasvatus
Tehtävänimike	Varhaiskasvatuksen opettaja
Tehtävä on	☐ määräaikainen ajalle
	☒ vakituinen
Palkkakustannukset (ilman sivukuluja)	12 600€
Htv vaikutus	0
Perustelut ja tehtävät	<p>Kyseessä on nimikemuutos lastenhoitajasta varhaiskasvatuksen opettaja. Varhaiskasvatuslaki (540/2018) sisältää muutoksen päiväkotien henkilöstörakenteesta ja siirtymäsäännöksen, jonka kuluessa kuntien on muutokset toteutettava. laki tulee voimaan kokonaisuudessaan 1.1.2030.</p> <p>Muutos koskee varhaiskasvatuksen opettajien ja sosionomien määrää lapsiryhmissä. Päiväkodissa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta 35 §:ssä tarkoitetusta henkilöstöstä vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Muilla tulee olla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus.</p> <p>Lain voimaan tulon jälkeen varhaiskasvatuksessa on toteutettu kolmen lastenhoitajan toimen muuttaminen opettajan toimeksi. Nykyisellä henkilöstömäärällä tarve on vuoteen 2030 mennessä 18 nimikkeen muutosta.</p>

Nimikemuutos

Keskus/Lautakunta	Sivistyskeskus
Työyksikkö	Varhaiskasvatus
Tehtävänimike	Varhaiskasvatuksen opettaja
Tehtävä on	☐ määräaikainen ajalle
	☒ vakituinen
Palkkakustannukset (ilman sivukuluja)	12 600€
Htv vaikutus	0
Perustelut ja tehtävät	<p>Kyseessä on nimikemuutos lastenhoitajasta varhaiskasvatuksen opettaja. Varhaiskasvatuslaki (540/2018) sisältää muutoksen päiväkotien henkilöstörakenteesta ja siirtymäsäännöksen, jonka kuluessa kuntien on muutokset toteutettava. laki tulee voimaan kokonaisuudessaan 1.1.2030.</p> <p>Muutos koskee varhaiskasvatuksen opettajien ja sosionomien määrää lapsiryhmissä. Päiväkodissa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta 35 §:ssä tarkoitetusta henkilöstöstä vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Muilla tulee olla vähintään varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus.</p> <p>Lain voimaan tulon jälkeen varhaiskasvatuksessa on toteutettu kolmen lastenhoitajan toimen muuttaminen opettajan toimeksi. Nykyisellä henkilöstömäärällä tarve on vuoteen 2030 mennessä 18 nimikkeen muutosta.</p>

8.3.2. Sivistyslautakunta: Budjettiyhteenveto, ulkoiset

Selite	TP2018	TP2019	TA2020	TAM2020	TA2021 LTK	TA2021 KJ
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-573 700	-559 334	-561 157	-561 157	-655 900	-655 900
Maksutuotot	-1 747 006	-1 837 705	-1 773 691	-1 773 691	-1 686 644	-1 686 644
Tuet ja avustukset	-469 712	-671 390	-452 186	-988 127	-712 756	-712 756
Vuokratuotot	-14 340					
Muut toimintatuotot	-14 827	-13 089	-303 276	-303 276	-3 276	-3 276
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-2 819 585	-3 081 518	-3 090 310	-3 626 251	-3 058 576	-3 058 576
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	19 543 117	20 582 817	20 827 006	20 698 682	22 003 016	22 003 016
Eläkekulut	3 939 990	4 252 125	4 259 557	4 231 938	4 411 803	4 411 803
Muut henkilösivukulut	738 456	736 345	799 177	799 177	817 815	817 815
Henkilöstökulut yhteensä	24 221 563	25 571 287	25 885 740	25 729 797	27 232 634	27 232 634
Palvelujen ostot	2 796 388	2 928 994	3 505 482	4 130 125	4 711 509	4 711 509
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	831 123	771 898	955 651	955 651	1 092 968	1 092 968
Avustukset	2 403 516	2 727 213	2 786 000	2 786 000	1 281 000	1 281 000
Vuokrat	61 638	66 706	119 515	119 515	117 415	117 415
Muut toimintakulut	45 783	73 658	-26 761	-26 761	22 940	22 940
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	30 360 011	32 139 756	33 225 627	33 694 327	34 458 466	34 458 466
TOIMINTAKATE	27 540 426	29 058 238	30 135 317	30 068 076	31 399 890	31 399 890

8.3.3. Sivistyslautakunta: Budjettiyhteenveto, ulkoiset ja sisäiset

Selite	TP2018	TP2019	TA2020	TAM2020	TA2021 LTK	TA2021 KJ
KÄYTTÖTALOUS						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-573 700	-559 334	-561 157	-561 157	-655 900	-655 900
Maksutuotot	-1 748 656	-1 838 255	-1 773 691	-1 773 691	-1 686 644	-1 686 644
Tuet ja avustukset	-469 712	-671 390	-452 186	-988 127	-712 756	-712 756
Vuokratuotot	-64 701	-43 809	-36 000	-36 000	-36 250	-36 250
Muut toimintatuotot	-14 827	-13 089	-303 276	-303 276	-3 276	-3 276
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-2 871 596	-3 125 877	-3 126 310	-3 662 251	-3 094 826	-3 094 826
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	19 543 117	20 582 817	20 827 006	20 698 682	22 003 016	22 003 016
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	3 939 990	4 252 125	4 259 557	4 231 938	4 411 803	4 411 803
Muut henkilösivukulut	738 456	736 345	799 177	799 177	817 815	817 815
Henkilöstökulut yhteensä	24 221 563	25 571 287	25 885 740	25 729 797	27 232 634	27 232 634
Palvelujen ostot	6 458 482	6 669 884	7 031 244	7 655 887	8 383 082	8 383 082
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	832 350	773 359	955 651	955 651	1 092 968	1 092 968
Avustukset	2 403 516	2 727 213	2 786 000	2 786 000	1 281 000	1 281 000
Vuokrat	5 644 583	5 792 759	5 852 557	5 852 557	6 000 071	6 000 071
Muut toimintakulut	45 783	73 658	-26 761	-26 761	22 940	22 940
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	39 606 277	41 608 160	42 484 431	42 953 131	44 012 695	44 012 695
TOIMINTAKATE	36 734 681	38 482 283	39 358 121	39 290 880	40 917 869	40 917 869
VUOSIKATE	36 734 681	38 482 283	39 358 121	39 290 880	40 917 869	40 917 869
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	201 811	165 792	91 467	91 467	35 135	35 135
Arvonalentumiset						
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)						
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	36 936 492	38 648 075	39 449 588	39 382 347	40 953 004	40 953 004

8.4. Vapaa-aikalautakunta

8.4.1. Strategiset ja sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Raisio	
Raisio on houkutteleva ja elinvoimainen kaupunki. Erinomainen sijainti, avoimet työpaikat, monipuolinen ja kohtuuhintainen asuntotarjonta, hyvät palvelut, harrastusmahdollisuudet sekä viihtyisä asuinympäristö ovat vetovoimaisen Raision tunnusmerkkejä.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
<p>Raision vapaa-aikapalvelut ovat vetovoimatekijä. Tavoite: Vapaa-aikapalvelut ja harrastusmahdollisuudet ovat kolmen vetovoimaisimman tekijän joukossa.</p>	<p>Toimenpiteet: Kevyen liikenteen roolin vahvistaminen, Raisiosta pyöräilykaupunki. Kirjastotalon kehittäminen aktiivisena kulttuurikeskuksena. Viestinnän vahvistaminen. Aktiivinen verkko- ja someviestintä.</p> <p>Mittarit: Asukas- ja mielikuvatutkimukset, raportointi, Arttu, Taloustutkimuksen kyselyt, THL:n Fin-Sote. Tapahtumaseuranta.</p>
Hyvinvoiva Raisio	
Raisio kannustaa ja motivoi kaupunkilaisia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Raisiossa monipuolisista liikunnan, kulttuurin ja muun vapaa-ajantoiminnan edellytyksistä huolehditaan kaikki ikäryhmät huomioiden. Raisio on yhteisöllinen kaupunki. Erilaiset elämäntilanteet huomioidaan kaupungin tarjoamissa mahdollisuuksissa.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
<p>Vapaa-aikapalvelut ovat aktiivisesti mukana kaupungin hyvinvointikoordinaatiossa.</p> <p>Liikunnan edellytyksistä huolehtiminen näkyy laajasti eri toimialojen toiminnassa.</p> <p>Tavoite: Aktiivisesti osallistuvien ja harrastavien osuudet väestössä kasvavat.</p>	<p>Toimenpiteet: Hyvinvointisuunnitelman laadinnassa ovat mukana kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut.</p> <p>Mittarit: Terveyden edistämisen aktiivisuus eli TEA-visari: Johtaminen 75 + pistettä vihreällä. Toteutunut (K/E)</p> <p>Toimenpiteet: "Suositukset kunnille liikunnan edistämiseksi" eri ministeriöiden ja Kuntaliiton julkaisu on aktiivisessa käytössä. Liikuntapalvelut tukee tarvittaessa toimialojen keinoja.</p> <p>Mittari: Toimialakohtaisten suositusten toteutuminen yli 70 %.</p> <p>Toimenpiteet: Liikuntapalvelujen perustehtävä</p> <p>Mittari: Lapset ja nuoret: Kouluterveyskysely, liikunnan suositusten toteutuminen paranee.</p>

<p>Liikuntapaikkojen käyttäjämäärä kasvaa.</p> <p>Tavoite: Kävijämäärän ja käyttöasteen kasvu kaupungin ylläpitämällä liikuntapaikoilla.</p> <p>Tavoite: Ajanmukaiset harrasteliikunnan ja urheilun olosuhteet. 1 iso perusparannuskohde / vuosi.</p> <p>Peruskoulun jälkeen jokaisella on opinto-, työpaikka tai muu jatkosuunnitelma. Tuetaan nuorten pysymistä jatko-opinnoissa.</p> <p>Tavoite: Yhtään nuorta ei jää vuosittain ilman jatkopaikkaa.</p> <p>Nuorten päihteidenkäyttöä ennaltaehkäistään. Tavoite: Nuorten päihteidenkäyttö vähenee.</p> <p>Raisio tukee paikallisen yhdistystoiminnan, vapaaehtoistyön ja paikallisen kulttuurin toimintaedellytyksiä.</p> <p>Tavoite: Yhdistysten välillinen ja välitön tuki ei heikkene.</p>	<p>Aikuisväestö: FinSote-tutkimus, liikuntaa riittävästi harrastavien osuus kasvaa.</p> <p>Toimenpiteet: Liikuntapalvelujen perustehtävä yhdessä urheiluseurojen ja muiden liikunta-alan toimijoiden kanssa. Kävijämääräseurannan kehittäminen liikuntapaikoilla.</p> <p>Mittari: Liikuntapaikkojen kävijämäärät ja varattavien liikuntapaikkojen käyttöasteet</p> <p>Toimenpiteet: Laaditaan Liikuntaympäristöjen kehittämissuunnitelma.</p> <p>Mittari: Liikuntaympäristön kehittämissuunnitelman toimenpidesuosittelujen toteutuminen</p> <p>Toimenpiteet: Etsivien nuorisotyöntekijöiden, nuorisopalveluiden pajatoiminnan ja erityisnuorisotyöntekijän perustehtävä on aktiivinen yhteistyö sosiaalipalvelujen ja koulutusorganisaatioiden kanssa.</p> <p>Mittari: Koulupudokkaiden määrä TE-toimiston tilastot Etsivän nuorisotyön asiakkuudet</p> <p>Toimenpiteet: Nuorisopalvelut on mukana ennalta ehkäisevän päihdeohjelman toteutuksessa. Nuorisotyöntekijät ovat asennekasvattajina omissa toimintaympäristöissään sekä yhteistyössä koulujen ja perhepalveluiden kanssa.</p> <p>Mittari: Kouluterveyskysely, päihteiden käytön määrä</p> <p>Toimenpiteet: Vapaa-aikapalvelut tukee liikunta-, nuoriso- ja kulttuurityötä tekeviä yhdistyksiä välillisesti tilojen käytössä ja tapahtumien järjestelyissä sekä myöntää taloudellista tukea avustuksina.</p> <p>Mittari: Tilojen käytön taksat ja periaatteet Avustusmääräraha / vuosi</p> <p>Toimenpiteet:</p>
--	---

	<p>Vapaa-aikapalvelut edistää aktiivista kansalaisuutta, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä yhteistyössä asukkaiden ja yhteisön kanssa sekä tarjoaa tiloja harrastamiseen ja kansalaistoimintaan.</p> <p>Mittari: FinSote-tutkimus, osallistumisaktiivisuus sekä osallisuuden ja yhteisöllisyyden kokemukset paranevat.</p>
<p>Palvelut kohdennetaan asiakastarpeidenmukaisesti ja palvelutarpeen muutoksia ennakoidaan. Paikallisella palveluosaamisella haetaan vaikuttavuutta ja kustannustenhallintaa.</p>	
<p>TAVOITTEET</p>	<p>TOIMENPITEET JA MITTARIT</p>
<p>Ennakoivalla ikäihmisten hoidolla vähennetään ympärivuorokautisen hoidon tarvetta.</p> <p>Tavoite: Ikäihmisten itsenäinen selviytyminen paranee.</p> <p>Kehitetään vapaa-aikapalvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta.</p> <p>Tavoite: Palvelumuotoilun kehittäminen, sähköisen asioinnin kehittäminen ja viestinnän parantaminen</p>	<p>Tavoite: Ikäihmisten itsenäinen selviytyminen paranee.</p> <p>Toimenpiteet: Raisio osallistuu Ikäinstituutin valtakunnalliseen Voimaa vanhuuteen - iäkkäiden terveystoimintaohjelmaan päämääränä edistää kotona asuvien, toimintakyvyltään heikentyneiden ikäihmisten (75+) itsenäistä selviytymistä ja elämänlaatua terveysliikunnan avulla. Liikuntapalvelut ovat mukana sosiaalipalvelujen kanssa toteuttamassa ohjelmaa. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut kehittää ikäihmisten hyvinvointipalveluita yhdessä hoito- ja hoivapalvelujen kanssa.</p> <p>Mittari: FinSote-tutkimus, 75+ elintapamittarit ja STM:n Ikäihmisten laatusuositus Kirjaston kotipalvelun asiakkaat, kirjaston sovelletut kirjastopalvelut ikäihmisten toimintayksiköissä</p> <p>Vapaa-aikapalvelut ovat kaikille eri väestöryhmille. Esteettömyyteen kiinnitetään erityistä huomiota.</p> <p>Toimenpiteet: Palvelujen asiakaslähtöinen uudistaminen Selvitetään omatoimisen asioinnin laajentaminen kirjastossa. Saavutettavuuden ja esteettömyyden huomioiminen viestinnässä, tiloissa ja ulkoalueilla. Palvelumuotoilun koulutus henkilöstölle Esteettömien palvelujen (Celia) markkinointi.</p> <p>Mittari: Asiakas- ja asukastyytyväisyyskyselyt Yleisarvio palveluista 4 (asteikolla 1 – 5) Celia-palvelujen käyttäjämäärät</p>

<p>Tavoite: Yksilöllisen elämäntapaohjauksen kehittäminen</p>	<p>Toimenpiteet: Liikuntapalvelut kehittää yhdessä sosiaali- ja terveystalouden kanssa liikunnan palveluketjua (LIPAKE). Elämäntapaneuvonta ja -ohjauspalvelu kuntalaisille</p> <p>Mittari: Asiakasmäärät ja -tyytyväisyyskysely</p>
<p>Tasapainoinen talous ja hyvinvoiva henkilöstö</p>	
<p>Raision kaupungilla on maine hyvänä työnantajana ja kaupunki edistää henkilöstön työhyvinvointia.</p>	
<p>TAVOITTEET</p>	<p>TOIMENPITEET JA MITTARIT</p>
<p>Henkilöstön hyvinvoinnin edistämistä resursoidaan. Henkilöstön fyysistä ja henkistä hyvinvointia lisääviä toimenpiteitä kartoitetaan ja toteutetaan.</p> <p>Tavoite: Työpaikkakohtaisten hyvinvointisuunnitelmien laadinta, kuvaus toimenpiteistä.</p>	<p>Toimenpide: Vapaa-aikapalveluissa laaditaan työpaikkakohtaiset hyvinvointisuunnitelmat.</p> <p>Liikuntapalvelut ja kirjasto- ja kulttuuripalvelut osallistuvat työpaikkakohtaisten hyvinvointiohjelmien kehittämiseen ja auttavat toteutuksessa. Työpaikan pelisäännöt.</p> <p>Mittari: Hyvinvointisuunnitelmien toteutuminen (K/E) Liikuntapalvelujen sisäiset asiakkuudet</p>

Ulkoiset määrärahat

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2017	-3 596 022 €	1 093 063 €	-2 502 959 €
TP2018	-3 589 966 €	935 065 €	-2 654 902 €
TP2019	-3 650 121 €	1 005 699 €	-2 644 423 €
TAM2020	-3 758 082 €	1 108 006 €	-2 650 076 €
TA2021	-3 668 097 €	968 436 €	-2 699 661 €

Henkilöstö			
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)	Vakanssit	Henkilötyövuodet (htv)
TP2017	-2 438 292 €	57	66,2
TP2018	-2 534 659 €	65	66,4
TP2019	-2 628 968 €	65	61,9
TAM2020	-2 687 880 €	65	57,5
TA2021	-2 601 599 €	65	61,5

Palvelujen ostot ulkoa (€)	
Vuosi	
TP2017	-543 561 €
TP2018	-328 328 €
TP2019	-369 952 €
TAM2020	-404 276 €
TA2021	-389 551 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2017	-390 662 €
TP2018	-493 636 €
TP2019	-410 041 €
TAM2020	-438 002 €
TA2021	-449 023 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2017	-72 743 €
TP2018	-77 871 €
TP2019	-81 247 €
TAM2020	-80 244 €
TA2021	-80 244 €

8.4.2. Vapaa-aikalautakunta: Budjettiyhteenvedo, ulkoiset

Selite	TP2018	TP2019	TA2020	TAM2020	TA2021 LTK	TA2021 KJ
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-118 082	-119 539	-107 019	-107 019	-106 019	-106 019
Maksutuotot	-614 631	-679 182	-771 262	-771 262	-731 262	-731 262
Tuet ja avustukset	-117 852	-108 158	-22 000	-136 570	-32 000	-32 000
Vuokratuotot	-42 373	-41 585	-48 106	-48 106	-48 106	-48 106
Muut toimintatuotot	-42 126	-57 235	-45 049	-45 049	-51 049	-51 049
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-935 064	-1 005 699	-993 436	-1 108 006	-968 436	-968 436
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	1 982 650	2 080 466	2 052 013	2 128 159	2 058 843	2 058 843
Eläkekulut	478 975	475 744	464 607	481 228	466 286	466 286
Muut henkilösivukulut	73 035	72 757	78 493	78 493	76 470	76 470
Henkilöstökulut yhteensä	2 534 660	2 628 967	2 595 113	2 687 880	2 601 599	2 601 599
Palvelujen ostot	328 331	369 952	391 577	404 276	389 551	389 551
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	493 643	410 041	438 002	438 002	449 023	449 023
Avustukset	144 003	143 933	144 000	144 000	144 000	144 000
Vuokrat	77 871	81 247	80 244	80 244	80 244	80 244
Muut toimintakulut	11 468	15 979	3 680	3 680	3 680	3 680
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	3 589 976	3 650 119	3 652 616	3 758 082	3 668 097	3 668 097
TOIMINTAKATE	2 654 912	2 644 420	2 659 180	2 650 076	2 699 661	2 699 661

8.4.3. Vapaa-aikalautakunta: Budjettiyhteenvedo, ulkoiset ja sisäiset

Selite	TP2018	TP2019	TA2020	TAM2020	TA2021 LTK	TA2021 KJ
KÄYTTÖTALOUS						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-119 324	-120 593	-107 019	-107 019	-106 019	-106 019
Maksutuotot	-764 816	-846 768	-925 082	-925 082	-875 102	-875 102
Tuet ja avustukset	-117 852	-108 158	-22 000	-136 570	-32 000	-32 000
Vuokratuotot	-91 664	-92 032	-91 456	-91 456	-88 106	-88 106
Muut toimintatuotot	-42 126	-57 235	-45 049	-45 049	-51 049	-51 049
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-1 135 782	-1 224 786	-1 190 606	-1 305 176	-1 152 276	-1 152 276
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	1 982 650	2 080 466	2 052 013	2 128 159	2 058 843	2 058 843
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	478 975	475 744	464 607	481 228	466 286	466 286
Muut henkilösivukulut	73 035	72 757	78 493	78 493	76 470	76 470
Henkilöstökulut yhteensä	2 534 660	2 628 967	2 595 113	2 687 880	2 601 599	2 601 599
Palvelujen ostot	580 602	629 249	657 970	670 669	661 282	661 282
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	494 059	411 015	438 002	438 002	449 523	449 523
Avustukset	144 003	143 933	144 000	144 000	144 000	144 000
Vuokrat	3 069 939	2 751 045	2 937 655	2 937 655	2 898 461	2 898 461
Muut toimintakulut	11 468	15 979	3 680	3 680	3 680	3 680
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	6 834 731	6 580 188	6 776 420	6 881 886	6 758 545	6 758 545
TOIMINTAKATE	5 698 949	5 355 402	5 585 814	5 576 710	5 606 269	5 606 269
VUOSIKATE	5 698 949	5 355 402	5 585 814	5 576 710	5 606 269	5 606 269
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	136 779	207 022	152 926	152 926	180 024	180 024
Arvonalentumiset						
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)						
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	5 835 728	5 562 424	5 738 740	5 729 636	5 786 293	5 786 293

8.5. Ympäristölautakunta

8.5.1. Strategiset ja sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Raisio	
Raisio on houkutteleva ja elinvoimainen kaupunki. Erinomainen sijainti, avoimet työpaikat, monipuolinen ja kohtuuhintainen asuntotarjonta, hyvät palvelut, harrastusmahdollisuudet sekä viihtyisä asuinympäristö ovat vetovoimaisen Raision tunnusmerkkejä.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Vaikutetaan Raision houkuttelevuutta lisääviin vetovoimatekijöihin ja mielikuviin.	Toimenpide: Rakennusvalvonnan lupakäsittelyt tehdään viipymättä. Mittari: Käsittelyaika 3 vkoa Toimenpide: Huolehditaan rakennetun ympäristön turvallisuudesta, terveellisyydestä ja viihtyisyydestä. Mittari: Ympäristökatselmuks
Hyvinvoiva Raisio	
Raisio kannustaa ja motivoi kaupunkilaisia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Raisiossa monipuolisista liikunnan, kulttuurin ja muun vapaa-ajantoiminnan edellytyksistä huolehditaan kaikki ikäryhmät huomioiden. Raisio on yhteisöllinen kaupunki. Erilaiset elämäntilanteet huomioidaan kaupungin tarjoamissa mahdollisuuksissa.	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
Hyvinvointia ja terveyden edistämistä koordinoidaan laaja-alaisesti kaupungissa. Raisio tukee paikallisen yhdistystoiminnan, vapaaehtoistyön ja paikallisen kulttuurin toimintaedellytyksiä.	Toimenpide: Edistetään viihtyisän elinympäristön säilymistä ja kehittämistä osallistumalla kaavoitukseen. Korostetaan lähivirkistys- ja luontoarvojen lisäämistä. Mittari: Kuvaus toimenpiteistä Toimenpide: Ympäristölautakunta jakaa toiminta-avustuksia ympäristönsuojelua tekeville yhdistyksille. Mittari: Tuettujen yhdistysten määrä

Kehittyvä Raisio

Digitaalisuus, ympäristöystävällisyys ja joustavat liikeneratkaisut ovat kehittyvän Raision tunnusmerkkejä. Kaupunki valmistautuu E18-tiehankkeen toteuttamisvaiheeseen. Joukkoliikennettä kehitetään osana Turun seudun joukkoliikenteen runkoverkoston kehittymistä huomioiden asukasluvun kasvu sekä asuinalueiden ja työpaikkojen sijoittuminen. Lähiympäristön viihtyisyyttä lisätään. Raisio kehittää digitaalisia palveluja kaikilla toimialoilla.

TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
<p>E18-hankkeen edellyttämät asemakaavat vahvistuvat ajoissa.</p> <p>Ulkoalueiden hoidon tasoa nostetaan.</p> <p>Laaditaan suunnitelma fossiilisten polttoaineiden käytön vähentämiseksi ja päätetään hiilineutraaliustavoitteista.</p>	<p>Toimenpide: Osallistutaan E18-hankkeen suunnitteluun ja kaavoitukseen. Huolehditaan, että liikenteen melu- ja pölyhaitat eivät merkittävästi kasva nykyisestä.</p> <p>Mittari: Kuvaus toteutumisesta</p> <p>Toimenpide: Jatketaan Raisionlahden hoitotyötä laiduntamalla, niittämällä ja vähentämällä pusikoitumista.</p> <p>Mittari: Kuvaus toteutumisesta</p> <p>Toimenpide: Suunnitelma tuodaan päätöksentekoon vuonna 2020</p> <p>Mittari: Kuvaus toteutumisesta</p>

Ulkoiset määrärahat

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2017	-1 139 818 €	820 114 €	-319 703 €
TP2018	-1 144 720 €	928 954 €	-215 766 €
TP2019	-1 046 212 €	860 051 €	-186 161 €
TAM2020	-1 219 428 €	668 080 €	-551 348 €
TA2021	-1 214 100 €	654 840 €	-559 260 €

Henkilöstö			
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)	Vakanssit	Henkilötyövuodet (htv)
TP2017	-914 600 €	19	16,5
TP2018	-879 226 €	19	15,8
TP2019	-835 956 €	17	14,5
TAM2020	-893 279 €	17	14,9
TA2021	-871 602 €	16	14,3

Palvelujen ostot ulkoa (€)	
Vuosi	
TP2017	-199 814 €
TP2018	-233 446 €
TP2019	-185 942 €
TAM2020	-294 221 €
TA2021	-310 570 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2017	-17 923 €
TP2018	-24 627 €
TP2019	-12 819 €
TAM2020	-22 028 €
TA2021	-22 028 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2017	-4 152 €
TP2018	-5 263 €
TP2019	-7 357 €
TAM2020	-7 900 €
TA2021	-7 900 €

Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot

Toimintatulot

Rakennusvalvonnan lupamaksutulot ovat olleet vuosina 2018 ja 2019 noin 60 % suuremmat kuin vuonna 2017. Lupamaksutulot ovat jäämässä pienemmiksi, koska vuodelle 2021 ei ole odotettavissa isojen hankkeiden lupia. Tulot on arvioitu samaksi kuin TA2020.

Ympäristöterveydenhuollon maksutulot on arvioitu pienemmäksi kuin TA2020, koska yhteistoimintamaksuja on viime vuosina palautettu Naantalille ja Ruskolle.

Toimintakulut

Ympäristöterveydenhuollon palveluostoihin on odotettavissa kasvua liittyen eläinlääkärin tutkintoa vaativiin tehtäviin. Sellaisia tehtäviä on mm. elintarvikevalvonnassa, vientitodistuksissa ja hyötyeläinlääkinnässä. Talousarvioon on sisällytetty arvio ko. palveluostosta.

8.5.2. Ympäristölautakunta: Budjettiyhteenveto, ulkoiset

Selite	TP2018	TP2019	TA2020	TAM2020	TA2021 LTK	TA2021 KJ
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-381 468	-236 278	-274 080	-274 080	-260 840	-260 840
Maksutuotot	-546 952	-622 118	-394 000	-394 000	-394 000	-394 000
Tuet ja avustukset	-535	-1 656				
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-928 955	-860 052	-668 080	-668 080	-654 840	-654 840
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	697 829	653 032	716 046	709 409	690 601	690 601
Eläkekulut	156 160	159 165	157 935	156 520	155 448	155 448
Muut henkilösivukulut	25 236	23 755	27 350	27 350	25 553	25 553
Henkilöstökulut yhteensä	879 225	835 952	901 331	893 279	871 602	871 602
Palvelujen ostot	233 449	185 943	294 221	294 221	310 570	310 570
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	24 627	12 817	22 028	22 028	22 028	22 028
Avustukset	1 200	700	2 000	2 000	2 000	2 000
Vuokrat	5 264	7 357	7 900	7 900	7 900	7 900
Muut toimintakulut	959	3 438				
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	1 144 724	1 046 207	1 227 480	1 219 428	1 214 100	1 214 100
TOIMINTAKATE	215 769	186 155	559 400	551 348	559 260	559 260

8.5.3. Ympäristölautakunta: Budjettiyhteenveto, ulkoiset ja sisäiset

Selite	TP2018	TP2019	TA2020	TAM2020	TA2021 LTK	TA2021 KJ
KÄYTTÖTALOUS						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-381 468	-236 278	-274 080	-274 080	-260 840	-260 840
Maksutuotot	-562 495	-635 975	-409 000	-409 000	-409 000	-409 000
Tuet ja avustukset	-535	-1 656				
Vuokratuotot						
Muut toimintatuotot						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-944 498	-873 909	-683 080	-683 080	-669 840	-669 840
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	697 829	653 032	716 046	709 409	690 601	690 601
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	156 160	159 165	157 935	156 520	155 448	155 448
Muut henkilösivukulut	25 236	23 755	27 350	27 350	25 553	25 553
Henkilöstökulut yhteensä	879 225	835 952	901 331	893 279	871 602	871 602
Palvelujen ostot	282 238	230 729	332 070	332 070	348 733	348 733
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	24 654	12 889	22 028	22 028	22 028	22 028
Avustukset	1 200	700	2 000	2 000	2 000	2 000
Vuokrat	80 021	74 157	96 090	96 090	88 619	88 619
Muut toimintakulut	959	3 438				
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	1 268 297	1 157 865	1 353 519	1 345 467	1 332 982	1 332 982
TOIMINTAKATE	323 799	283 956	670 439	662 387	663 142	663 142
VUOSIKATE	323 799	283 956	670 439	662 387	663 142	663 142
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot						
Arvonalentumiset						
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)						
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	323 799	283 956	670 439	662 387	663 142	663 142

8.6. Tekninen lautakunta

8.6.1. Strategiset ja sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Raisio																																																	
Raisio on houkutteleva ja elinvoimainen kaupunki. Erinomainen sijainti, avoimet työpaikat, monipuolinen ja kohtuuhintainen asuntotarjonta, hyvät palvelut, harrastusmahdollisuudet sekä viihtyisä asuinympäristö ovat vetovoimaisen Raision tunnusmerkkejä.																																																	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT																																																
Asukasluku kasvaa.	<p>Toimenpide: Kaavoituksen ja vireillä / tiedossa olevien asuntohankkeiden mahdollistama laskennallinen asukasluvun kasvu vuosina 2018–2021.</p> <p>Mittari: <i>Kerros- ja rivitaloasunnot:</i> Asukkaita n. 460 Asuntoja n. 260 Kerros-m² n. 22 210</p> <p><i>Pientalot:</i> n. 40 asuntoa/v n. 160 asuntoa n. 570 asukasta</p> <p>Mittarissa on huomioitu hankkeiden arvioitu valmistumisaika.</p> <p>Tiedoksi toteuma 2018–2019:</p> <table border="1"><thead><tr><th></th><th>TP-18</th><th>TP-19</th><th>TP-20</th><th>TP-21</th><th>Yht.</th></tr></thead><tbody><tr><td>AK ja AR:</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>Asukkaita n. 460</td><td>12</td><td>369</td><td></td><td></td><td>381</td></tr><tr><td>Asuntoja n. 260</td><td>5</td><td>206</td><td></td><td></td><td>211</td></tr><tr><td>K-m² n. 22 210</td><td>256</td><td>15811</td><td></td><td></td><td>16067</td></tr><tr><td>AO:</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>n. 160 asuntoa</td><td>36</td><td>34</td><td></td><td></td><td>70</td></tr><tr><td>n. 570 asukasta</td><td>130</td><td>123</td><td></td><td></td><td>253</td></tr></tbody></table>		TP-18	TP-19	TP-20	TP-21	Yht.	AK ja AR:						Asukkaita n. 460	12	369			381	Asuntoja n. 260	5	206			211	K-m ² n. 22 210	256	15811			16067	AO:						n. 160 asuntoa	36	34			70	n. 570 asukasta	130	123			253
	TP-18	TP-19	TP-20	TP-21	Yht.																																												
AK ja AR:																																																	
Asukkaita n. 460	12	369			381																																												
Asuntoja n. 260	5	206			211																																												
K-m ² n. 22 210	256	15811			16067																																												
AO:																																																	
n. 160 asuntoa	36	34			70																																												
n. 570 asukasta	130	123			253																																												
Asunto- ja tonttitarjonta pidetään monipuolisena.	<p>Toimenpide: Kaavoitusohjelmaan sisällytetään monipuolinen asuntojakauma.</p> <p>Mittari: Kaavoitusohjelman mukainen tavoite tonttitarjonnalle: Omakotitontteja tarjolla vuosittain >20 Vapaita rivitalotontteja tarjolla 4000 kerros-m²/v Vapaita kerrostalotontteja tarjolla 8800 kerros-m²/v.</p>																																																

<p>Vaikutetaan Raision houkuttelevuutta lisääviin vetovoimatekijöihin ja mielikuviin.</p> <p>Uudet asuntoalueet tiivistävät kaupunkirakennetta ja sijoittuvat hyvien liikenneyhteyksien varrelle.</p>	<p>Toimenpide: Asuntoalueiden hoidon tasoa nostetaan.</p> <p>Mittari: FCG:n yhdyskuntatekniset palvelut -tutkimuksen mittarit: keskustan ja ulkopuolisten katujen puhtaus ja siisteys (3,45 [2015], 3,21 [2018], 3,31 [2019], 3,48 [2020]) asuinkadun kunto (2,94 [2015], 2,97 [2018], 2,98 [2019], 3,06 [2020]) lumenauraus asuntokadulla (3,64 [2015], 3,04 [2018], 3,19 [2019], 3,43 [2020]) asuntoalueiden puistot (3,70 [2015], 3,42 [2018], 3,64 [2019], 3,66 [2020]) katuvalaistus asuntokaduilla (3,64 [2015], 3,59 [2018], 3,94 [2019], 3,94 [2020]).</p> <p>Toimenpide: Viheralueiden hoitoa tehostetaan.</p> <p>Mittari: FCG:n yhdyskuntatekniset palvelut -tutkimuksen mittarit: keskustan puistot (4,21 [2015], 3,39 [2018], 4,04 [2019], 4,14 [2020]) asuntoalueiden puistot (3,70 [2015], 3,42 [2018], 3,64 [2019], 3,66 [2020]) asuntoalueiden läheiset metsät (3,29 [2015], 3,17 [2018], 3,32 [2019], 3,43 [2020]) leikkipaikkojen siisteys ja varusteiden kunto (3,57 [2015], 3,40 [2018], 3,52 [2019], 3,54 [2020]) puistojen hoito kokoomamittari (3,64 [2015], 3,48 [2018], 3,60 [2019], 3,66 [2020]).</p> <p>Toimenpide: Asumisen yksityiskohtaisemmat tavoitteet valmistellaan kaavoitusohjelmassa kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi.</p> <p>Mittari: Tavoitteet on valmisteltu (K/E).</p>
<p>Raisio tarjoaa yrityksille yhden Suomen parhaista toimintaympäristöistä. Raisiossa on kilpailukykyinen yritystonttivaranto ja yritysten on helppo löytää tietoa Raision sijoittumismahdollisuuksista. Palveluhenkisyys, nopeus ja tasapuolisuus määrittävät toimintatapaa yritys yhteistyössä.</p>	
<p>TAVOITTEET</p>	<p>TOIMENPITEET JA MITTARIT</p>
<p>Yritys- ja työpaikkatontteja on tarjolla monipuolisiin tarpeisiin.</p>	<p>Toimenpide: Yritysalueiden kehittämissuunnitelmat ovat ajan tasalla.</p> <p>Mittari: Tarjolla olevien yritystonttien määrä: Tarjolla olevat tontit vuoden 2021 alussa: Arviolta 30 kpl. Vuoden 2021 aikana luovutetut tontit: Arviolta 4kpl.</p>

Hyvinvoiva Raisio

Raisio kannustaa ja motivoi kaupunkilaisia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Raisiossa monipuolisista liikunnan, kulttuurin ja muun vapaa-ajantoiminnan edellytyksistä huolehditaan kaikki ikäryhmät huomioiden. Raisio on yhteisöllinen kaupunki. Erilaiset elämäntilanteet huomioidaan kaupungin tarjoamissa mahdollisuuksissa.

TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
<p>Hyvinvointia ja terveyden edistämistä koordinoidaan laaja-alaisesti kaupungissa.</p> <p>Liikunnan edellytyksistä huolehtiminen näkyy laajasti eri toimialojen toiminnassa.</p> <p>Raisio tukee paikallisen yhdistystoiminnan, vapaaehtoistyön ja paikallisen kulttuurin toimintaedellytyksiä.</p>	<p>Toimenpide: Osallistutaan Hyve-työryhmän työskentelyyn.</p> <p>Mittari: On osallistuttu Hyve-työryhmän työskentelyyn (K/E).</p> <p>Toimenpide: Huolehditaan lähivirkistysalueiden, puistometsien ja leikkikenttien hoidosta ja kehittämisestä.</p> <p>Mittari: FCG:n yhdyskuntatekniset palvelut -tutkimuksen mittarit: leikkipaikkojen siisteys ja varusteiden kunto (3,57 [2015], 3,40 [2018], 3,52 [2019], 3,54 [2020]) asuntoalueiden läheiset metsät (3,29 [2015], 3,17 [2018], 3,32 [2019], 3,43 [2020]).</p> <p>Toimenpide: Rakennetaan liikuntapaikkoja ja ylläpidetään niitä yhdessä vapaa-aikatoimen kanssa.</p> <p>Mittari: Vapaa-aikatoimen avustaminen liikuntapaikkojen rakentamisessa ja ylläpidossa (K/E).</p> <p>Toimenpide: Huolehditaan kevyen liikenteen väylien kunnosta.</p> <p>Mittari: FCG:n yhdyskuntatekniset palvelut -tutkimuksen mittarit: jalankulku- ja pyöriteiden kunto (3,24 [2015], 3,23 [2018], 3,29 [2019], 3,38 [2020]) lumenauraus jalankulku- ja pyöriteillä (3,45 [2015], 2,96 [2018], 3,23 [2019], 3,41 [2020]) liikkauksen torjunta jalankulku- ja pyöriteillä (3,31 [2015], 2,92 [2018], 3,01 [2019], 3,38 [2020]).</p> <p>Toimenpide: Puistokummitoimintaa jatketaan.</p> <p>Mittari: Puistokummien määrä.</p>

	<p>Toimenpide: Omakotiyhdistysten toiminnan tukeminen.</p> <p>Mittari: Tehdyt toimenpiteet.</p>
<p>Palvelut kohdennetaan asiakastarpeiden mukaisesti ja palvelutarpeen muutoksia ennakoidaan. Paikallisella palveluosaamisella haetaan vaikuttavuutta ja kustannustenhallintaa.</p>	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
<p>Laaditaan palveluverkkoselvitys varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelutarpeen ennakointiseksi.</p>	<p>Toimenpide: Kaavoitus- ja paikkatietopalvelut osallistuvat palveluverkkoselvityksen tekemiseen tuottamalla lähtötietoja sivistyskeskukselle.</p> <p>Mittari: Lähtötiedot selvitysten pohjaksi ovat olleet kaupungin eri organisaatioiden hyödynnettävissä (K/E).</p>
<p>Kehittyvä Raisio</p>	
<p>Digitaalisuus, ympäristöystävällisyys ja joustavat liikenneratkaisut ovat kehittyvän Raision tunnusmerkkejä. Kaupunki valmistautuu E18-tiehankeeseen toteuttamisvaiheeseen. Joukkoliikennettä kehitetään osana Turun seudun joukkoliikenteen runkoverkoston kehittymistä huomioiden asukasluvun kasvu sekä asuinalueiden ja työpaikkojen sijoittuminen. Lähiympäristön viihtyisyyttä lisätään. Raisio kehittää digitaalisia palveluja kaikilla toimialoilla.</p>	
TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
<p>Valtio aloittaa E18-hankkeen toteuttamisen 2023.</p> <p>E18-hankkeen edellyttämät asemakaavat vahvistuvat ajoissa.</p>	<p>Toimenpide: E18-hankkeen edellyttämän Naantali–Raisio -tiesuunnitelman valmistumisen edesauttaminen.</p> <p>Mittari: Tiesuunnitelma on käynnistynyt.</p> <p>Toimenpide: Keskustan kohdan asemakaavan vahvistuminen vuoden 2021 aikana.</p> <p>Mittari: Valtuusto hyväksyy keskustan asemakaavan vuoden 2021 aikana.</p> <p>Toimenpide: Valmistaudutaan E18-vaatiman läntisen tiesuunnitelman yhteydessä mahdollisesti tarvittaviin asemakaavamuutoksiin.</p> <p>Mittari: Tiesuunnitelman käynnistyminen.</p>

<p>Kuntalaiset ja yritykset pidetään informoituna E18-hankkeesta ja heidän osallisuuttaan hankkeessa edistetään.</p> <p>Ulkoalueiden hoidon tasoa nostetaan.</p> <p>Kaupunkiin perustetaan digitaalisten palveluiden kehittämistä koordinoiva työryhmä.</p> <p>Valmistaudutaan maakuntaudistukseen.</p> <p>Tehdään tehokasta edunvalvontaa valtion suuntaan E18-hankkeen kustannusten jaosta.</p>	<p>Toimenpide: Kuntalaisille ja yrityksille suunnataan E18-hanketta ja kaupungin keskustaa koskevia yleisötilaisuuksia.</p> <p>Mittari: Yleisötilaisuuksien määrä.</p> <p>Toimenpide: Ulkoalueita hoidetaan hyväksytyin hoitoluokituksen mukaisesti.</p> <p>Mittari: FCG:n yhdyskuntatekniset palvelut -tutkimuksen mittarit: liikennealueiden ylläpito kokoomamittari (3,48 [2015]), 3,26 [2018], 3,29 [2019], 3,45 [2020]) talvihoito kokoomamittari (3,63 [2015], 3,21 [2018], 3,31 [2019], 3,52 [2020]) lumenauraus kokoomamittari (3,71 [2015], 3,25 [2018], 3,41 [2019], 3,56 [2020]) liukkauden torjunta kokoomamittari (3,52 [2015], 3,15 [2018], 3,17 [2019], 3,46 [2020]) puhtaanapito kokoomamittari (3,66 [2015], 3,47 [2018], 3,52 [2019], 3,66 [2020]) päällysteen kunto kokoomamittari (3,10 [2015], 3,20 [2018], 3,11 [2019], 3,21 [2020]) puistojen hoito kokoomamittari (3,64 [2015], 3,48 [2018], 3,60 [2019], 3,66 [2020]).</p> <p>Toimenpide: Osallistutaan digitaalisten palvelujen kehittämiseen.</p> <p>Mittari: Kuntakohtainen käyttäjätyytyväisyysindeksi (KTI). Mittarilla on kasvava trendi.</p> <p>Toimenpide: Osallistutaan työryhmätyöskentelyyn.</p> <p>Mittari: Työryhmätyöskentelyyn osallistuminen (K/E).</p> <p>Toimenpide: Tekninen keskus edesauttaa E18 Naantali-Raisio -tiesuunnitelman käynnistymistä.</p> <p>Mittari: Tiesuunnitelma saa valtion rahoituksen ja tiesuunnitelma käynnistyy (K/E).</p>
---	--

Tasapainoinen talous ja hyvinvoiva henkilöstö

Raision kaupungilla on maine hyvänä työnantajana ja kaupunki edistää henkilöstön työhyvinvointia.

TAVOITTEET	TOIMENPITEET JA MITTARIT
<p>Henkilöstön hyvinvoinnin edistämistä resursoidaan. Henkilöstön fyysistä ja henkistä hyvinvointia lisääviä toimenpiteitä kartoitetaan ja toteutetaan.</p> <p>Sairauspoissaoloja vähennetään.</p>	<p>Toimenpide: Henkilöstön työhyvinvointia edistetään teknisessä keskuksessa.</p> <p>Mittarit: Työhyvinvointia edistävien toimenpiteiden määrä Kunta 10 -tutkimuksen mittarit: Työpaikan ilmapiiri pysyy edelleen hyvällä tasolla (2016 3,65, 2018 3,7). Suosittelee työnantajaa ystävälleen (2016 82 %, 2018 74 %). Työn epävarmuus vähenee (2016 2,66, 2018 2,44).</p> <p>Toimenpide: Käydään läpi työpaikkojen työolosuhteita ja parannetaan niitä.</p> <p>Mittari: Työtapaturmien määrässä on laskeva trendi. Tiedoksi työtapaturmien korvauspäivien määrä: tp-15 128 päivää tp-16 103 päivää tp-17 174 päivää tp-18 144 päivää tp-19 110 päivää</p>

Mittareissa viitataan Kunta 10 -tutkimukseen, FCG:n yhdyskuntatekniset palvelut -tutkimukseen ja Kuntien Tieran IT-palvelujen käyttäjätyytyväisyyskyselyyn.

Ulkoiset määrärahat

Kokonaismäärärahat (€)			
Vuosi	Menot	Tulot	Netto
TP2017	-23 244 101 €	5 693 128 €	-17 550 973 €
TP2018	-23 722 214 €	5 784 157 €	-17 938 057 €
TP2019	-24 671 645 €	6 146 896 €	-18 524 749 €
TAM2020	-25 513 434 €	6 219 025 €	-19 294 409 €
TA2021	-26 002 778 €	5 851 229 €	-20 151 549 €

Henkilöstö			
Vuosi	Henkilöstökustannukset (€)	Vakanssit	Henkilötyövuodet (htv)
TP2017	-8 570 712 €	261	229,8
TP2018	-8 550 550 €	261	226,3
TP2019	-8 804 624 €	261	224,6
TAM2020	-9 227 827 €	261	224,0
TA2021	-9 528 147 €	261	224,0

Palvelujen ostot ulkoa (€)	
Vuosi	
TP2017	-7 280 704 €
TP2018	-7 629 869 €
TP2019	-7 706 707 €
TAM2020	-8 215 547 €
TA2021	-8 289 118 €

Aineet ja tarvikkeet (€)	
Vuosi	
TP2017	-5 470 301 €
TP2018	-5 557 609 €
TP2019	-5 965 150 €
TAM2020	-5 821 968 €
TA2021	-5 871 903 €

Vuokrat (€)	
Vuosi	
TP2017	-1 765 939 €
TP2018	-1 781 324 €
TP2019	-2 074 036 €
TAM2020	-2 238 215 €
TA2021	-2 303 740 €

Olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot

Toimintatulot

Tulojen lisäykset

Maa- ja vesialueiden vuokratulojen kasvu 144.000 €

Tulojen vähennykset

Maankäyttö- ja kehittämiskorvauksia ei ole tuloutettavissa talousarviovuonna 500.000 €

Toimintakulut

Menojen vähennykset

Joukkoliikenne: 7A lisävuoro on poistettu käyttäjämäärän vähenemisestä johtuen 290.000 €

Menojen lisäykset

Kaupungin omistamien kiinteistöjen purku (2-4 kpl) 50.000 €

Ruokapalvelut: ateriamäärien lisäys (25.527 aterialla) 92.500 €

Tietohallinnon hankinnat

(esim. soten takaisinsoittojärjestelmän vaihdos, palvelinten uudistamiset, valokuituyhteydet) 55.000 €

Oppilaiden ja koulujen tietokoneet silan linjausten mukaisesti 81.500 €

8.6.2. Tekninen lautakunta: Budjettiyhteenvedo, ulkoiset

Selite	TP2018	TP2019	TA2020	TAM2020	TA2021 LTK	TA2021 KJ
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-1 238 750	-1 147 699	-1 022 699	-1 022 699	-1 036 669	-1 036 669
Maksutuotot	-423 140	-450 494	-582 000	-582 000	-82 000	-82 000
Tuet ja avustukset	-133 114	-78 373	-1 147	-1 147	-381	-381
Vuokratuotot	-3 954 505	-4 442 410	-4 538 868	-4 538 868	-4 683 311	-4 683 311
Muut toimintatuotot	-34 648	-27 921	-74 311	-74 311	-48 868	-48 868
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-5 784 157	-6 146 897	-6 219 025	-6 219 025	-5 851 229	-5 851 229
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	6 505 026	6 732 855	7 161 887	7 093 324	7 340 015	7 340 015
Eläkekulut	1 807 218	1 832 545	1 875 782	1 861 164	1 916 841	1 916 841
Muut henkilösivukulut	238 310	239 234	273 339	273 339	271 291	271 291
Henkilöstökulut yhteensä	8 550 554	8 804 634	9 311 008	9 227 827	9 528 147	9 528 147
Palvelujen ostot	7 629 890	7 706 718	8 215 547	8 215 547	8 289 118	8 289 118
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5 557 614	5 965 093	5 821 968	5 821 968	5 871 903	5 871 903
Avustukset						
Vuokrat	1 781 319	2 074 040	2 238 215	2 238 215	2 303 740	2 303 740
Muut toimintakulut	202 864	121 124	9 877	9 877	9 870	9 870
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	23 722 241	24 671 609	25 596 615	25 513 434	26 002 778	26 002 778
TOIMINTAKATE	17 938 084	18 524 712	19 377 590	19 294 409	20 151 549	20 151 549

8.6.3. Tekninen lautakunta: Budjettiyhteenvedo, ulkoiset ja sisäiset

Selite	TP2018	TP2019	TA2020	TAM2020	TA2021 LTK	TA2021 KJ
KÄYTTÖTALOUS						
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	-9 475 172	-8 658 745	-8 658 318	-8 658 318	-8 966 394	-8 966 394
Maksutuotot	-423 140	-450 494	-582 000	-582 000	-82 000	-82 000
Tuet ja avustukset	-133 114	-78 373	-1 147	-1 147	-381	-381
Vuokratuotot	-17 221 959	-17 990 164	-18 516 433	-18 516 433	-18 691 262	-18 691 262
Muut toimintatuotot	-34 648	-27 921	-74 311	-74 311	-48 868	-48 868
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	-27 288 033	-27 205 697	-27 832 209	-27 832 209	-27 788 905	-27 788 905
TOIMINTAKULUT						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	6 505 026	6 732 855	7 161 887	7 093 324	7 340 015	7 340 015
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	1 807 218	1 832 545	1 875 782	1 861 164	1 916 841	1 916 841
Muut henkilösivukulut	238 310	239 234	273 339	273 339	271 291	271 291
Henkilöstökulut yhteensä	8 550 554	8 804 634	9 311 008	9 227 827	9 528 147	9 528 147
Palvelujen ostot	10 225 485	9 427 439	10 161 194	10 161 194	10 299 839	10 299 839
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5 594 078	5 998 123	5 851 468	5 851 468	5 900 903	5 900 903
Avustukset						
Vuokrat	3 084 407	3 718 011	3 978 072	3 978 072	3 981 326	3 981 326
Muut toimintakulut	202 864	121 124	9 877	9 877	9 870	9 870
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	27 657 388	28 069 331	29 311 619	29 228 438	29 720 085	29 720 085
TOIMINTAKATE	369 355	863 634	1 479 410	1 396 229	1 931 180	1 931 180
VUOSIKATE	369 355	863 634	1 479 410	1 396 229	1 931 180	1 931 180
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	7 030 383	7 421 788	7 452 397	7 452 397	7 356 583	7 356 583
Arvonalentumiset						
Poistoeron lis.(-)tai väh.(+)	-203	-203	-203	-203	-203	-203
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	7 399 535	8 285 219	8 931 604	8 848 423	9 287 560	9 287 560

Kukkaloistoa kaupungintalolla toukokuussa 2020. Kuva: Auli-Maarit Meriläinen